

महाराष्ट्र विधानपरिषद

दुसरे अधिवेशन, २०२२

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

बुधवार, दिनांक १७ ऑगस्ट, २०२२ / श्रावण २६, १९४४ (शके)

(१) मुख्यमंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) उप मुख्यमंत्री		
(३) वने मंत्री		
(४) सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ६५

सेक्टर २०, ऐरोली (नवी मुंबई) येथील अनधिकृत झोपड्या
निष्कासित करण्याबाबत

(१) * १४१७० डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ऐरोली (नवी मुंबई), सेक्टर २० येथील पटणी रस्त्यालगत असलेल्या नेव्हा गार्डन उद्यानाच्या बाजूला उच्च दाबाच्या विद्युत वाहिन्यांखालील सिडकोच्या भूखंडावर अनधिकृत झोपड्या बांधण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विद्युत वाहिन्यांच्या खाली बांधण्यात आलेल्या अनधिकृत झोपड्यांमुळे नागरिकांच्या जीवाचा प्रश्न निर्माण झाला असून सदरहू अनधिकृत झोपड्यांवर कारवाई करण्याकडे महानगरपालिका व सिडको प्रशासन जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करित असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भूमाफियांकडून सुरु असलेल्या अनधिकृत झोपडीच्या बांधकामावर कारवाई करून झोपड्या निष्काशित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबनाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) यापूर्वी सदर भूखंडावरील अनधिकृत झोपड्यांवर निष्कासनाची कारवाई सिडकोकडून करण्यात आली होती.

सद्यःस्थितीत, सिडकोमार्फत दिनांक २५/०४/२०२२ रोजी सदर भूखंडावरील अनधिकृत बांधकामांची पाहणी करण्यात आली असून सदर अनधिकृत झोपड्या खाली करण्याबाबत तोंडी सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील सर्व पदभरती महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत करण्याबाबत

(२) * १४३३४ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.राजेश राठोड, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य शासनाने दुय्यम सेवा निवड मंडळाच्या कक्षेतील गट ब, क आणि ड संवर्गातील सरळसेवेची पदभरती जिल्हा, प्रादेशिक आणि राज्यस्तरीय निवड समितीमार्फत आणि खाजगी कंपनीद्वारे ऑनलाईन परिक्षेच्या माध्यमातून घेण्याचा निर्णय दिनांक ४ मे, २०२२ रोजी घेतला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील शासकीय विभागांमधील सरळसेवेची पदे भरण्याची जबाबदारी जिल्हा निवड समित्यांमार्फत खाजगी कंपनीस देण्याच्या निर्णयाला स्पर्धा परीक्षांच्या विद्यार्थ्यांनी दिनांक ६ मे, २०२२ रोजी विरोध दर्शविला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, पूर्वानुभवानुसार नेमलेल्या परीक्षा मंडळात गोंधळ, गैरव्यवहाराची अनेक प्रकरणे निदर्शनास आली असून सदरहू परीक्षा पुन्हा खाजगी कंपनीवर सोपविण्यात आल्यास गैरव्यवहार होण्याची शक्यता असल्याने उपरोक्त निर्णय मागे घेवून राज्यातील सर्व नोकर भरती राज्य लोकसेवा आयोगामार्फत घेण्यात यावी, अशी मागणी स्पर्धा परिक्षार्थींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील सर्व नोकर भरती राज्य लोकसेवा आयोगामार्फत घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

(२) व (३) याबाबत कोणतेही पत्र या विभागास प्राप्त झालेले नाही.

(४) सद्यःस्थितीत राज्य शासनाच्या अखत्यारितील सर्व शासकीय कार्यालयातील भूतपूर्व निवडमंडळाच्या कक्षेतील गट-ब (अराजपत्रित), गट-क संवर्गातील पदभरती महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत करण्याच्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाशी विचारविनिमय करण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे कोलमांडला (ताराबंदर) (ता.मुरुड, जि.रायगड) येथील कांदळवनांची अवैध वृक्षतोड रोखण्याबाबत

(३) * १३७८३ श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मौजे कोलमांडला (ताराबंदर) (ता.मुरुड, जि.रायगड) येथील घनदाट कांदळवनांची अवैधरित्या वृक्षतोड होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, कोकण किनारपट्टीवरील अलिबाग व मुरुड तालुक्यातील समुद्राला येवून मिळणाऱ्या खाड्या बुजविण्याचे काम राजरोसपणे सुरु असूनही याकडे प्रशासनाचे दुर्लक्ष होत असल्याने ताराबंदर कोलमांडला येथील कांदळवनांवरील अनधिकृत भरावा विरोधात महादेव कोळी समाज ताराबंदर यांनी रेवदंडा पोलिसांकडे दिनांक १० व १४ मे, २०२२ रोजी तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मौजे कोलमांडला येथील गट क्र.४९ येथे रात्रीच्या अंधाराचा फायदा घेवून सर्व अनधिकृत भरावाची कामे केली जात आहेत, तसेच दिनांक १० व ११ मे, २०२२ या दोन दिवसांत शेकडो झाडांची वृक्षतोड झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बेकायदेशीरपणे कांदळवनांची वृक्षतोड करून भराव टाकणाऱ्या भूमाफियांवर कारवाई करून कांदळवनांची अवैध वृक्षतोड रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) होय, हे खरे आहे.

फणसाड वन्यजीव अभयारण्य क्षेत्रातील मौजे कोलमांडला (ताराबंदर) खंड क्रमांक ६९७ मध्ये असलेल्या गट क्रमांक ५४ च्या ८२७ चौ. मीटर इतक्या क्षेत्रावर मातीचा भराव केल्यामुळे कांदळवन वृक्ष दबून गेल्याचे निदर्शनास आले आहे.

(२) व (३) सदर प्रकरणी महसूल विभाग, वन विभाग, मेरीटाईम बोर्ड व भुमी अभिलेख विभागातील क्षेत्रिय अधिकाऱ्यांमार्फत दिनांक २४/०६/२०२२ रोजी संयुक्त स्थळ पाहणी करण्यात आली असून सदर पाहणी दरम्यान मौजे कोलमांडला (ताराबंदर) येथील गट क्रमांक ४९ मधील मातीचा भराव केलेले कांदळवन क्षेत्र महसूल विभागाच्या ताब्यात असल्याचे आढळून आले आहे. श्री.आगारजा हुसैन झाकीर हुसैन रा. कोलमांडला यांनी मौजे कोलमांडला येथील गट क्रमांक ४९ या मिळकतीमध्ये केलेल्या भरावाबाबत तहसिलदार, मुरुड यांनी रुपये २,०९,२६,०४६/- इतक्या रकमेची दंडाची नोटीस दिली आहे. तसेच कांदळवनाची तोड केलेबाबत भारतीय पर्यावरण (संरक्षण) अधिनियम, १९८६ चे कलम १५ नुसार उपविभागीय अधिकारी, अलिबाग यांनी मा.मुख्य न्यायदंडाधिकारी, रायगड-अलिबाग येथे रे.के.नं.८४/२०२२ दिनांक १२/०७/२०२२ अन्वये फिर्याद दाखल केली आहे.

(४) खंड क्रमांक ६९७ मध्ये असलेल्या गट क्रमांक ५४ च्या ८२७ चौ. मीटर इतक्या क्षेत्रावर मातीचा भराव केल्याप्रकरणी दिनांक १०/०५/२०२२ रोजी वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम, १९७२ अंतर्गत गुन्हा नोंदविण्यात आला असून पुढील चौकशी सुरु आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील मेट्रो-३ मार्गाचे काम जलद गतीने पूर्ण करून कार्यान्वित करण्याबाबत

(४) * १४२६१ श्री.प्रसाद लाड : दिनांक २५ मार्च, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक २१ मधील प्रश्न क्रमांक १०४३८ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन कडून सन २०१६ मध्ये मुंबईतील पहिल्या भुयारी कुलाबा-वांद्रे-सीप्लझ मेट्रो-३ मार्गाचे कामास मुदतवाढ देऊनही सदरहू काम प्रलंबित राहिल्यामुळे मुंबईतील नागरिकांना सदर मेट्रोच्या सुविधेपासून वंचित राहावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनकडून सन २०१६ मध्ये मुंबईतील पहिल्या भुयारी कुलाबा-वांद्रे-सीप्लझ मेट्रो-३ मार्गाचे काम हाती घेतल्यानंतर वांद्रे ते सीप्लझपर्यंत पहिला टप्पा सन २०२१ पर्यंत, तर बीकेसी ते कुलाबा पर्यंतचा दुसरा टप्पा सन २०२२ पर्यंत पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट ठरविण्यात आले होते, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, माहे ऑक्टोबर, २०१९ मध्ये शासनाने कुलाबा-वांद्रे-सीप्लझ मेट्रो-३ मार्गाच्या कामांमध्ये अनेक बदल केल्यामुळे तसेच सदरहू काम संधगतीने सुरु असल्याने मेट्रो-३ च्या मार्गाची कामे प्रलंबित असून सदर भुयारी मेट्रो-३ या मार्गाच्या अंदाजित खर्चात वाढ झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास भुयारी मेट्रो-३ मार्गाच्या कामाची सद्यःस्थिती काय आहे, सदर कामावर अद्यापपर्यंत किती खर्च झाला आहे, तसेच मेट्रो-३ च्या मूळ अंदाजित खर्चात किती रकमेने वाढ झाली आहे,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबई मेट्रो-३ मार्गाचे काम जलद गतीने पूर्ण करून भुयारी मेट्रो-३ मार्गाची सेवा कार्यान्वित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२), (३), (४), (५) व (६) होय, हे खरे आहे.

मुंबई मेट्रो लाईन-३ (कुलाबा-वांद्रे-सीप्लझ) या मेट्रो प्रकल्पाच्या प्रकल्प किंमतीमध्ये कारशेड ची जागा निश्चितीमध्ये झालेला विलंब, कोविड-१९ महामारीच्या प्रादुर्भाव, मुंबईची स्थानिक व भौगोलिक परिस्थिती, प्रकल्प अंमलबजावणी दरम्यान आलेले विविध तांत्रिक अडथळे, स्थापत्य कामांची प्रत्यक्षात प्राप्त निविदा किंमत, काळबादेवी-गिरगाव येथील प्रकल्पबाधितांचे पुनर्वसन, वाढीव मेट्रो रेल डबे, जमीन अधिग्रहणामधील किंमतवाढ, इत्यादी कारणामुळे प्रकल्पाच्या मूळ मंजूर किंमत रुपये २३१३६ कोटी प्रकल्प खर्चामध्ये रुपये १०,२६९.८२ कोटी इतकी वाढ झाली. त्यास शासनाने मान्यता प्रदान केली आहे.

सद्यःस्थितीत प्रकल्पाची ७३.९०% इतकी भौतिक प्रगती साध्य झाली असून आजमितीस प्रकल्पावर रुपये २११०२.२१ कोटी एवढा खर्च झाला आहे. सदरहू प्रकल्प माहे जून, २०२४ पर्यंत पूर्ण करण्याचा शासनाचा मानस आहे.

पूर्व विदर्भासह राज्यातील आदिवासी भागातल मोहफुलांची हमीभावाने शासकीय खरेदी करण्याबाबत

(५) * १४६४० श्री.अभिजित वंजारी : दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक १३ मधील प्रश्न क्रमांक ९३६७ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पूर्व विदर्भात उन्हाळ्याच्या दिवसांत एक ते सव्वा लाख मेट्रिक टन मोहफुलांचे संक्रमण केले जात असून यातून सुमारे रुपये ४०० कोटींची उलाढाल (उत्पन्न) होत असून ग्रामीण भागातील नागरिकांना रोजगार मिळत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पूर्व विदर्भासह राज्यातील वनविभागामध्ये मोहफुल व इतर गौण वनोपज साठवणूक करणे व मुल्यवर्धन करण्याकरीता शितगृह व गौण वनोपज प्रक्रिया केंद्र उभारणे, मोहफुलापासून शरबत व जॅम इत्यादी उत्पादन करणे इ. मोहफुलावर आधारित प्रक्रिया उद्योग उभारण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने पूर्व विदर्भासह राज्यात मोहफुलावर आधारित प्रक्रिया उद्योग उभारून आदिवासी भागातील शेतकऱ्यांना मदत करण्यासाठी धान खरेदीच्या धर्तीवर मोहफुलांची हमीभावाने शासकीय खरेदी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे अंशतः खरे आहे, नागपूर, चंद्रपूर, अमरावती, गडचिरोली वनवृत्तातील ग्रामस्थ तसेच स्थानिक आदिवासी मोहफुलांचे संकलन करून गोळा केलेल्या मोहफुलांपैकी काही भाग घरगुती वापरासाठी ठेवून उर्वरित मोहफुले स्थानिक पातळीवर विक्री करून उदरनिर्वाहाकरीता उपयोग करतात.

(२) हे अंशतः खरे आहे, ग्रामपंचायत जोगीसाखरा अंतर्गत पेसाय गांव सालमारा येथे वनावर आधारित प्रकल्प मंजूर करणेबाबत श्री.संदिप आर.ठाकुर, सरपंच ग्रामपंचायत, जोगीसाखरा यांनी मा. उप मुख्यमंत्री यांना पाठविलेल्या दिनांक २९/०४/२०२२ अन्वये गावाचा संपूर्ण विकास व लोकांचे जीवनमान उंचावण्याकरीता सालमारा गावात विपुल प्रमाणात आढळणाऱ्या मोहफुलावर प्रक्रिया करून मोह फुलापासून अनेक पदार्थ बनविण्याचा कारखाना उभारण्याबाबत शासन पत्र दिनांक २३/०६/२०२२ अन्वये निवेदन प्राप्त झाले असून सदर निवेदनाबाबत मुख्य वनसंरक्षक (प्रा.) गडचिरोली यांचेकडून सद्यःस्थिती मागविण्यात आली आहे.

तसेच नागपूर वनवृत्तातील गोंदिया जिल्ह्यात देवरी तालुक्यात संयुक्त वनव्यवस्थापन समिती गडेगाव मार्फत वनविभागाकडे मोहफुल मुल्यवर्धन करण्याकरीता शितगृह व गौणवनोपज प्रक्रिया केंद्र उभारणे, मोहफुलापासून शरबत व जॅम इ. उत्पादन करणे इ. मोहफुलावर आधारित प्रक्रिया उद्योग उभारण्याकरीता केलेल्या मागणीच्या अनुषंगाने गोंदिया वनविभागामार्फत संयुक्त वनव्यवस्थापन समिती गडेगाव यांना मौजा गडेगाव येथे शितगृह व गौण वनोपज प्रक्रिया केंद्र उभारणी करण्याकरीता निधी उपलब्ध करून देण्यात आलेला असून सदर अनुदानातून शितगृह, गौण वनोपज प्रक्रिया केंद्र, मोहफुल संकलनाकरीता ग्रीन नट व प्रशिक्षण तसेच बिज भांडवल तयार करून देण्यात आले आहे. सदर प्रक्रिया केंद्रात मोहफुल हिरडा, बेहडा व इतर वनोपजाचे मुल्यवर्धन करून संयुक्त वनव्यवस्थापन समिती गडेगांव मार्फत विक्री करून ग्रामस्थांना लाभ दिला जात आहे.

तसेच धुळे वनवृत्तातील मेवासी वनविभाग तळोदा, येथे मोहफुले व इतर गौण वनोपज साठवणूक करणे व मुल्यवर्धन करण्याकरीता शितगृह व गौण वनोपज प्रक्रिया केंद्र उभारणे, मोहफुलापासून शरबत व जॅम इत्यादी उत्पादन करणे, इ. मोहफुलावर आधारित प्रक्रिया उद्योग उभारण्यासाठी मागणी मेवासी वनविभागातील अक्कलकुवा वनक्षेत्रात येणाऱ्या संयुक्त वनव्यवस्थापन समिती मौजे कोलवीमाळ व परिसरातील स्थानिक लोकांनी केली आहे.

(३) राज्यातील नागपूर, चंद्रपूर, अमरावती, गडचिरोली व धुळे या वनवृत्तामध्ये मोहफुले मुबलक असलेल्या वनक्षेत्रातील स्थानिक आदिवासीना मोहफुलांच्या माध्यमातून रोजगार उपलब्ध करून देऊन त्यांचा आर्थिक विकास साधण्याकरीता मोहफुलविषयक खारगे समितीच्या शिफारशीनुसार वनसंरक्षण व विकास, ग्राम परिसर व आदिवासी विकास संयुक्त वनव्यवस्थापन कार्यक्रम (२४०६-१५२१) या योजनेमधून शितगृह, गौण वनोपज, प्रक्रिया केंद्र संयुक्त वनव्यवस्थापन समितीना मोहफुल संकलनाकरीता ग्रीन नेट उपलब्ध करून देणे, प्रशिक्षण आयोजित करणे, तसेच बिज भांडवल इत्यादी उपक्रम राबविण्यात येत आहे.

आदिवासी कार्य मंत्रालय, भारत सरकार यांचेकडील दिनांक ०१/०५/२०२० रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र पुरस्कृत योजना “Mechanism for Marketing of Minor Forest Produce (MFP) through Minimum Support Price (MSP) and development of value chain of MFP” अंतर्गत मोहफुले (सुकी) करीता Minimum Support Price (MSP) किंमत रुपये ३० प्रतिकिलो इतकी ठरविण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

अकोला महानगरपालिका क्षेत्रातील अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत

(६) * १४२६३ श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अकोला (जि.अकोला) महानगरपालिकेच्या हद्दवाढ कार्यक्षेत्रातील खडकी, मलकापूर, अकोली, सोनठाणा व जुने शहरातील भागामध्ये खाजगी बांधकाम व्यावसायिकांनी महानगरपालिकेच्या नियम, अटीचे उल्लंघन करून तसेच प्रशासकीय अधिकाऱ्यांसोबत आर्थिक संगनमत करून १८६ बेकायदेशीर अपार्टमेंटचे बांधकाम पूर्ण करून खरेदी-विक्री केल्याचे माहे मे, २०२२ च्या शेवटच्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर मंजूर नकाशापेक्षा केलेल्या टोलेजंग बांधकामासंदर्भात महानगरपालिकेचे तत्कालीन आयुक्त यांनी १८६ इमारतींच्या बांधकामाचे मोजमाप घेऊन बांधकाम थांबविण्याच्या सूचना देवूनही कोणतीही कारवाई झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नियमांचे उल्लंघन करून बेकायदेशीर इमारत, अपार्टमेंट बांधकाम करणाऱ्या विकासकावर व त्यास सहकार्य करणाऱ्या प्रशासनातील दोषी अधिकारी/कर्मचाऱ्यांवर कारवाई करून बेकायदेशीर बांधकाम निष्कासित करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

सदर १८६ अनधिकृत बांधकामधारकांना अनधिकृत बांधकामाची सूचना देऊन त्यापैकी ३४ बांधकामधारकांच्या इमारतीच्या मंजूर नकाशा व्यतिरिक्त जास्तीच्या अनधिकृत बांधकामावर निष्कासनाची कारवाई करण्यात आली. तसेच ५ बांधकामधारकांवर पोलीस गुन्हा दाखल करण्यात आला. तसेच सन

२०१४ मध्ये सर्वेक्षण करतेवेळी बरीच बांधकामे पूर्णत्वास आलेली होती. सन २०१५-१६ च्या कालावधीमध्ये बांधकामे पूर्ण होऊन बांधकामाचा निवासी/वाणिज्य वापर सुरु झाला होता.

(३) उक्त अनधिकृत बांधकामे नियमित करणेबाबत नगरविकास विभाग शासन अधिसूचना दिनांक ०७/१०/२०१७ अन्वये दिलेल्या सूचनांनुसार प्रस्ताव प्राप्त झाले होते. परंतु सदर शासन परिपत्रकाला आव्हान देणारी जनहित याचिका मा.उच्च न्यायालयात दाखल केलेली होती, सदर याचिकेवर मा.उच्च न्यायालयाने आदेश पारित केले असून सदरचे शासन परिपत्रक रद्द करण्यात आले. त्यावर शासन स्तरावरून मा.सर्वोच्च न्यायालयात याचिका दाखल करण्यात आली. सद्यःस्थितीत सदर प्रकरण मा.सर्वोच्च न्यायालयामध्ये न्यायप्रविष्ट आहे. तसेच बांधकामधारकांना अकोला शहरास लागू असलेल्या एकत्रिकृत विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावलीतील नियम क्र. २.४ मधील तरतूदीनुसार तसेच महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ५२,५३,५४ अन्वये बांधकामधारकांना सूचना देण्यात आल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गिरणी कामगार तसेच त्यांच्या वारसांना घरे मिळण्याबाबत

(७) * १३७३५ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विलास पोतनीस, श्री.जयंत पाटील : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२८८१ ला दिनांक ५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगर प्रदेशात गिरणी कामगारांच्या घरांसाठी महसूल विभागाने सन २०१७ मध्ये मंजूरी देवून गृहनिर्माण विभागाकडे पाठविलेला ११० एकर भूखंडाचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित असून राज्यातील १ लाख ७५ हजार गिरणी कामगारांना हक्काची घरे मिळण्यासाठी सदरहू प्रस्तावास मान्यता देण्याबाबत शासनाकडे मागणी करूनही कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्याचे दिनांक १० मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई शहर आणि उपनगरातील बंद कापड गिरण्यांच्या जमिनीवर गिरणी कामगारांना घरे देण्याचा घेतलेल्या निर्णयानुसार गत २१ वर्षात १५ हजार ८७४ घरांची सोडत म्हाडामार्फत काढण्यात आली असून त्यापैकी ९ हजार ५७० कामगारांना घरांचा ताबा मिळाला तर सुमारे १ लाख ७४ हजार ३३२ कामगार आणि वारसांनी म्हाडाकडे नोंदणी केली असून अद्याप १ लाख ५९ कामगार व त्यांचे वारस हे घरांच्या प्रतिक्षेत आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कोन (ता.पनवेल, जि.रायगड) येथे सन २०१६ मध्ये २ हजार ४१७ घरांची म्हाडामार्फत सोडत काढण्यात आली होती, यामध्ये विजेत्यांची पात्रता निश्चित होवून ४५० कामगारांनी म्हाडाकडे घरांची रक्कम जमा केली, त्यासाठी कामगारांनी बँकेकडून कर्ज घेतले, मात्र म्हाडा आणि एमएमआरडीएच्या वादामुळे अद्यापही येथील कामगारांना घरे मिळाली नाहीत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने गिरणी कामगार तसेच त्यांच्या वारसांना घरे मिळण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१) व (२) मुंबईतील ५८ बंद/आजारी गिरण्यांमधील सुमारे १,७४,००० गिरणी कामगार/त्यांच्या वारसदारांनी म्हाडाकडे अर्ज केले आहेत. उक्त गिरण्यांच्या जागेवर उपलब्ध झालेल्या जमिनीवर बांधकाम पूर्ण झालेल्या एकूण १३,४५३ सदनिकांच्या सोडती तीन टप्प्यात म्हाडाकडून काढण्यात आलेल्या आहेत. तसेच एम.एम.आर.डी.ए. कडून प्राप्त झालेल्या २४१७ सदनिकांची सोडत म्हाडाकडून काढण्यात आलेली आहे. अशाप्रकारे गिरणी कामगारासाठी एकूण १५८७० सदनिकांची सोडत म्हाडामार्फत काढण्यात आलेली आहे.

बृहन्मुंबईमध्ये गिरण्यांच्या जागेवर म्हाडास उपलब्ध होणारी जागा व गिरणी कामगारांच्या अर्जांची संख्या विचारात घेता, ठाणे जिल्ह्यातील ५ गावातील ११० एकर शासकीय जमिनी म्हाडास विनामुल्य उपलब्ध करून देण्याबाबत मंत्रिमंडळाच्या मान्यतेने धोरणात्मक निर्णय घेण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

(३) मौजे कोन, ता.पनवेल, जि.रायगड येथील रेंटल हौसिंग योजनेतर्गत एमएमआरडीए कडील २४१७ सदनिकांच्या सोडतीतील विजेत्यांपैकी ७०४ गिरणी कामगार/वारसांनी सदनिकेच्या विक्री किंमतीचा भरणा केला आहे. त्यापैकी ३०० गिरणी कामगारांनी/वारसदारांनी सदनिकेच्या पूर्ण रकमेचा व मुद्रांक शुल्काचा भरणा केलेला आहे, त्यांना म्हाडाच्या मुंबई मंडळामार्फत वितरणपत्र व ताबापत्र निर्गमित करण्यात आले आहेत.

(४) व (५) सदरहू सदनिका कोविड-१९ रुग्णांच्या विलगीकरणासाठी देण्यात आलेल्या असल्यामुळे या सदनिकांची दुरुस्ती करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे सदनिकांचा ताबा गिरणी कामगारांना देण्यापूर्वी या सदनिकांची देखभाल, दुरुस्ती व इतर कामे करावयाची असल्याने त्याकरीता अंदाजे रुपये ५२.७१ कोटी खर्च अपेक्षित असून, तो खर्च म्हाडाकडून एम.एम.आर.डी.ए. ला प्राप्त होणाऱ्या सदनिकांच्या किंमतीतून वजा करून, उर्वरित रक्कम म्हाडाने एम.एम.आर.डी.ए. ला प्रदान करण्याबाबत दिनांक ७/४/२०२२ रोजी तत्कालीन मा.मंत्री (गृहनिर्माण) यांचेकडे पार पडलेल्या बैठकीत ठरले. त्यानुसार म्हाडाने सादर केलेल्या प्रस्तावाच्या अनुषंगाने एम.एम.आर.डी.ए. ला सूचना देण्याबाबत नगरविकास विभागास या विभागाकडून दिनांक ३१/०५/२०२२ रोजी कळविण्यात आले आहे.

मिहान (जि.नागपूर) प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(८) * १४५९० डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मल्टी मॉडल इंटरनॅशनल कार्गो हब एअरपोर्ट नागपूर (मिहान) प्रकल्पासाठी डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर आंतरराष्ट्रीय विमानतळ परिसरातील गावे आणि शेत जमिनी सन २००४ पासून अधिग्रहीत करण्यात आली असून तेलार, खापरी देहगाव, कलकूही आणि शिवणगाव येथील २५ टक्के रहिवाशांना मोबदला मिळाला नसल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २५% प्रकल्पग्रस्तांना मोबदला व रोजगार उपलब्ध करणे तसेच प्रकल्पग्रस्तांच्या मुलांसाठी महापालिकेची शाळा पुनर्वसन परिसरात सुरु करणे इ. बाबत अद्याप निर्णय झाला नसल्याने प्रकल्पग्रस्तांना न्याय मिळवून देण्यासाठी लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे लेखी तक्रार / निवेदने सादर केली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मिहान प्रकल्पामुळे बाधित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांना मोबदला देवून प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे म्हणणे खरे नाही.

(३) मिहान प्रकल्पाचे पुनर्वसनांतर्गत पुनर्वसित गावठाणात ग्रामीण क्षेत्रातील मौजा-खापरी, तेल्हारा, दहेगांव व कलकुही येथील प्रत्येक शेतकरी कुटुंबाला घर बांधण्यासाठी ३०० चौ.मी. तसेच बिगर शेतकरी कुटुंबाला १५० चौ.मी. इतके क्षेत्राचा सर्व सोयींनी विकसित भूखंड देण्यात आले असून, पात्र ८३२ प्रकल्पग्रस्तांपैकी ८३० प्रकल्पग्रस्तांना भूखंड आवंटीत करण्यात येऊन भूखंडाचा ताबा देण्यात आलेला असून, राहावयास सुध्दा गेलेली आहेत.

तसेच शहरी भागातील शिवणगांव येथील शेतकरी कुटुंबास ३००० चौ.फुट, बिगर शेतकरी कुटुंबास १५०० तसेच कुटुंब प्रमुखाशिवाय इतर भावाच्या कुटुंबाकरीता प्रत्येकी ५०० चौ.फुट याप्रमाणे वाटप करण्यात आले. त्याचे विवरण खालीलप्रमाणे.

गाव	एकूण प्रकल्पग्रस्त	पर्यायी गावठाणात देण्यात आलेले भूखंड	भूखंडाचा ताबा घेतलेले प्रकल्पग्रस्त	बांधकाम सुरु असलेले घरे	राहावयास गेलेले प्रकल्पग्रस्त
खापरी (रेल्वे)	२८२	२८१	२८१	-	२८१
तेल्हारा	१६०	१५९	१५९	-	१५९
दहेगांव	१४७	१४७	१४७	-	१४७
कलकुही	२४३	२४३	२४३	-	२४३
शिवणगांव	१०३४	१०३४	८९५	४२८	२६२
एकूण :-	१८६६	१८६४	१७२५	४२८	१०९२

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

चंद्रपूर जिल्ह्यात वन्यजीव हल्ल्यात मृत्यूमुखी पडलेल्या मृतांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(९) * १३६४१ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर जिल्ह्यातील मूल, सावली, चिमूर, पोंभुर्णा, ब्रम्हपुरी, सिंदेवाही व नागभीड तालुक्यात मागील ५ ते १२ महिन्यात वाघ आणि बिबट्यांच्या हल्ल्यात १४-१५ जणांचा मृत्यू झाल्याने शेतकऱ्यांमध्ये भीतीचे वातावरण पसरले असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर हल्ल्यात मृत पावलेल्या कुटुंबियांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्याबाबत तसेच वन्य प्राण्यांचे मानवी वस्तीवरील हल्ले रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबतची मागणी स्थानिक नागरिक व लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून वन्यजीव हल्ल्यात मृत्यूमुखी पडलेल्या मृतांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्यासह वन्यजीवांचे मनुष्यवस्तीवरील वाढते हल्ले रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) चंद्रपूर जिल्ह्यात चंद्रपूर, ब्रम्हपूरी, मध्य चांदा या तीन वनविभागांचा तसेच ताडोबा-अंधारी व्याघ्र प्रकल्पाचे बफर विभाग व कोअर विभागाचा समावेश होतो. या विभागांच्या कार्यक्षेत्रात येणाऱ्या मूल, सावली, चिमूर, पोंभुर्णा, ब्रम्हपूरी, सिंदेवाही व नागभीड तालुक्यांमध्ये वाघ व बिबट्या या वन्यप्राण्यांच्या हल्ल्यात व्यक्ती जखमी/ मृत झाल्याच्या माहे जानेवारी, २०२१ ते डिसेंबर, २०२१ मध्ये २३ घटना तर माहे जानेवारी, २०२२ ते मे, २०२२ या कालवधीत १४ घटना झाल्याचे निदर्शनास आले आहे.

प्रस्तुत प्रकरणामध्ये जखमी व्यक्ती/मृत व्यक्तीच्या कायदेशीर वारसास प्रचलित शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार अर्थसहाय्य तात्काळ अदा करण्यात येते. तथापि, काही प्रकरणांमध्ये प्रचलित शासन निर्णयातील तरतूदीनुसार देय असलेल्या अर्थसहाय्यापैकी तात्काळ देय असलेले अर्थसहाय्य अदा करण्यात आले असून संबंधितांकडून आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता झाल्यावर उर्वरित अर्थसहाय्य अदा करण्यात येईल.

मानव-वन्यप्राणी संघर्ष टाळण्याच्या अनुषंगाने क्षेत्रिय स्थरावर खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात.

- नियमित गस्तीद्वारे वन्यप्राण्यांच्या हालचालींचे सनियंत्रण करण्यात येते. याकरीता अत्याधुनिक साधनसामुग्री जसे बिनतारी संदेश यंत्रणा, कॅमेरा ट्रॅप, जीपीएस, पीडीए यांचा वापर करण्यात येतो.
- ज्या भागात वाघाचे/ बिबट्याचे संघर्षाची स्थिती निर्माण होते, त्याठिकाणी जंगलात न जाण्याबाबत सावधानतेचा इशारा दर्शक पोस्टर्स लावण्यात आलेले आहेत व आवश्यक ठिकाणी जलद प्रतिसाद चमु गठीत करण्यात आलेली आहे.
- वन्यप्राण्यांसाठी जंगलात पाण्याचे स्रोत (पाणवठे, सिमेंट प्लग बंधारे, वनतलाव इ.) निर्माण करण्यात येतात.
- ग्रामस्थांचे वनावरील अवलंबत्व कमी व्हावे व मानव वन्यजीव संघर्षाला आळा बसावा म्हणून डॉ. श्यामाप्रसाद मुखर्जी जन वन विकास योजनेतर्गत गावातील कुटूंबाना एलपीजी गॅस पुरवठा करण्यात येत आहे.
- प्रत्येक पाणवट्यातील पाण्याचीव सभोवतालच्या परिसराची वनमजुर/ वनरक्षकांमार्फत नियमित तपासणी करण्यात येते.
- नैसर्गिक भक्ष असलेल्या तृणभक्षी वन्यप्राण्यांना वनामध्ये गवत / चारा उपलब्ध होण्याकरीता कुरण विकासाची कामे करण्यात येतात.

- मानवी वस्तीत शिरलेल्या तसेच मानवी जीवीतास धोकादायक ठरत असलेल्या वनप्राण्यांना जेरबंद करण्यासाठी जलद बचाव पथक (Rapid Rescue Unit) तयार करण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईत पावसाळ्यामध्ये साचणाऱ्या पाण्याचा निचरा करण्यासाठी
एक स्वतंत्र यंत्रणा निर्माण करण्याबाबत**

(१०) * १३९३४ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई महानगरपालिकेकडून या वर्षी पावसाळ्यात सखल भागात अतिवृष्टीच्या काळात साचणाऱ्या पाण्याचा निचरा होण्यासाठी ३८० पाणी उपसा करणारे पंप कंत्राटदाराकडून भाडे तत्वावर घेऊन बसविण्यात येणार असून सदर पाणी उपसासाठी मुंबई महानगरपालिकेला रुपये ९२ कोटी खर्च करण्यात येणार असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रत्येक वर्षी महानगरपालिकेकडून पाणी उपसा करणारे पंप कोट्यवधी रुपये खर्च करून कंत्राटदाराकडून भाड्याने घेऊन वापरले जाऊन पावसाळ्यानंतर ते कंत्राटदारांना परत दिले जात असल्याकारणाने महानगरपालिका पाणी उपसा करणारे पंप खरेदी करत नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, मुंबई महानगरपालिकेच्या सदर धोरणामध्ये बदल करून मुंबईत पावसाळ्यामध्ये साचणाऱ्या पाण्याचा निचरा करण्यासाठी एक स्वतंत्र यंत्रणा निर्माण करून कार्यवाही करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) पावसाळ्यात बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रात सखल भागात अतिवृष्टीच्या काळात साचणाऱ्या पाण्याचा निचरा होण्यासाठी दिनांक २५/०५/२०२२ ते दिनांक १५/१०/२०२२ व दिनांक २५/०५/२०२३ ते दिनांक १५/१०/२०२३ या कालावधीकरीता बृहन्मुंबई महानगरपालिका ३८० नग पाणी उपसा करणारे पंप भाडेतत्वावर घेत आहे.

सदर पंपासाठीचा दोन वर्षांसाठीचा एकूण खर्च रुपये ८९.१२ कोटी इतका असल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) अशा आशयाचे निवेदन प्राप्त झाले नसल्याचे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रत्येक वर्षी ३८० नग पाणी उपसा करणारे पंप खालील कारणास्तव भाड्याने घेत असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे :-

- पावसाळ्यात लावल्या जाणाऱ्या पंपांची क्षमता पूरग्रस्त ठिकाणाच्या परिस्थितीनुसार बदलत असते. त्यामुळे विविध क्षमतेचे पंप दरवर्षी भाड्याने घेतले जातात.
- सदर पंपांचा उपयोग फक्त पावसाळ्यात चार महिन्यांसाठी होत असतो. त्यामुळे सदर पंप खरेदी करणे संयुक्तीक ठरत नाही.

- सदर ३८० नग पंपांकरीता प्रथम, द्वितीय व तृतीय पाळी मिळून जवळपास २५०० कर्मचाऱ्यांची पंपांच्या प्रचलनासाठी व परिरक्षणासाठी आवश्यकता आहे. इतके मनुष्यबळ महानगरपालिकेकडे उपलब्ध नाही. सदर कर्मचाऱ्यांची आवश्यकता केवळ चार महिन्यांसाठी भासते.
- पंप न वापरता पडून राहिल्यास खराब होण्याची शक्यता असते.
- पंप विकत घेतल्यानंतर त्यांचे परिरक्षण करण्याची गरज भासेल.
- ३८० नग पंप ठेवण्यासाठी तसेच विजेवर चालणाऱ्या सबमर्सिबल पंपांसाठी डिझेल जनरेटर ठेवण्यासाठी पुरेशी जागा उपलब्ध नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यातील आलापल्ली सिरोंचा या महामार्गाची दुरुस्ती करण्याबाबत

(११) * १४०७२ श्री.रामदास आंबटकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्ह्यातील आलापल्ली सिरोंचा या महामार्गावर खड्डे पडून महामार्गाची दुरुवस्था झाली आहे, सदर दुरुवस्थेत असलेल्या धोकादायक रस्त्यावरून वाहनचालकांना वाहने घेऊन जावे लागत असल्याने जीवितहानी व वित्तहानी होण्याची शक्यता निर्माण झाली असल्याचे दिनांक १५ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून गडचिरोली जिल्ह्यातील आलापल्ली सिरोंचा या महामार्गाची दुरुस्ती करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबांची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) महाराष्ट्र राज्यातील राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ३५३ सी आलापल्ली-सिरोंचा एकूण लांबी ३२२.७० कि.मी. असून गडचिरोली जिल्ह्यातील आलापल्ली ते सिरोंचा हा महामार्ग अतिदुर्गम आणि नक्षलग्रस्त भागातून जात असून सिरोंचा तालुक्याला गडचिरोली जिल्हा मुख्यालयाशी जोडणारा रस्ता आहे. सद्यःस्थितीत छत्तीसगड आणि तेलंगना राज्यातून मोठ्या प्रमाणात अवजड वाहनांची वाहतूक राष्ट्रीय महामार्गावरून सुरु असल्यामुळे या रस्त्यावर खड्डे पडलेले आहेत. सदर खड्डे तात्पुरत्या स्वरूपात भरण्याची कार्यवाही वेळोवेळी करण्यात येत आहे.

आलापल्ली सिरोंचा या महामार्गावरील मोठ्या प्रमाणात वाहतूक वाढ झाल्यामुळे या महामार्गाचे उन्नतीकरण अंतर्गत रुंदीकरण व मजबुतीकरणासाठी रस्ते, वाहतूक व महामार्ग मंत्रालय, भारत सरकार यांचेमार्फत कामे मंजूर करण्यात आली आहेत. परंतु वन विभागाची परवानगी मिळाली नसल्यामुळे कंत्राटदारास काम सुरु करता आले नाही.

तसेच दिनांक १६/०३/२०२२ रोजी कार्यकारी अभियंता, राष्ट्रीय महामार्ग विभाग, गडचिरोली यांनी मुख्य वन संरक्षक, गडचिरोली यांना पत्राव्दारे सद्यःस्थितीत उपलब्ध असलेल्या ७ मी.रुंदीत काम करू देण्यासाठी विनंती केली असता सदर परवानगी नाकारण्यात आली. त्यामुळे आलापल्ली सिरोंचा या राष्ट्रीय महामार्गाचे काम अद्याप सुरु करता आलेले नाही.

राज्यातील अनुकंपा तत्वावरील नियुक्त्या प्रलंबित असल्याबाबत

(१२) * १४१६२ डॉ.रणजित पाटील, श्री.किरण सरनाईक : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सर्व विभागातील अनुकंपा तत्वावरील नियुक्त्या प्रलंबित असल्याचे माहे मे, २०२२ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले असून अनुकंपा तत्वावर नोकरीमध्ये सामावून घेण्यासाठी सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक २३ एप्रिल, २००८ रोजीच्या शासन निर्णयाप्रमाणे प्रतीक्षा यादीतील पहिल्या वर्षी ५०%, दुसऱ्या वर्षी २५% व तिसऱ्या वर्षी २५% याप्रमाणे अनुकंपाची भरती करण्यात यावी, अशी मागणी अनुकंपाधारक संघटना, महाराष्ट्र राज्य यांनी शासनाकडे केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक १६ फेब्रुवारी, २०२१ रोजी मा.राज्यमंत्री (सामान्य प्रशासन) यांच्या अध्यक्षतेखाली अनुकंपाधारक संघटना महाराष्ट्र राज्य, उपसचिव (सेवा) सामान्य प्रशासन विभाग, कक्ष अधिकारी, वित्त विभाग यांच्या झालेल्या बैठकीत अनुकंपा तत्वावरील उमेदवारांना शासकीय सेवेत सामावून घेण्याबाबत आश्वासन देऊनही अद्याप शासनाने कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) राज्यात सुमारे १६००० अनुकंपाधारक तर स्थानिक स्वराज्य संस्थेतील ५०,००० उमेदवार अनुकंपा नियुक्तीच्या प्रतीक्षेत असून प्रतीक्षा यादीत वय ४५ वर्षे असलेल्या उमेदवारांची संख्या वाढली असून सन २००५ नंतर शासकीय सेवेत आलेल्या कर्मचाऱ्यांना पेन्शन चा लाभ मिळत नाही तसेच राज्य शासनाच्या विविध विभागांमध्ये तीन लाखांपेक्षा जास्त जागा रिक्त असूनही अनुकंपा तत्वावर नोकरी देण्याबाबत शासनाकडून कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, मागील तेरा वर्षांपासून अनुकंपा नियुक्ती न दिल्याने अनुकंपा नियुक्ती प्रक्रिया जलद गतीने पूर्ण होण्यासाठी शासनाने दिनांक २६ ऑगस्ट, २०२१ रोजी आदेश पारित करून कार्यपध्दतीत सुधारणा करून सरळसेवा भरती मान्यता असलेल्या पदांपैकी २० टक्के पदांवर अनुकंपा तत्वावर नियुक्त्या देण्याबाबत, शासकीय कर्मचाऱ्यांतील गट-अ आणि गट-ब मधील अधिकाऱ्यांसाठी अनुकंपा धोरण लागू करण्याबाबत व अनुकंपा तत्वावरील उमेदवारांना लवकर शासकीय सेवेत सामावून घेण्याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अनुकंपा नियुक्तीसाठी प्रतीक्षासूचीतील उमेदवारांना नियुक्ती देण्याबाबत मा.राज्यमंत्री (सामान्य प्रशासन) यांच्या अध्यक्षतेखाली अनुकंपाधारक संघटना, महाराष्ट्र राज्य यांचे समवेत दिनांक १६/०२/२०२१ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये मा.राज्यमंत्री महोदयांनी दिलेल्या निर्देशानुसार खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत.

अ) सरळसेवा कोटयातील प्रतिवर्षी रिक्त होणाऱ्या पदांच्या २० टक्के पदे अनुकंपा तत्वावर भरावयाची निश्चित केलेली मर्यादा दिनांक ०१/०१/२०२२ पासून पुढील तीन वर्षांसाठी म्हणजेच दिनांक ०१/०१/२०२२ ते दिनांक ३१/१२/२०२४ पर्यंत वाढविण्यात आली आहे.

ब) त्यानंतर डिसेंबर, २०२१ अखेर विविध विभागांमधील अनुकंपा नियुक्तीचा आढावा घेण्यात आला असता गट-क च्या २,५५५ व गट-ड च्या १,०६७ अशा एकूण ३,६२२ उमेदवारांना अनुकंपा नियुक्ती देण्यात आली आहे.

(३) व (४) अनुकंपा नियुक्तीसाठी राज्यातील सर्व जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडील सामायिक प्रतिक्वासूचीनुसार दिनांक ०१/०४/२०२२ रोजी एकूण ८,७३० उमेदवार अनुकंपा नियुक्तीच्या प्रतिक्शेत असून जिल्हा परिषदांकडील अनुकंपा प्रतिक्वासूचीमध्ये ५,१५२ उमेदवार अनुकंपा नियुक्तीसाठी प्रतिक्शेत आहेत. अनुकंपा नियुक्तीच्या कार्यपध्दतीबाबत असणारा संभ्रम दूर करून अनुकंपा नियुक्ती प्रक्रिया जलद गतीने पूर्ण करण्यास सहाय्यभूत होण्यासाठी दिनांक २६/०८/२०२१ च्या परिपत्रकान्वये अनुकंपा नियुक्तीची प्रमाणित कार्यपध्दती (SOP) प्रसिध्द करण्यात आली. सरळसेवा कोटयातील प्रतिवर्षी रिक्त होणाऱ्या पदांच्या २० टक्के पदे अनुकंपा तत्त्वावर भरावयाची निश्चित केलेली मर्यादा दिनांक ०१/०१/२०२२ पासून पुढील तीन वर्षासाठी म्हणजेच दिनांक ०१/०१/२०२२ ते दिनांक ३१/१२/२०२४ पर्यंत वाढविण्यात आली आहे. तसेच दिनांक २७/०९/२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये अनुकंपा नियुक्तीचे धोरण गट-अ व गट-ब मधील शासकीय कर्मचाऱ्यांना लागू करण्यात आले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात वनवणवे रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत

(१३) * १४१४६ श्री.राजेश राठोड, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत पाटील, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.अभिजित वंजारी, डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.मोहनराव कदम, श्री.अरुण लाड, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात महाड (जि.रायगड), मोखाडा (जि.पालघर) या तालुक्यात तसेच ठाणे आणि नाशिक जिल्ह्यासह कोकणात माहे नोव्हेंबर, २०२० ते जून, २०२१ दरम्यान ३४ हजारांहून अधिक वणवे लागल्याच्या घटना घडल्या असून वणव्यांमुळे हजारो हेक्टरवरील वनसंपदा, जंगली प्राणी, पक्ष्यांचा नैसर्गिक अधिवास, दुर्मिळ वनौषधी व नैसर्गिक पाणवठे इ. नष्ट झाल्यामुळे वन्य प्राण्यांचे जीवन धोक्यात आले असल्याचे माहे मार्च, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे हे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणीसंग्रहालयाच्या संरक्षित परिसरात दिनांक २३ मे, २०२२ रोजी लावा व दाभा गावामध्ये आग लागल्याची घटना घडली असून या आगीमुळे संरक्षित क्षेत्रातील १०० ते १५० हेक्टर जंगलाचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे,

(३) असल्यास, राज्यात सन २०२१-२२ या वर्षात जंगलासह वन्यजीव विभागात वणव्याच्या किती घटना घडल्या आहेत, या घटनेत वनसंपदेचे किती नुकसान झाले, किती क्षेत्र जंगल जळाले, किती प्राणहानी झाली, आग विझवताना किती कर्मचारी मृत्यूमुखी पडले आहेत तसेच वणवा प्रतिबंधक उपाययोजनेत राज्याचे वन विभाग कमी पडत असल्याने याबाबत शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वणव्यांच्या घटना कमी करण्याबाबत, वणवे नियंत्रणासाठी जंगलजवळ राहत असलेल्या गावांत जनजागृती व वणवे विझविण्यासाठी वनविभागाला अत्याधुनिक साधने देण्याबाबत तसेच वणवा विरोधी मोहीम राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) राज्यात माहे नोव्हेंबर, २०२० ते जून, २०२१ दरम्यान रायगड जिल्ह्यातील महाड तालुका वनाच्या हद्दीत २९ वणवे लागले असून, १४२ हे. इतके क्षेत्र जळाले आहे.

पालघर जिल्ह्यातील मोखाडा या तालुक्यात आगीच्या ५ घटना घडलेल्या असून २५.३७० हे. इतके क्षेत्र जळालेले आहे. तसेच कोकण क्षेत्रामध्ये ठाणे व कोल्हापूर वन वृत्तातील व नाशिक वनवृत्तातील पूर्व नाशिक व पश्चिम नाशिक वन विभागात आगीच्या घटना १५८३ घडलेल्या असून ४०२९.३४९ हेक्टर इतके क्षेत्र जळालेले आहे. तसेच एफडीसीएम लि., अंतर्गत ठाणे व नाशिक वन प्रकल्प विभागात आगीच्या ७१ घटना झालेल्या असून १२७.८७५ हेक्टर क्षेत्रावर आग लागली आहे.

जळीत झालेले क्षेत्र हे झाडाखालील पालापाचोळा व गवत असून लागलेले वणवे हे प्रामुख्याने ग्राऊंड फायर स्वरूपाचे आहेत. सदर वणव्यामुळे वनसंपदा, जंगली प्राणी, पक्ष्यांचा नैसर्गिक अधिवास, दुर्मिळ वनौषधी व नैसर्गिक पाणवठे तसेच वन्यप्राण्यांचे जीवन धोक्यात आलेले नाही.

(२) दिनांक २२/०५/२०२२ रोजी १२ वाजताच्या सुमारास लावा व दाभा गावामध्ये आग लागून गोरेवाडा प्रकल्पाच्या बाळासाहेब ठाकरे गोरेवाडा आंतरराष्ट्रीय प्राणी उद्यान मध्ये वणवा लागला, याबाबत तातडीने कर्मचारी व अधिकारी यांनी जागेवर पोहचून आग पूर्णपणे नियंत्रणात आणली. या आगीमध्ये १६१.६० हेक्टर क्षेत्रावरील गवत व पालापाचोळा जळाला असून कोणत्याही वन्यजीवाची किंवा मनुष्य हानी तथा दुखापत झालेली नाही.

(३) राज्यात जानेवारी, २०२१ ते एप्रिल, २०२२ पर्यंत आगीच्या एकूण १६१५८ घटना घडलेल्या असून ५८५३८ हे. इतके क्षेत्र जळालेले आहे. तसेच १५६.६ लक्ष एवढे नुकसान झालेले आहे.

एप्रिल २०२१ दरम्यान आग विझवितांना एफडीसीएम लि., अंतर्गत भंडारा वन प्रकल्प विभागातील १ बारमाही कामगार आगीमध्ये गंभीररित्या जखमी झाले व उपचान्यादरम्यान त्यांचा मृत्यू झाला. तसेच नवेगाव-नागझिरा राखीव क्षेत्र. गोंदिया विभागांतर्गत येणाऱ्या क्षेत्रात आग विझवितांना ४ हंगामी वनमजूरांचा दुर्दैवी मृत्यू झाला.

(४) आगीच्या घटना कमी करण्यासाठी/आग विझविण्यासाठी खालीलप्रमाणे उपाययोजना राबविण्यात येतात.

१) आधुनिक साधने म्हणून Fire Blower-७८, Fire Besters, Fire Ranks, Safty Shoes, Fire Extinguisher पुरवठा करण्यात येते.

२) वनवणवे नियंत्रणासाठी कक्षा सभोताल व कक्षातुन जाणाऱ्या दोन्ही बाजूला जाळ रेषा कापणे व जाळण्याची कामे करून घेण्यात येतात.

३) Forest Survey of India च्या प्रणालीद्वारे Fire Alert System वर क्षेत्रिय अधिकारी कर्मचाऱ्यांच्या नोंदणी करण्यात आली असून ज्यायोगे संबंधितास आग लागल्याबाबत संदेश प्राप्त होऊन लागलीच आग विझवण्याची कार्यवाही करण्यात येते.

४) वन्यजीव प्रेमी यांचे व्हाट्सअप/SMS ग्रुप तयार करणे, अभयारण्यातील व अभयारण्याबाहेरील गावात वनवणवाबाबत कार्यशाळा आयोजित करणे, आगीवर नियंत्रण करण्याकरीता वनवणवा नियंत्रण कक्ष स्थापन करणे, गाव पातळीवरील संयुक्त वनव्यवस्थापन समितीचे अध्यक्ष/सचिव तसेच स्थानिक लोकांची सभा आयोजित करून भिंती पत्रके, आठवडी बाजारात बॅनर लावून जनजागृती केली जाते.

५) “हॅलो फॉरेस्ट या हेल्प लाईन सेवा टोल फ्री क्र.१९२६” वर आलेल्या संदेशांवर तातडीने कार्यवाही केली जाते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**लातूर-बार्शी मार्गे टेंभुर्णी येथे सोलापूर-पुणे राष्ट्रीय महामार्गाला
जोडणाऱ्या रस्त्याचे चौपदरीकरण करण्याबाबत**

(१४) * १४२०६ श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.कपिल पाटील :
दिनांक १८ जुलै, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ११ मधील प्रश्न क्रमांक १०३६९ ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर-बार्शी मार्गे टेंभुर्णी येथे सोलापूर-पुणे राष्ट्रीय महामार्गाला जोडणाऱ्या रस्त्याचे चौपदरीकरण करण्याच्या कामास मंजूरी देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याचे काँक्रीटकरणाने चौपदरीकरण करण्याच्या कामाबाबत सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याबाबत सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय, याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे,

(३) असल्यास, लातूर-बार्शी राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६३ वर विमानतळ जंक्शन ते मुरुड अकोला या सहा कि.मी. लांबीमध्ये डांबरीकरणाने चौपदरीकरण करण्याचे प्रगतीपथावर असलेल्या कामाची सद्यःस्थिती काय आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून लातूर-बार्शी मार्गे टेंभुर्णी येथे सोलापूर-पुणे राष्ट्रीय महामार्गाला जोडणाऱ्या रस्त्याचे चौपदरीकरण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे आहे.

(२) याबाबतचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) तयार करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(३) मुरुड अकोला ते लातूर विमानतळ जंक्शन ६ कि.मी. वार्षिक आराखडा २०२०-२१ अंतर्गत चौपदरीकरणाचे डांबरीकरण करणे काम दिनांक १२/१०/२०२१ पासून प्रगतीपथावर असून ८५ % काम पूर्ण झाले आहे.

(४) सदरील रस्त्याच्या चौपदरीकरणाचे विस्तृत प्रकल्प अहवाल तयार करण्यासाठी सल्लागाराची नेमणूक करणे विचाराधीन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सांगली महानगरपालिकेने बायो मेडिकल वेस्ट प्रकल्प
चालवण्याचा बेकायदेशीर ठेका दिल्याबाबत**

(१५) * १३७७४ श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सांगली महानगरपालिकेने कोणतीही निविदा प्रक्रिया न राबविता अनुभव नसलेल्या कोकण केअर इंटरप्राईजेस या कंपनीला बायो मेडिकल वेस्ट प्रकल्प चालवण्याचा बेकायदेशीर ठेका (कंत्राट) दिला असल्याचे माहे मे, २०२२ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू कंपनीच्या पत्त्यावर पत्रव्यवहार केला असता संबंधित पत्त्यावर अशी कोणतीही कंपनी नसल्याचा शोरा मारुन पत्र परत आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सांगली महानगरपालिकेने एका बोगस कंपनीला ठेका दिल्याचा आरोप माजी नगरसेविकेनी करुन सांगली महानगरपालिकेच्या आयुक्त व उपायुक्तांवर कारवाई करण्याची मागणी जिल्हाधिकारी, सांगली यांचेकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) महानगरपालिकेचा बायो मेडिकल वेस्ट प्रकल्प आरोग्याच्या दृष्टीने महत्वाचा असल्याचे नमूद करुन सदर प्रकल्प तातडीने कार्यान्वित करण्यासाठी कोकण केअर इंटरप्राईजेस यांना काही अटी व शर्तीच्या अधीन राहून १५ वर्षे मुदतीकरीता प्रकल्प चालविण्याकरीता देण्याबाबत महासभेने ऐनवेळचा ठराव पारीत केला.

सदर ठराव ऐनवेळचा असल्याने ठरावाची अंमलबजावणी करण्यापूर्वी काही मुद्द्यांची खातरजमा करण्याचे निर्देश आयुक्तांनी दिले होते. तथापि, दिलेल्या निर्देशांची कोणतीही खातरजमा न करता महानगरपालिकेचे संबंधित उपायुक्त यांनी ठरावानुसार कंत्राट दिल्याचे प्रथमदर्शनी निदर्शनास आल्यावरुन उपायुक्त यांनी दिलेल्या आदेशाच्या अंमलबजावणीस स्थगिती दिल्याची वस्तुस्थिती सांगली मिरज कुपवाड शहर महानगरपालिकेने कळविली आहे.

- (२) हे खरे नाही.
- (३) अशा आशयाची तक्रार स्थानिक नगरसेविकेकडून जिल्हाधिकारी, सांगली कार्यालयास प्राप्त झाली आहे, हे खरे आहे.
- (४) सदर प्रकरणी चौकशी करुन तातडीने अहवाल सादर करण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी, सांगली यांना देण्यात आल्या आहेत.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील रस्ते अपघात रोखण्याकरीता उपाययोजना करण्याबाबत

(१६) * १४५०२ डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.प्रज्ञा सातव, श्री.राजेश राठोड, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.जयंत आसगावकर, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.मोहनराव कदम, श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील, श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील रस्त्यांवर दरवर्षी कोट्यवधी रुपये खर्च करूनही अनेक ठिकाणी रस्त्यांमध्ये खड्डे, डिव्हायडर तुटलेले असणे, दिशादर्शक फलक व स्पीड ब्रेकरच नसणे इ. कारणांमुळे रस्त्यांवर दरवर्षी अपघात होऊन हजारो प्रवाशांचा मृत्यू होत असल्याचे दिनांक १९ एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर जिल्ह्यातील विविध मार्गावर पडलेले खड्डे, तुटलेले दुभाजक, वापरण्या योग्य नसलेला सर्विस रोड, जनजागृती दिशादर्शक फलक इ. कामे झाली नसल्यामुळे माहे जानेवारी, २०१९ ते माहे मे, २०२२ पर्यंत सोलापूर जिल्ह्यातील अपघात प्रवण ठिकाणच्या विविध मार्गावर ३५०० अपघात झाले असून त्यात २ हजार प्रवाशांचा मृत्यू होऊन ७६ अपघात प्रवण ठिकाणे (ब्लॉक स्पॉट) निर्माण झाली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील सर्व रस्त्यांची देखभाल, दुरुस्ती करणे, डिव्हायडर बसविणे, दिशादर्शक फलक व स्पीड ब्रेकर बसविणे इ. कामे करून रस्ते अपघात रोखण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे अंशतःखरे आहे

तथापि, बहुतांशी अपघात हे वाहन चालकांनी निष्काळजीपणे व हयगयीने वाहन चालविल्यामुळे होत आहेत.

(२) हे अंशतः खरे आहे

गृह विभागाकडून प्राप्त माहितीनुसार सन २०१९ ते मे, २०२२ पर्यंत एकूण ३२८५ रस्ते अपघात झाले असून त्यामध्ये १७८० मृत्यू झालेले आहेत. सन २०१९ च्या तुलनेत २०२१ पर्यंत ब्लॉक स्पॉटची संख्या कमी होत असल्याचे दिसून आले आहे. वाहन चालकांनी निष्काळजीपणे व हयगयीने वाहन चालविल्यामुळे सोलापूर शहरात सन २०२१ व सन २०२२ मध्ये ८८ एवढे रस्ते अपघात होवून त्यामध्ये ९७ एवढे मृत्यू झाले आहेत व सोलापूर ग्रामीण मधील रस्त्यावर सन २०२१ व सन २०२२ मध्ये ७४१ एवढे अपघात होवून ८२४ एवढे मृत्यू झाले आहेत. सध्या सोलापूर शहरात २१ अपघात प्रवण स्थळे आहेत. त्यापैकी सार्वजनिक बांधकाम विभागाशी संबंधित ७ अपघात प्रवण स्थळाची आवश्यक दुरुस्ती पूर्ण करण्यात आलेली आहे.

(३) विविध मार्गावर पडलेले खड्डे, तुटलेले दुभाजक, वापरण्या योग्य नसलेला सर्विस रोड, जनजागृती दिशादर्शक फलक इ. कामे अर्थसंकल्पातून व विविध योजनेतून पूर्ण करून घेवून रस्ते वाहतुकीसाठी सुस्थितीत ठेवण्यात आले आहेत. अपघात होवू नये याकरीता स्थानिक लोकप्रतिनिधी व पालकमंत्री यांचे समवेत रस्ता सुरक्षा अभियान कार्यक्रमांमध्ये जास्तीत जास्त लोकांचा सहभाग करून मार्गदर्शन करण्यात आले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

परभणी महानगरपालिकेतील पाणीपुरवठा योजनेच्या कामात अनियमितता झाल्याबाबत

(१७) * १३७५७ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) परभणी महानगरपालिकेतील पाणीपुरवठा योजनेतील कामात कोट्यवधी रुपयांची अनियमितता झाल्याप्रकरणी ७ अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध दोषारोप पत्र बजावण्यात आले असून विभागीय चौकशीची कार्यवाही सुरु असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दोषी अधिकाऱ्यांची विभागीय चौकशीची कारवाई विहित मुदतीत न करता नियमाचा भंग करणाऱ्या संबंधित चौकशी अधिकाऱ्यांच्या कार्यपध्दतीची चौकशी करून त्यांच्यावर कारवाई करावी, अशी मागणी परभणी येथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे सन २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान लेखी निवेदनाद्वारे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने विहित मुदतीत कारवाई न करणाऱ्या चौकशी अधिकाऱ्यांवर तसेच पाणीपुरवठा योजनेतील कामांमध्ये अनियमितता करणाऱ्या ७ दोषी अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, संबंधित अधिकारी/ कर्मचारी यांच्याविरुद्ध विभागीय चौकशीच्या अनुषंगाने दोषारोपाची ज्ञापने दिनांक ११ जुलै, २०१९ रोजी बजावण्यात आली आहेत.

(२) होय,

याबाबत स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांचे दिनांक ३० जून, २०२२ रोजी पत्र मा.मुख्य सचिव, कार्यालयास दिनांक ०४ जुलै, २०२२ रोजी प्राप्त झाले असल्याचे माहिती आहे.

(३) होय,

उक्त पत्र तथा निवेदनाच्या अनुषंगाने अहवाल सादर करण्याबाबत आयुक्त, परभणी महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे. तथापि, विषयाधीन प्रकरणी शासन स्तरावर यापूर्वीच कार्यवाही सुरु असून, शासनामार्फत संबंधित अपचाऱ्यांना बजावलेल्या दोषारोपांच्या अनुषंगाने संबंधित अपचारी यांची बचावाची निवेदने तथा खुलासे प्राप्त झाले आहेत. त्यानुसार आयुक्त, परभणी महानगरपालिका यांच्याकडून दिनांक ०५ एप्रिल, २०२२ रोजी अतिरिक्त पुरक माहिती तथा कागदपत्रे प्राप्त करून घेण्यात आली आहेत. उक्त खुलासे व अतिरिक्त कागदपत्रांच्या आधारे संबंधित अपचारी यांच्याविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपील) नियम, १९७९ च्या तरतूदीनुसार विभागीय चौकशी करण्याकरीता चौकशी अधिकारी, नियुक्त करण्याची कार्यवाही अंतिम टप्प्यात आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुस्लीम समाजाच्या विकासासाठी मानव विकास स्वायत्त संस्था

व मार्टी संस्थेची स्थापना करण्याबाबत

(१८) * १४२७९ श्री.कपिल पाटील, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सारथी, बार्ती, महाज्योतीच्या धर्तीवर मुस्लिम समाजातील विद्यार्थ्यांचा सर्वांगीण विकास होऊन सामाजिक, आर्थिक आणि शैक्षणिक स्थिती मजबूत करण्यासाठी आणि त्यांना विकासाच्या प्रवाहात

आणण्यासाठी तसेच विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणासाठी, फेलोशिपसाठी भारतरत्न डॉ.ए.पी.जे. अब्दुल कलाम संशोधन आणि मानव विकास स्वायत्त संस्था स्थापन करणेबाबत लोकप्रतिनिधी व मुस्लीम समाजाकडून शासनाकडे मागणी होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, मुस्लीम समाजाच्या विद्यार्थ्यांना एमपीएससी, युपीएससी, सेट, नेट व स्पर्धा परीक्षा पूर्वतयारीसाठी “मार्टी” ची स्थापना करण्याबाबतची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

(२) होय.

(३) शिष्यवृत्ती, प्रशिक्षण, वसतिगृहे, कौशल्य विकास, महिला सशक्तीकरण या योजना अल्पसंख्याक विकास विभागामार्फत राबविण्यात येत आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या मांडा (टिटवाळा) येथील आरक्षित जागेवरील अनधिकृत बांधकामे निष्कासित करण्याबाबत

(१९) * १३८०३ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या नगररचना विभागाने मांडा (टिटवाळा) येथे ३८ एकर मोकळ्या जागेवर सुसज्ज रुग्णालय व मेडिकल कॉलेज उभारण्याकरीता जागा आरक्षित केली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर जागेवर अनधिकृत इमारती व चाळी निर्माण झाल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने महानगरपालिका प्रशासनाने अनधिकृत बांधकाम हटवून आरक्षित जागा मोकळी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेच्या मंजूर विकास योजनेमध्ये आरक्षण क्र. २८ या जागेवर “आयसोलेशन हॉस्पिटल” असे आरक्षण प्रस्तावित असून, मंजूर विकास योजना अहवालानुसार १,५३,५०० चौ.मी. इतकी जागा आरक्षणासाठी प्रस्तावित आहे.

(२) व (३) होय, अंशतः खरे आहे. आयसोलेशन हॉस्पिटलसाठी प्रस्तावित आरक्षित १,५३,५०० चौ.मी. क्षेत्रापैकी, जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्या दिनांक १४/१०/२०१० च्या आदेशान्वये २३,२९० चौ.मी. इतके क्षेत्र संरक्षणासाठी महानगरपालिकेस हस्तांतरित करण्यात आले आहे.

उर्वरित खाजगी क्षेत्रापैकी ९८८५ चौ.मी. क्षेत्र हस्तांतरणीय विकास हक्क प्रदान करण्याबाबत प्राप्त प्रस्तावाअंतर्गत महानगरपालिकेने दिनांक ०३/०८/२०१७ अन्वये इरादापत्र प्रदान केले आहे. तथापि, सदर क्षेत्र अद्याप महानगरपालिकेच्या ताब्यात आलेले नाही.

सदर जागेवरील अनधिकृत बांधकामांवर शासन निर्णय दिनांक ०२/०३/२००९ व दिनांक ०३/०५/२०१८ मधील विहित कार्यपध्दतीनुसार कारवाई करण्यात येत आहे. याअंतर्गत १९७१ बांधकाम धारकांना नोटीस बजावल्या आहेत. त्याअनुषंगाने पुढील कार्यवाही महानगरपालिका स्तरावर सुरू आहे.

विहित कायदेशीर प्रक्रियेचा अवलंब करून निष्कासन कारवाई करण्यात येणार असल्याचे, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परिक्षेत पात्र असलेल्या अनाथ प्रवर्गातील विद्यार्थिनीला मुलाखतीपासून वंचित ठेवल्याबाबत

(२०) * १३६६८ श्री.प्रवीण दटके, श्री.प्रविण दरेकर, श्री.नागोराव गाणार, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून घेण्यात आलेल्या महाराष्ट्र अभियांत्रिकी सेवा २०२० च्या मुख्य परिक्षेच्या निकालात २१८ गुण असणाऱ्या अनाथ प्रवर्गातील विद्यार्थिनीचे नाव पात्र अथवा अपात्र यादीत नसल्याने सदर विद्यार्थिनीला मुलाखती पासून वंचित रहावे लागल्याचे माहे एप्रिल, २०२० मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंबंधी तक्रार करुनही आयोग दखल घेत नसून कट ऑफ ९८ इतका असून विद्यार्थिनी पात्र असतानाही तीचे यादीत नाव न आल्याने तिला मुलाखत देता आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने दखल घेण्याबाबत लोकप्रतिनिधीनी शासनाकडे लेखी निवेदने दिली आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाकडून श्रीमती. सुनयना सुर्यकांत सुर्यवंशी यांची ३१ मे, २०२२ रोजी पुणे केंद्रावर मुलाखत घेण्यात आली आहे. व सर्वसाधारण गुणवत्ता यादीमध्ये त्यांच्या नावाचा समावेश करण्यात आला आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**समृद्धी महामार्गाच्या बांधकामाची गुणवत्तापूर्वक तपासणी
करून महामार्ग वाहतुकीसाठी खुला करणेबाबत**

(२१) * १३९१० श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर ते मुंबई समृद्धी महामार्गाच्या ७०१ किलो मीटरच्या बांधकामात नागपूर पासून ३६ कि.मी. अंतरावरील वन्यजीव उन्नत महामार्गाची कमान दिनांक २४ एप्रिल, २०२२ रोजी मध्यरात्रीच्या सुमारास कोसळल्याची घटना, दिनांक २७ एप्रिल, २०२२ रोजी सिंदखेडराजा परिसरातील निर्माणाधीन पुलाचा गर्डर कोसळल्याची घटना तसेच 'ओव्हरपास' च्या सांगाड्याला भेगा पडल्याची घटना माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू महामार्गात अपघाताच्या घटनांचे संबंधित यंत्रणेमार्फत पंचनामे करून शासनाला अहवाल सादर केले गेले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, गत दोन वर्षात समृद्धी महामार्गाच्या कामाबाबत वास्तुशास्त्रकारांसोबत आणि बांधकाम संस्थेसोबत नियमित आढावा बैठक न होणे, संबंधित कार्यान्वयित यंत्रणा तथा राज्य शासनाचा विभाग यांच्यामध्ये योग्य समन्वय झाला नसल्यामुळे समृद्धी महामार्गाचे बांधकाम व बांधकामाचा दर्जा याबाबत कुठलीही दखल राज्य शासनमार्फत घेण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने समृद्धी महामार्गाच्या संपूर्ण बांधकामाची गुणवत्ता तपासण्यासाठी गुणवत्ता व नियंत्रण विभागामार्फत तपासणी करून आवश्यक सुधारणेसह बांधकाम पूर्ण करून महामार्ग वाहतुकीसाठी खुला करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

नागपूर ते मुंबई समृद्धी महामार्गाच्या ७०१ कि.मी. बांधकामात, बांधकाम पॅकेज क्र. ०१ अंतर्गत नागपूर पासून ३६ कि.मी. अंतरावरील (प्रकल्पाचे कि.मी. १५+१४०) वन्यजीव उन्नत मार्गाच्या कमानी दिनांक २४ एप्रिल, २०२२ रोजी पहाटेच्या सुमारास कोसळल्याची घटना घडली ही बाब खरी आहे. सदर घटनेत कोणतीही जिवीतहानी झालेली नाही.

तसेच, पॅकेज क्र. ७ अंतर्गत बुलढाणा जिल्ह्यातील सिंदखेडराजा जवळ क्रेन च्या सहाय्याने काँक्रीट गर्डर पुलाच्या पियर वर ठेवण्याचे काम सुरू होते. क्रेन च्या सहाय्याने गर्डर वर उचलत असताना साधारणपणे १० फुट उंच उचलल्यानंतर क्रेनला लावलेला जॅक स्लिप झाल्यामुळे गर्डर खाली जमिनीवर कोसळला. काम करताना सुरक्षिततेची पूर्णपणे काळजी घेण्यात आली होती तथापि, दुर्दैवाने जॅक निखळल्यामुळे अपघात झालेला आहे. अपघाताच्या ठिकाणी कोणतीही जिवित व वित्त हानी झालेली नव्हती व काम तात्काळ पूर्ववत सुरू करण्यात आले होते.

तसेच, ओव्हरपासच्या सांगाड्याला भेगा पडल्याची घटना माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आलेली नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) महाराष्ट्र शासनाने समृद्धी महामार्गाच्या विकासासाठी कार्यान्वयन यंत्रणा म्हणून महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाची नेमणूक केली आहे.

समृद्धी महामार्गावरील १ ते १६ पॅकेजेस चे बांधकाम ईपीसी तत्वावर करण्यात येत असून त्यातील महामार्ग व संरचना यांचे बांधकामाकरीता आवश्यक सर्वेक्षण व अन्वेषण करणे व त्यावर आधारीत संकल्पन, रेखाचित्रे तयार करून त्यास प्राधिकारी अभियंता यांची मंजूरी प्राप्त करणे तसेच आवश्यक बांधकाम साहित्य, यंत्रसामुग्री, मनुष्यबळ यांची आपूर्ती करण्यात येवून विहित मानकानुसार तसेच कंत्राटाच्या अटीनुसार बांधकामाची संपूर्ण जबाबदारी ईपीसी कंत्राटदाराची असते. तसेच प्रुफ सल्लागार व सुरक्षा सल्लागाराची नेमणूक करण्यात येऊन सदर सल्लागारांमार्फत बांधकामाकरीता आवश्यक मानके तपासून संकल्पन व रेखाचित्रे मंजूर करून घेण्याची जबाबदारी देखील ईपीसी कंत्राटदाराची असते. सदर बांधकामात बांधकामादरम्यान वा दोष निवारण कालावधी दरम्यान कोणत्याही प्रकारची त्रुटी आढळल्यास सदर त्रुटी स्वखर्चाने दुर करण्याची संपूर्ण जबाबदारी करारनाम्यातील अटी व शर्तीनुसार ईपीसी कंत्राटदाराची असते. प्रकल्पाच्या बांधकामाकरीता “अभियंता” म्हणून जबाबदारी पार पाडण्याकरीता महामंडळातर्फे प्रकल्पावर प्राधिकारी अभियंता यांची नेमणूक करण्यात येते. प्राधिकारी अभियंता हे बांधकाम साहित्याची तपासणी व मंजूरी, संकल्पने तपासणी, दैनंदिन पर्यवेक्षण, गुणवत्ता तपासणी, मोजमापांची नोंद व देयके तयार करून भुगतानाकरीता प्रमाणित करणे, झालेल्या कामाची तपासणी करून त्यातील त्रुटी ईपीसी कंत्राटदाराच्या निदर्शनास आणून देवून त्याची दुरुस्ती करून घेणे इ. करीता संपूर्णपणे जबाबदार असतात. ईपीसी कंत्राटाच्या अटी व शर्तीनुसार व प्रचलित MORT& H व IRC मानके तसेच मानांकनानुसार तसेच प्राधिकारी अभियंता यांच्या पर्यवेक्षणात सदर बांधकाम करण्यात येत आहे. ईपीसी कंत्राटात समृद्धी महामार्गाच्या बांधकामाकरीता वास्तुशास्त्रकारासोबत व बांधकाम संस्थे सोबत वेळोवेळी कामाच्या आढावा बैठका होत असतात. तसेच राज्य शासनाने कार्यान्वयन यंत्रणे सोबत समन्वयासाठी सदर प्रकल्पावर स्वतंत्र अभियंता यांची नेमणूक केली असून त्यांच्यामार्फत प्रकल्पाच्या बांधकामाची वेळोवेळी निरीक्षण करण्यात येऊन आवश्यक त्या सुचना निर्गमित करण्यात येतात.

(४) समृद्धी महामार्गाचे बांधकाम ईपीसी तत्वावर असून त्यानुसार बांधकामाची गुणवत्ता राखण्याची संपूर्ण जबाबदारी ही ईपीसी कंत्राटदाराची असते व त्यावर प्राधिकारी अभियंता यांचे नियंत्रण असते. तसेच प्रकल्पाच्या ४ वर्षांच्या दोष निवारण कालावधीत कोणत्याही प्रकारची त्रुटी आढळल्यास सदर त्रुटी स्वखर्चाने दुर करण्याची संपूर्ण जबाबदारी करारनाम्यातील अटी व शर्तीनुसार ईपीसी कंत्राटदाराची असते. सदर ईपीसी कंत्राटदाराद्वारे करण्यात येणाऱ्या कामावर नियुक्त प्राधिकारी अभियंता यांच्या चमुची संपूर्ण देखरेख व पर्यवेक्षण असते. सदर चमु कामाची गुणवत्ता व दर्जा वेळोवेळी तपासते. कामात वापरण्यात येणाऱ्या साहित्याची गुणवत्ता तपासणी ही क्षेत्रिय सुसज्य प्रयोगशाळेकडून करून त्याचा अभिलेख ठेवण्यात येतो.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

खुलताबाद ते म्हैसमाळ (जि. औरंगाबाद) रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(२२) * १३८७७ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अमोल मिटकरी, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) खुलताबाद ते म्हैसमाळ (ता.खुलताबाद, जि.औरंगाबाद) या ११ कि.मी. रस्त्याच्या कामासाठी रुपये ३४ कोटी निधी मंजूर असून सदर रस्त्याच्या कामासाठी रुपये ११ कोटी रुपये खर्च करण्यात येवूनही रस्त्याची दुरुवस्था झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू रस्त्याचे काम करणाऱ्या ठेकेदाराने रस्त्याचे निकृष्ट दर्जाचे काम करून रस्त्याचे काम अपूर्णवस्थेत ठेवले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, दुरुवस्थेत असलेल्या रस्त्यामुळे म्हैसमाळ येथे येणाऱ्या भाविक व पर्यटकांची गैरसोय होत असून याठिकाणी येणाऱ्या पर्यटकांची संख्या कमी होऊन स्थानिकांचा रोजगाराचा प्रश्न निर्माण झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदरहू रस्त्याचे काम अपूर्ण ठेवणाऱ्या ठेकेदारावर कारवाई व रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) प्रश्नाधीन रस्त्याकरीता ११.५ किमी लांबीत डांबरीकरण व सुधारणा करणे करीता रुपये ४०.७४ कोटी इतक्या रकमेचे मंजूर काम सद्यःस्थितीत प्रगतीत आहे. माहे जून, २०२२ अखेर सदर कामावर रुपये ९.८८ कोटी इतका खर्च झाला आहे.

(२) सदर काम अपूर्ण आहे हे खरे आहे.

(३) पर्यटकांची संख्या कमी झाल्याची नोंद संबंधित ग्रामपंचायत कार्यालयात आहे.

(४) मूळ कंत्राटदाराकडून करारानाम्यात समाविष्ट ६ किमी लांबीतील अपूर्ण राहिलेले काम काढून घेण्यात आले असून निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून नवीन कंत्राटदारास काम देण्यात आले आहे. ४.४ किमी लांबीत काम प्रगतीत आहे. व उर्वरित २ किमी लांबीत वन विभागाची परवानगी प्राप्त करून लवकरच काम सुरु करण्यात येत आहे.

उर्वरित ५.५ किमी लांबीतील कामाबाबतही मूळ कंत्राटदाराकडून कामाबाबत प्रतिसाद प्राप्त होत नसल्याने सदर लांबीतील काम काढून घेण्याबाबत कार्यवाही प्रगतीत आहे. तदनंतर निविदा प्रक्रिया पूर्ण करून काम कार्यान्वित करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्ह्यातील म्हसोबावाडी फाटा (गहुखेल) (ता.आष्टी) येथील
घाट उताराच्या वळणावर संरक्षण कठडे बांधण्याबाबत**

(२३) * १३८८८ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) आष्टी (जि.बीड) तालुक्यातील राष्ट्रीय महामार्ग क्रमांक २ वर म्हसोबावाडी फाटा (गहुखेल) येथील घाट उताराच्या वळणावर कठडा नसल्याने चार चाकी गाडी सुमारे ८० फूट खाली दरीत कोसळून बीडच्या टेकवानी कुटुंबातील चार जणांचा जागीच मृत्यू झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, सदर वळणावर अद्यापपर्यंत सुमारे शंभर ते दीडशे वाहने कठड्या अभावी दरीत कोसळून अपघाताच्या घटना घडलेल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, घाट उताराच्या वळणावर संरक्षक कठडा बांधण्याबाबत लोकप्रतिनिधी, पत्रकार व दक्ष नागरिकांनी शासनाकडे मागणी करूनही संरक्षण कठडे बांधण्यात आले नाहीत किंवा वळणही सरळ करण्यात आलेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर मार्गावरील वळणांवर संरक्षण कठडे बांधण्याच्या कामाकडे दुर्लक्ष करणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यांवर गुन्हे दाखल करून कारवाई करण्याबाबत तसेच संरक्षण कठडे बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) प्र.रा.मा.-१६ वर म्हसोबावाडी फाटा (गहुखेल) येथे वाहन चालकाने भरधाव वेगाने व निष्काळजीपणे वाहन चालविल्याने अपघात झाल्याची व ४ प्रवासी मयत झाल्याची नोंद पोलीस ठाणे अंभोरा येथील दिनांक १५/०५/२०२२ रोजी नोंदविलेल्या FIR मध्ये आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्नाधीन लांबीत संरक्षक उपाययोजना करणेकरीता अँटी क्रश बॅरिअर, रम्बर स्ट्रीप, माहिती दर्शक व सूचना फलक सिमेंट कॉक्रीट तसेच स्टील पोस्ट रेलींग बसविणे इत्यादी कामे सद्यःस्थितीत प्रगतीत असून सदर कामे मार्च, २०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात शिक्षकांना प्रत्यक्ष निवडणूक व्यतिरिक्त इतर अशैक्षणिक कामे न देण्याबाबत

(२४) * १४४३५ श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात निवडणूका तसेच निवडणुकांच्या अनुषंगिक सर्व कामे राज्यातील प्राथमिक, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षकांना देण्यात येतात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रत्यक्ष निवडणुकीच्या व्यतिरिक्त निवडणुकीच्या अनुषंगाने कामे शिक्षकांना देण्यात येऊ नये, अशी मागणी शिक्षकांकडून करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास निवडणुक व्यतिरिक्त सर्वच कामे शिक्षकांना दिल्यामुळे शिक्षकांना अध्यापनासाठी दिलेल्या वेळापत्रक वेळ काढून सर्व कामे करावी लागत आहे, त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या अध्यायनाकडे/ शिक्षणाकडे दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शिक्षकांना प्रत्यक्ष निवडणूक व्यतिरिक्त इतर कामे न देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

(२) होय.

(३) हे खरे नाही. शिक्षकांना निवडणुकीची कामे देण्यासंदर्भात दाखल करण्यात आलेल्या भारत निवडणूक आयोग विरुद्ध सेंट मेरी स्कूल व इतर, क्रमांक - (२००८) २ SCC ३९० या न्यायालयीन प्रकरणी, शिक्षकांना सुट्टीच्या दिवशी व अशैक्षणिक दिवशी निवडणूक विषयक कामे देता येतील असे स्पष्ट केले आहे. या न्यायालयीन निर्णयानुसार शिक्षकांना निवडणूकीची कामे देण्यात यावीत, असे निर्देश भारत निवडणूक आयोगाने त्यांच्या दिनांक ०५/०९/२०१६ च्या पत्रान्वये दिले आहेत.

तेव्हा, उपरोक्त तरतूदी व निर्देशास अनुसरून महाराष्ट्र राज्यामध्ये शिक्षकांना निवडणूक विषयक कामे देण्यात येत आहेत. सुट्टीच्या दिवशी व शैक्षणिक तासांव्यतिरिक्त इतर वेळी ही कामे करणे अपेक्षित असल्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या अध्ययनाकडे / शिक्षणाकडे दुर्लक्ष होण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) निवडणूक ही बाब भारत निवडणूक आयोग, नवी दिल्ली यांच्या अखत्यारीत असून यास राज्य शासन जबाबदार नसते.

(५) प्रश्नच उद्भवत नाही.

कांदिवली (पश्चिम) (मुंबई) येथील एकतानगर परिसरातील सेप्टिक टँकच्या सफाईदरम्यान सफाई कर्मचाऱ्यांचा मृत्यू झाल्याबाबत

(२५) * १४०४९ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कांदिवली पश्चिम (मुंबई) येथील एकतानगर मध्ये सेप्टिक टँकच्या सफाईदरम्यान तीन कर्मचाऱ्यांचा मृत्यू झाला असून याच परिसरातील स्वच्छतागृहात गुदमरून तीन कर्मचारी बेशुध्द पडले असल्याची घटना माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर सफाई कर्मचाऱ्यांना कोणत्याही प्रकारची सुरक्षा, उपाययोजना न देता कंत्राटदाराने टाकीत उतरवून सफाई कर्मचाऱ्यांचा जीव धोक्यात घातला असल्यामुळे मुंबई महापालिकेच्या आर/दक्षिणमधील संबंधित विभागातील कंत्राटदारांवर कोणतेही नियंत्रण नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर घटनेस जबाबदार असणाऱ्या आर/दक्षिण विभागातील संबंधित अधिकारी व कर्मचारी व कंत्राटदारावर कोणती कारवाई करून सफाई कर्मचाऱ्यांना सुरक्षेची साधने पुरविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) सदर शौचालयाचे प्रचालन व परिरक्षण व्यवस्थापन करण्यासाठी वस्ती पातळीवरील मे. न्यू एकता वेलफेअर सोसायटी, सी.बी.ओ. (कम्युनिटी बेस ऑर्गनायझेशन) म्हणून देखरेख करित होते.

केंद्र शासनाने हाताने मैला उचलणाऱ्या सफाई कामगारांच्या नियुक्तीस प्रतिबंध करणे व त्यांचे पुनर्वसन करणे अधिनियम २०१३ पारित केला आहे.

सदर कामाकरीता सफाई कामगारांच्या नियुक्तीस कायदानुसार प्रतिबंध असून, सीबीओ संस्थांना साफसफाईबाबतच्या सूचना व एन.जी.ओ. मार्फत आवश्यक प्रशिक्षण देण्यात आले असून देखील सदर संस्थेमार्फत गल्ली नं. ९ येथील शौचालयाच्या (मॅन्युअल स्कॅव्हेजिंग) सेप्टिक टाकीची साफसफाई मनुष्यबळ वापरण्यात आले होते असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) सदर प्रकरणी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमार्फत खालीलप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली आहे- कांदिवली पोलीस ठाणे येथे प्रकरण क्रमांक २८८/२०२२ कलम ३०४, ३४ भादंवि तसेच हाताने मैला उचलणाऱ्या सफाई कर्मचाऱ्यांच्या सेवा योजनेस प्रतिबंध आणि त्यांचे पुनर्वसन अधिनियम २०१३ अन्वये संबंधित संस्था चालक, शौचालय चालक व मुकादम यांचे विरोधात दिनांक १०/०३/२०२२ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.

मे. न्यू एकता वेल्फेअर सोसायटी यांना काळ्या यादीत टाकण्यात आले आहे.

महानगरपालिकेच्या धोरणानुसार आर/दक्षिण विभागातील सर्व सार्वजनिक शौचालयातील नियुक्ती सी.बी.ओ. संस्थांना सेफ्टीक टाकीची साफसफाई करण्यासाठी कोणतेही मनुष्यबळ न वापरण्याबाबत सक्त ताकीद देण्यात आलेली आहे. तसेच सी.बी.ओ. संस्थांना साफसफाईबाबतच्या सूचना व एन.जी.ओ. मार्फत आवश्यक प्रशिक्षण पुन्हा नव्याने देण्यात आले आहे.

दिनांक १२/१२/२०१९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मयत व्यक्तींच्या वारसांना नुकसान भरपाई अदा करण्याबाबत संबंधित संस्थेस कळविण्यात आले आहे.

एकता नगर, गल्ली नं. ९ येथील शौचालय चालविण्याकरीता नवीन संस्था “हाजी रफीउद्दीन चौधरी एकता मित्र मंडळ” यांची सी.बी.ओ. म्हणून निवड करण्यात आली असून, सी.बी.ओ. आणि महानगरपालिका यांचेमधील सामंजस्य करार झालेला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबई महानगरपालिकेमार्फत वाशी येथील उड्डाणपूल उभारण्याकरीता करण्यात येणारी वृक्षतोड रोखण्याबाबत

(२६) * १३९८८ श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबई येथील पाम बीच (वाशी) मार्गाशी संलग्न असलेल्या रस्त्यावर ३ कि.मी. लांबीचा उड्डाणपूल उभारण्यात येत असून नवी मुंबई महानगरपालिकेने ६ झाडे मुळासकट कापण्याचे व ३८४ झाडे अन्यत्र स्थलांतरीत करण्याचे नियोजन केले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर ३८४ झाडांचे पुनरोपण करण्यात येणार नसल्याचा आरोप पर्यावरण प्रेमींकडून होत असून सदर नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या उड्डाणपूलास पर्यावरणप्रेमींकडून तीव्र विरोध करण्यात येत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अरेंजा कॉर्नर ते कोपरी पूलापर्यंतच्या रस्त्यावर बेकायदा पार्किंग तसेच जुनी वाहने विकणाऱ्यांची दुकाने असून सदर जुनी वाहने ही रस्त्यावरच उभी करण्यात येत असल्यामुळे सदर रस्त्यावर वाहतूक कोंडी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे, चौकशीच्या अनुषंगाने वाशी उड्डाणपुलामुळे होत असलेल्या ३९० वृक्षतोड करण्याऐवजी अनधिकृत वाहने हटवून सर्व मार्गिका मोकळ्या करून रस्ता रहदारीसाठी पूर्णपणे खुला करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सदर झाडांचे पुनरोपण करण्यात येणार असून याबाबत हरकती व सूचना मागविण्यात आलेल्या आहेत. त्यावर सुनावणी घेऊन प्रस्ताव शासनाच्या पर्यावरण विभागास सादर करण्यात येईल. त्याअनुषंगाने पुढील आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येईल, असे नवी मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे

(३) सदर रस्त्यावर काही ठिकाणी बेकायदा पार्किंग व जुन्या वाहन विक्रीमुळे काही प्रमाणात वाहतूक कोंडी होत असली तरी, वेळोवेळी ती वाहतूक पोलिसांकडून सुरळीत केली जाते. या रस्त्यावर वाहनांची जास्त वर्दळ असल्याने वाहतूक कोंडी होते, ही वस्तुस्थिती आहे.

(४) सदर ठिकाणी ६ पदरी मुख्य रस्त्यावरच्या सर्व मार्गिका मोकळ्या असून रस्त्यालगत उर्वरित जागेत अल्प कालावधी करीता वाहने उभी राहतात.

सदर उभ्या असलेल्या वाहनांवर पोलीस, वाहतूक तसेच, महानगरपालिका अतिक्रमण विभागामार्फत वेळोवेळी कार्यवाही करण्यात येत असल्याचे, नवी मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

सोलापूर जिल्ह्यातील सामाजिक वनीकरण विभागामध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या दोषींवर कारवाई करण्याबाबत

(२७) * १४४०० श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सांगोले (जि.सोलापूर) सामाजिक वनीकरण विभागांमध्ये रोपणासाठी तसेच इतर कामासाठी माहे सप्टेंबर, २०२१ ते मार्च, २०२२ अखेरपर्यंत निधी प्राप्त झाला, सदर निधीमार्फत रोपांना पाणी देणे, निंदणी करणे इ. कामांची प्रत्यक्ष पाहणी न करता सदरहू कामे कागदोपत्री केल्याचे दाखवून निधीचा गैरव्यवहार झाल्याच्या तक्रारी स्थानिक नागरिक व वन विभागातील कर्मचाऱ्यांनी माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान शासनाकडे केल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सोलापूर जिल्ह्याच्या तत्कालीन विभागीय वन अधिकारी, सेवानिवृत्त सहाय्यक वनसंरक्षक व वनमजुर यांनी सोलापूर जिल्ह्यात सामाजिक वनीकरणाच्या सुरु असलेल्या कामात गैरव्यवहार केल्याच्या तक्रारी शासनाकडे प्राप्त झाल्या असून याच प्रकरणात समाविष्ट असलेले पंढरपूर तत्कालीन वनक्षेत्रपाल यांना निलंबित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने विभागीय अधिकारी व सांगोला तालुक्यातील वनक्षेत्रपाल व वनपाल यांना बडतर्फ करून त्यांनी केलेल्या गैरव्यवहाराची त्रयस्थ समितीमार्फत/सीबीआयमार्फत चौकशी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे आहे.

सोलापूर जिल्ह्यातील, सांगोला सामाजिक वनीकरण परीक्षेत्रामध्ये रोपवनातील केलेल्या कामांबाबत स्थानिक नागरिक श्री.लक्ष्मण श्रीमंत सवळी यांनी दिनांक ०४/०५/२०२२ रोजी व श्री.किरण तानाजी साठे यांनी दिनांक २९/०६/२०२२ रोजी तक्रार केली आहे.

सदर तक्रारीच्या अनुषंगाने विभागीय वन अधिकारी, सामाजिक वनीकरण, सोलापूर व सहायक वनसंरक्षक, सामाजिक वनीकरण, सोलापूर यांनी चौकशी केली असून चौकशी अहवालानुसार सदर प्रकरणी करण्यात आलेली कामे प्रत्यक्ष जागेवर विहित मापदंडानुसार करण्यात आलेली आहेत. तसेच तक्रारदार, श्री.सवळी व श्री.साठे यांनी अनुक्रमे दिनांक १३/०६/२०२२ व दिनांक २/०६/२०२२ रोजी त्यांच्या तक्रारीचे निरसन झाल्यामुळे तक्रार अर्ज निकाली काढण्याबाबत विनंती केलेली आहे.

(२) हे खरे नाही.

सोलापूर जिल्ह्यात सामाजिक वनीकरणाच्या कामांच्या संदर्भात प्राप्त तक्रारी या तत्कालिन विभागीय वन अधिकारी व सेवानिवृत्त सहायक वनसंरक्षक यांचे विरुद्ध नसून वनक्षेत्रपाल व वनमजुर यांचे विरुद्ध आहेत.

विधानमंडळाच्या मार्च, २०२२ च्या अधिवेशनामध्ये उपस्थित करण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना क्रमांक ५०२ च्या अनुषंगाने मा.राज्यमंत्री (वने) यांनी विधानपरिषदेत दिलेल्या आश्वासनानुसार, शासन आदेश क्र. एफएसटी-०३/२२/प्र.क्र.५१/फ-४, दिनांक २८/०३/२०२२ अन्वये तत्कालीन वनक्षेत्रपाल, सामाजिक वनीकरण, पंढरपूर श्री.किशोर सुभाष अहिरे, यांना निलंबित केले आहे.

(३) सदर प्रकरणी करण्यात आलेल्या चौकशीच्या अनुषंगाने पंढरपूर, सामाजिक वनीकरण परीक्षेत्रातील, संबंधित वनमजुर, श्री.अंबण्णा सिद्राम जेऊरे यांना दिनांक ०४/०८/२०२२ रोजीच्या आदेशान्वये तसेच संबंधित वनरक्षक, श्री.संतोष महालिंग नवगिरे यांना दिनांक ०४/०८/२०२२ रोजीच्या आदेशान्वये निलंबित करण्यात आले आहे. तसेच, संबंधित वनपाल, श्री.बबन अंकुश गायकवाड यांची व संबंधित वनपाल, श्री.रुकेश कांबळे यांची महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम, १९७९ अंतर्गत नियम ८ अन्वये विभागीय चौकशी सुरू करण्यात आली आहे.

पंढरपूर सामाजिक वनीकरण परिक्षेत्राशी संबंधित विधानपरिषदेत उपस्थित केलेल्या लक्षवेधी सूचना क्र. ५०२ चे अनुषंगाने मा.राज्यमंत्री (वने) यांनी विधानपरिषदेत दिलेल्या आश्वासनानुसार वरीलप्रमाणे प्राप्त तक्रारीची तसेच सांगोला तालुक्यातील कामांची वरिष्ठ अधिकाऱ्यामार्फत चौकशी मुख्य वनसंरक्षक (शिक्षण व प्रशिक्षण), पुणे यांचे मार्फत सुरू असून त्यांचा अहवाल अद्याप प्रतिकक्षाधिन आहे.

(४) प्रकरणी चौकशी सुरू आहे.

मराठा आरक्षणाचा अभ्यास करून शिफारस करण्यासाठी

मागासवर्ग आयोगाचे गठन करण्याबाबत

(२८) * १४५४९ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२७५२ ला दिनांक ९ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य मागासवर्ग आयोगाची शिफारस घेऊन तयार केलेला व विधिमंडळाने एकमताने मंजूर केलेला मराठा समाजाला आरक्षण देणारा कायदा दिनांक ५ मे, २०२१ रोजी मा.सर्वोच्च न्यायालयाने रद्दबातल ठरवला आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, दिनांक २५ मार्च, २०२२ रोजी सभागृहात मागासवर्ग आयोगाचे लवकरच गठन केले जाईल, असे आश्वासन मराठा आरक्षण विषयक मा.मंत्रिमंडळ उपसमितीचे अध्यक्ष तथा मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांनी दिले असून सदरहू आश्वासनाची अद्याप पूर्तता झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शिष्यवृत्ती योजना, जिल्ह्याच्या ठिकाणी वसतिगृह, अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळातर्फे आर्थिक मदत या योजनांचे कामही संधर्गतीने सुरु आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मराठा आरक्षणाचा अभ्यास करून शिफारस करण्यासाठी मागासवर्ग आयोगाचे गठन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मराठा आरक्षण सामाजिक आरक्षण असल्याने इतर मागास बहुजन कल्याण विभागामार्फत विधि व न्याय विभागाच्या कायदेशीर सल्यानंतर मराठा आरक्षणासाठी नवीन मागासवर्ग आयोग गठीत करण्यात येईल.

(३) नाही.

अ) शासनाच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागामार्फत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटकातील पात्र विद्यार्थ्यांसाठी राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज शिक्षण शुल्क शिष्यवृत्ती योजना राबविली जात आहे.

ब) वसतिगृह:- उच्च व तंत्र शिक्षण विभागा अंतर्गत असलेल्या शासकीय महाविद्यालयांना संलग्न असलेली वसतिगृहे कार्यरत आहेत.

क) केंद्रीभूत प्रवेश प्रकीयेद्वारे व्यावसायिक अभ्यास क्रमांना प्रवेश घेणाऱ्या आर्थिकदृष्ट्या मागास प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांकरिता डॉ.पंजाबराव देशमुख वसतिगृह निर्वाह भत्ता योजना राबविण्यात येत आहे.

ड) अण्णासाहेब पाटील आर्थिक मागास विकास महामंडळा मार्फत खालील योजना राबविण्यात येत आहे.

१) वैयक्तीक कर्ज व्याज परतावा योजना

२) गट कर्ज व्याज परतावा योजना

३) गट प्रकल्प कर्ज योजना

(४) सद्यःस्थितीत कार्यरत असलेल्या महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाचे अध्यक्षांची नियुक्ती शासन अधिसूचना दिनांक ३/०३/२०२१ अन्वये करण्यात आली. तसेच, शासन अधिसूचना दिनांक १५/०६/२०२१ अन्वये सदर आयोगाची सदस्यांची नामनिर्देशित पध्दतीने निवड करण्यात आली. तथापि, मराठा समाजाच्या सामाजिक व शैक्षणिक मागासलेपणाची माहिती संकलित करण्यासाठी/ अभ्यास करण्यासाठी एका नवीन आयोगाची स्थापना करण्याबाबत कायदेशीर बाबी विधी व न्याय विभागाकडून तपासून घेण्यात येत आहे. सदरहू प्रकरणी विधी व न्याय विभागाकडून अभिप्राय अद्याप अप्राप्त असून ते प्राप्त झाल्यानंतर नवीन मागासवर्ग आयोग गठीत करण्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**अकोला महानगरपालिकेतील कार्यरत तसेच सेवानिवृत्त शिक्षकांना
सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू करण्याबाबत**

(२९) * १४७५० श्री.नागोराव गाणार, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.प्रवीण दटके, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.रमेश कराड, श्री.महादेव जानकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला महानगरपालिका प्रशासनाने कार्यरत शिक्षक व सेवानिवृत्त शिक्षकांना सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू कराव्यात, यासाठी महानगरपालिका कार्यालयासमोर एक दिवसीय धरणे आंदोलन करण्याचा इशारा विविध शिक्षक संघटनांनी शासनास दिला असल्याचे माहे मे, २०२२ च्या पहिल्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, शिक्षक व सेवानिवृत्त शिक्षकांनी सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारसीसह सहाव्या वेतन आयोगाची प्रलंबित देणी आणि इतर मागण्या शासनाकडे केल्या आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अकोला महानगरपालिकेतील शिक्षक व सेवानिवृत्त शिक्षकांना सातव्या वेतन आयोगाच्या शिफारशी लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) नगरविकास विभागाच्या दिनांक ०२/०८/२०१९ व दिनांक २९/०८/२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनानुसार अकोला महानगरपालिकेतील अधिकारी व कर्मचारी यांना सातवा वेतन आयोग लागू करण्यास मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव अकोला महानगरपालिकेकडून शासनास दिनांक २९/०६/२०२२ च्या पत्रान्वये प्राप्त झाला आहे. सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाकडून अभिप्राय प्राप्त करून घेण्यात आले आहेत. सदर प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**औरंगाबाद येथील राज्य उत्पादन शुल्क कार्यालय इमारतीच्या
कामांच्या निविदा प्रक्रियेत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(३०) * १४७६५ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) औरंगाबाद येथील दूध डेअरी परिसरात राज्य उत्पादन शुल्क कार्यालयाच्या इमारतीच्या कामाकरीता मागविण्यात आलेल्या रुपये साडेनऊ कोटींच्या निविदांमध्ये गैरव्यवहार झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर निविदांमध्ये झालेल्या गैरव्यवहाराबाबतची चौकशी करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधी व सामाजिक कार्यकर्त्यांनी सचिव, बांधकाम विभागाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले वा त्यानुषंगाने संबंधित दोषींविरुद्ध कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) खरे नाही.

(२) होय खरे आहे.

लोकप्रतिनिधी यांनी सदर कामाच्या निविदाप्रक्रियेत सादर केलेल्या कागदपत्रांची चौकशी करण्याबाबत मागणी केली आहे.

(३) व (४) लोकप्रतिनिधी यांच्या मागणीच्या अनुषंगाने कागदपत्रांची पूनश्च तपासणी केली असून सदर कामाच्या निविदाप्रक्रियेत सादर केलेली कागदपत्रे निविदेतील अटी व शर्तीचे पूर्तता करित असल्याचे आढळून आले. त्यानुसार सदर निविदेबाबत पुढील कार्यवाही प्रगतीत आहे.

म्हाडा कार्यालयातील पदभरतीसाठी झालेल्या परीक्षेत गैरप्रकार झाल्याबाबत

(३१) * १४७९८ श्री.अरुण लाड : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२५३६ ला दिनांक ५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) म्हाडा प्राधिकरणातील तांत्रिक/ अतांत्रिक संवर्गातील पद भरतीची परीक्षा मे.जीए.सॉफ्टवेअर टेक्नॉलॉजी प्रा.लि. या कंपनीमार्फत दिनांक १२ डिसेंबर, २०२१ पासून घेण्यात येणार होती, तथापि, कंपनीचे संचालक डॉ.प्रितीश देशमुख यांनी गोपनियतेचा भंग केल्यामुळे त्यांना व अन्य दोन साथीदारांना पुणे सायबर पोलीसांनी दिनांक ११ डिसेंबर, २०२१ रोजी अटक केली व त्यांच्याविरुद्ध फौजदारी गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदर कंपनीला काळ्या यादीत टाकण्याबाबतची सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य शासनाच्या म्हाडाच्या कार्यालयात नोकर भरतीसाठी झालेल्या परीक्षेत गैरप्रकार झाल्याप्रकरणी किती दोषींना अटक करण्यात आली आहे,

(३) असल्यास, या स्पर्धा परीक्षा वर्ग चालकांचा समावेश आहे काय, किती वर्ग चालकांना अटक करण्यात आली आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील खाजगी स्पर्धा परीक्षा वर्गावर नियंत्रण ठेवण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय.

शासन निर्णय दिनांक ०३/०३/२०२२ अन्वये मे. जीए सॉफ्टवेअर टेक्नालॉजी प्रा. लि. या कंपनीस काळ्या यादीत टाकण्यात आले आहे.

(२) सायबर पोलीस स्टेशन, पुणे शहर गु.र.क्र. ५५/२०२१ या गुन्ह्यामध्ये अद्यापपर्यंत एकूण १२ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

(३) व (४) सायबर पोलीस स्टेशन, पुणे शहर यांनी म्हाडास सादर केलेल्या अहवालानुसार प्रस्तुत प्रकरणी ४ वर्ग चालकांना व एकूण १२ आरोपींना अटक करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील विमानतळ परिसरातील एअरपोर्ट फनेलवासियांच्या
इमारतीचा पुनर्विकास करण्याबाबत**

(३२) * १४१५६ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे, श्री.विलास पोतनीस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील विमानतळ परिसरातील विलेपार्ले, सांताकुझ, कुर्ला आणि घाटकोपर या ठिकाणच्या एअरपोर्ट फनेलवासियांच्या साडेचारशे इमारतीचा पुनर्विकास रखडला असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू परिसरातील “एअरपोर्ट फनेल” वासियांना चार ते नऊ इतके अतिरिक्त चटई क्षेत्रफळ देण्याचा प्रस्ताव मुंबई महापालिकेने दोन वर्षापूर्वी नगरविकास विभागाला पाठवून याबाबत अद्याप निर्णय झाला नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, नगरविकास विभागाकडून पुनर्विकास संदर्भातील नियमावली प्रलंबित राहण्याची कारणे काय आहेत,

(४) असल्यास, मुंबई उपनगरातील विलेपार्ले, अंधेरी, सांताकुझ, कुर्ला व घाटकोपर येथे अधिकृत घरात राहणाऱ्या आणि विमानतळाच्या फनेल (हवाईमार्ग) मध्ये पुनर्विकासाच्या प्रतिक्षेत असलेल्या २० लाख रहिवाश्यांसाठी सेस इमारतीच्या धर्तीवर नगरविकास विभागाने पुनर्विकासाचा आराखडा तयार केला आहे काय, सदर आराखड्याचे स्वरूप काय आहे, त्याच्या अंमलबजावणीची सद्यःस्थिती काय आहे,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने इमारतीचा जलद गतीने पुनर्विकास करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) पुनर्विकास रखडला अशी बाब नाही.

बृहन्मुंबई महानगरपालिका क्षेत्रातील फनेल झोनसह इतर क्षेत्रातील इमारतींचा पुनर्विकास करण्याबाबतचा प्रस्ताव विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली-२०३४ मधील तरतूदींना अधिन राहून सादर केल्यास महापालिकेच्या संबंधित इमारत प्रस्ताव विभागाकडून सदरहू प्रस्ताव मंजूर करण्यात येतात. तथापि, बृहन्मुंबईमधील छत्रपती शिवाजी महाराज विमानतळावरील विमानांच्या उड्डाणाच्या सुरक्षेकरीता एअरपोर्ट फनेल झोन मधील इमारतींवर उंचीचे निर्बंध घालण्यात आले असल्याने सदरहू क्षेत्रातील जुन्या इमारतींच्या पुनर्विकासात पूर्ण क्षमतेने (बेसिक + प्रिमियम एफ़एसआय + टिडीआर) परवानगीयोग्य संपूर्ण क्षेत्राचा वापर करून पुनर्विकास करणे शक्य होत नाही, ही वस्तुस्थिती आहे.

(२), (३), (४) व (५) विमानतळ परिसरातील एअरपोर्ट फनेल झोन मधील जुन्या इमारतींच्या पुनर्विकासाबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने दिनांक ०९/०९/२०२१ रोजीचे पत्राद्वारे शासनास प्रस्ताव सादर केला आहे. महापालिकेच्या सदरहू प्रस्तावाचे अनुषंगाने संचालक, नगर रचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे दिनांक ३०/१२/२०२० रोजीचे पत्राद्वारे अभिप्राय/अहवाल प्राप्त झाले असून त्यामध्ये महापालिकेने

सादर केलेला प्रस्ताव उचित नसल्याबाबत कळविले आहे. तसेच, महापालिकेचा प्रस्ताव व संचालक, नगररचना यांनी अभिप्रायामध्ये पुनर्विकासाबाबत सुचविलेला पर्याय यामध्ये एकवाक्यता नसून एक विशिष्ट प्रस्ताव स्विकारावा अशी बाब नाही.

तथापि, बृहन्मुंबई क्षेत्रातील उंचीचे निर्बंध असलेल्या एअरपोर्ट फनेल झोन मधील जुन्या इमारतींचा पुनर्विकास सुसह्य व्हावा याकरीता नियमावलीमध्ये विशिष्ट तरतूद करणे तसेच अशा प्रकारे इतर निर्बंध असल्यामुळे पुनर्विकासास अडथळा येत असलेल्या क्षेत्राचा पुनर्विकास करणे शक्य होण्याकरीता बृहन्मुंबई विकास नियंत्रण व प्रोत्साहन नियमावली-२०३४ मध्ये स्वतंत्र तरतूद अंतर्भूत करणेची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(६) लागू नाही.

सोलापूर-बार्शी मार्गाचे मजबुतीकरण आणि रुंदीकरण करण्याबाबत

(३३) * १४३३७ श्री.रणजितसिंह मोहिते-पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सोलापूर-बार्शी मार्गाकरीता वन विभागाच्या ताब्यातील जमिनीचे भूसंपादन झाले नसल्याने सदरहू मार्गावरील नान्नज, राळेरास व पानगाव या ४.५ कि.मी. रस्त्याचे मजबुतीकरण आणि रुंदीकरणाचे काम रखडल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास एकूण ४.५ कि.मी रस्त्यासाठी ७ हेक्टर वनखात्याच्या जमिनीचे संपादन करणे आवश्यक असून सदर भूसंपादनासाठी आवश्यक जमिनीच्या बदल्यात सार्वजनिक बांधकाम विभागाने वन विभागास देऊ केलेल्या ७ हेक्टर जमिनीवर अतिक्रमण असल्याने वन विभागाने उपरोक्त रस्त्याला परवानगी नाकारली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वन विभागाच्या ताब्यातील जमिनीचे भूसंपादन करून रखडलेल्या मार्गाचे मजबुतीकरण व रुंदीकरण करण्यासंदर्भात कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१), (२) व (३) मार्च २०२२ मध्ये राळेरास व पानगाव तसेच मे, २०२२ मध्ये नान्नज येथील रस्त्याचे कामाकरीता अस्तित्वातील ७.५ मी. रुंदीमध्ये काम करण्यात वन विभागाची परवानगी प्राप्त झाल्यानंतर रस्त्याचे रुंदीकरण न करता अस्तित्वातील ७.५ मीटर रुंदीमध्ये मजबुतीकरणाचे काम पूर्ण करण्यात आले आहे.

सद्यःस्थितीत सदर रस्ता वाहतुकीकरीता सुस्थितीत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या शाळांमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याबाबत

(३४) * १३७९५ श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.रामदास आंबटकर, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय:-

- (१) नवी मुंबई महापालिकेच्या ७४ शाळांच्या प्रशस्त इमारतीमध्ये सुरक्षेच्या उपाययोजना करण्याकडे शासनाचे दुर्लक्ष होत असल्याने हजारो विद्यार्थ्यांची सुरक्षा धोक्यात आली असल्याचे माहे मे, २०२२ च्या शेवटच्या आठवड्यात निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विद्यार्थ्यांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने शाळांच्या इमारतीमध्ये सीसीटीव्ही बसविण्याकरीता चार वर्षापूर्वी महासभेने मान्यता देवूनही अद्यापही सीसीटीव्ही न बसविण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, महानगरपालिका शाळांमधील शिपाई आणि सुरक्षा रक्षकांना अद्याप गणवेश ही दिले नाहीत, हे ही खरे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शाळांच्या इमारतीमध्ये सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्यासह शाळांमधील शिपाई आणि सुरक्षारक्षक यांना गणवेश, ओळखपत्र व इतर आवश्यक साधनसामुग्री उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या सर्व प्राथमिक व माध्यमिक शाळेच्या इमारतींमध्ये, शाळेच्या आवारात व प्रवेशद्वारावर सी.सी.टी.व्ही. बसविणे व देखभाल व दुरूस्ती करणे या कामाकरीता सन २०१८-१९ पासून ७ वेळा निविदा प्रसिध्द करण्यात आल्या आहेत. तथापि, सदर निविदांना निविदाकारांकडून मिळणारा अल्प प्रतिसाद व कोविड-१९ च्या प्रार्दुर्भावामुळे निविदा प्रक्रियेस विलंब झाला, ही वस्तुस्थिती आहे.

तथापि, सध्या दिनांक १०/०५/२०२२ रोजी निविदा मागविण्यात आल्या असून, निविदाकारांकडून सादर केलेल्या कागदपत्रांची तांत्रिक छाननी करण्याची प्रक्रिया सुरू असल्याचे नवी मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

नवी मुंबई महानगरपालिका शाळांमधील शिपाई व सुरक्षा रक्षकांसाठी नवी मुंबई महानगरपालिका शिक्षण विभागांतर्गत निविदा प्रक्रियेद्वारे बहुउद्देशीय कामगार पुरवठा करण्यात येतो. त्यानुसार कंत्राटदारामार्फत संबंधितांना गणवेश व ओळखपत्र पुरविले आहेत.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात पंतप्रधान आवास योजना प्रभावीपणे राबविण्याबाबत

(३५) * १३६५२ श्री.प्रसाद लाड, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत १० लाख ३३ हजार ८७४ घरे मंजूर झाली असून यापैकी प्रत्यक्षात केवळ १ लाख १० हजार २१५ घरे बांधून पूर्ण झाली असून उर्वरित कामे प्रलंबित असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) असल्यास, पंतप्रधान आवास योजनेत एफएसआय सारख्या सवलती मिळत असल्याने विकासक प्रकल्प मंजूर करून घेवून प्रत्यक्षात योजनेची कामे पूर्ण करित नसल्याचेही निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, पंतप्रधान योजनेस मुदतवाढ दिली असल्याने प्रकल्पाची कामे संधगतीने सुरु आहेत, सदरहू प्रकल्पाची कामे विहित मुदतीत पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे, सदरहू कामाची सद्यः स्थिती काय आहे,
- (४) असल्यास, सदर योजनेतर्गत बांधण्यात येणारी घरे शहरापासून, गावापासून दूर असून तेथे आवश्यक त्या सेवा सुविधा उपलब्ध नसल्यामुळे ही घरे विकली जात नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील गरीब व गरजू नागरिकांना पंतप्रधान आवास योजनेतर्गत स्वस्त दरात घरे मिळण्यासाठी सदर योजना राज्यात प्रभावीपणे राबविण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) महाराष्ट्र राज्याकरीता प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) अंतर्गत घटक क्र.१ (ISSR), घटक क्र.३ (AHP) आणि घटक क्र.४ (BLC) खाली एकूण १,५५० प्रकल्पांतर्गत १२,००,९५९ (१०,६१,५२४ EWS) घरकुलांना दिनांक १ ऑगस्ट, २०२२ पर्यंत केंद्रीय स्तरीय समितीची मंजूरी प्राप्त आहे. सदर योजनेच्या घटक क्र.१, ३ आणि ४ खाली अद्यापपर्यंत ७७,४१९ घरकुलांचे बांधकाम पूर्ण झाले असून १,९१,६३२ घरकुलांचे काम प्रगतीपथावर आहे.

तसेच प्रधानमंत्री आवास योजना (नागरी) अंतर्गत घटक क्र.२ मध्ये राज्यात एकूण ५,०२,०६५ लाभार्थ्यांना घरकुलांसाठी (NHB मार्फत) अनुदान वितरीत करण्यात आले असून, सदर घरकुलांचे काम प्रगतीपथावर आहे.

(२) सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार प्रधानमंत्री आवास योजनेखाली घरकुल निर्मिती प्रकल्प राज्यातील त्या-त्या नागरी क्षेत्रात अनुज्ञेय चटई क्षेत्रफळ (FSI)गृहित धरून घरकुल निर्मितीचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) राज्यातील अंमलबजावणी यंत्रणांकडून राज्य शासन व केंद्र शासनाच्या समितीकडे मंजूरीकरीता पाठविले जातात. त्याप्रमाणे समितीकडून मंजूरी देण्यात येते.

सदर योजनेतर्गत AHP-PPP/ ISSR घटकांखाली काही नागरी शहरामध्ये घरकुल निर्मिती पूर्णत्वाच्या टप्प्यावर असून उर्वरित नागरी शहरांमधील प्रकल्पातील काही घरकुलांच्या जमिनीचा वाद, अतिक्रमण, बांधकाम नकाशांना मंजूरी नसणे इत्यादी कारणास्तव घरकुल निर्मितीचे काम प्रत्यक्ष सुरु झालेले नाही, ही वस्तुस्थिती आहे.

(३) प्रधानमंत्री आवास योजनेतर्गत मंजूरी मिळालेली कामे सुरु करण्यात आली होती, परंतु मध्यंतरीच्या काळात कोवीड-१९ महामारीमुळे कामांच्या प्रगतीवर परिणाम झालेला आहे. त्यामुळे योजना प्रत्यक्षात पूर्ण होण्यास विलंब होत आहे.

सार्वजनिक -खाजगी भागीदारी तत्वावरील बऱ्याचश्या प्रकल्पातील सदनिकांना मागणी नसणे, जमिनीचा वाद-विवाद असणे, नकाशांना मंजूरी नसणे इत्यादी कारणांमुळे विलंब होत असल्याचे दिसून येते. तरी सदर योजनेखालील मंजूर प्रकल्प केंद्राने दिलेल्या विहित मुदतीत पूर्ण होण्याच्या दृष्टीने सर्व अंमलबजावणी यंत्रणांना वेळोवेळी सूचित करण्यात येत आहे व प्रगतीबाबत पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

(४) प्रधानमंत्री आवास योजनेतील घरकुलांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल (DPR) हे परिपूर्णरित्या केंद्रीय संनियंत्रण समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात येतात. यामध्ये सदर प्रकल्पांचे ठिकाण, पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी-सुविधा इत्यादी गोष्टी नमुद केलेल्या असतात. या सर्व गोष्टींचा विचार झाल्यानंतर त्यास मान्यता मिळते.खाजगी तत्वावर राबविण्यात येणाऱ्या (AHP-PPP अंतर्गत) प्रकल्पांना आवश्यक सोयी-सुविधा विकासकार्माफत उपलब्ध करून दिल्या जातात. योजनेच्या ठिकाणानुसार सदनिकांना कमी-जास्त प्रमाणात मागणी येते.

(५) प्रधानमंत्री आवास योजने खाली संयुक्त भागीदारी (J.V.) अंतर्गत घरकुल निर्मितीकरीता शासनाने दिनांक ११/०९/२०१८ रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयातील तत्वे/ निकषाप्रमाणे जमीन मालकास खालील प्रमुख सुविधा /लाभ अंतर्भूत आहेत.

संयुक्त भागीदारी (Joint Venture) धोरणांतर्गत पात्र गृह प्रकल्पांना मोजनी शुल्कात ५०% सुट देण्यात आली आहे.

प्रधानमंत्री आवास योजनेंतर्गत आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक व अल्प उत्पन्न घटकातील पात्र लाभार्थ्यांना पहिल्या दस्तास केवळ रूपये १०००/- मुद्रांक शुल्क आकारण्यात येत.

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचना व दिनांक ०९/१२/२०१५ च्या शासन निर्णयानुसार लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाचे व राज्य शासनाचे अनुक्रमे रूपये १.५० लक्ष व रूपये १ लक्ष इतके अनुदान देण्यात येते.

संयुक्त भागीदारी धोरणांतर्गत पात्र गृहप्रकल्पांना रहिवाशी क्षेत्रात २.५ चटई क्षेत्रफळ निर्देशांक तर हरीत क्षेत्रात १ चटई क्षेत्रफळ निर्देशांक अनुज्ञेय करण्यात आला आहे.

संयुक्त भागीदारी धोरणांतर्गत पात्र गृहप्रकल्पांना विकास शुल्कात सुट इत्यादी सवलती / लाभ राज्य शासनाने दिलेले आहेत.

संयुक्त भागीदारी धोरणांतर्गत बांधलेल्या घरकुल विक्रीतुन प्राप्त रकमेपैकी खाजगी भागीदारांचा / जमीन मालकांचा हिस्सा हा शासनाने दिनांक ११/०९/२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार ठरवून दिलेल्या सुत्रानुसार निश्चित केला आहे.

(६) प्रश्नच उद्भवत नाही.

चंद्रपूर वनविकास महामंडळ, बल्लारपूर कार्यालयांतर्गत बांबू कटाईच्या कामामध्ये गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(३६) * १४३६९ श्री.अभिजित वंजारी : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२४४९ ला दिनांक ५ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चंद्रपूर वनविकास महामंडळ, बल्लारपूर कार्यालयांतर्गत कन्हाळगांव वनपरिक्षेत्रात सन २०१५-२०१६ व २०१६-२०१७ या वर्षात सागवान कटाई व बांबू निष्कासनाची कामे करण्यात आली आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर कामाकरीता काम करणाऱ्या मजुरांपेक्षा अधिक मजुर संख्या दाखविण्यात आली तसेच अधिक मालाची कटाई दाखवून विक्रीकरीता कमी माल पाठवून शासनाच्या करोडो रुपयांचा अपहार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर अपहार प्रकरणी दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०२१ रोजी बल्लारपूर पोलीस ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून सदरहू गुन्ह्याचा तपास / कार्यवाही पूर्ण झाली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून चंद्रपूर वनविकास महामंडळ, बल्लारपूर कार्यालयांतर्गत बांबू कटाईच्या कामामध्ये गैरव्यवहार करणाऱ्या संबंधित दोषी अधिकाऱ्यांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२), (३) व (४) महाराष्ट्र वन विकास महामंडळ मर्यादित, चंद्रपूर प्रदेशाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखाली असलेल्या मध्य चांदा वन प्रकल्प विभाग, बल्लारशाह अंतर्गत सन २०१४-१५, २०१५-१६ व २०१६-१७ या तीन वर्षात कन्हाळगाव व इतर वनपरिक्षेत्रातील विविध कुपातून वनोपज निष्कासनाची कामे करण्यात आली आहेत. निष्कासन कामामध्ये मोठ्या प्रमाणात अनियमितता झाली असल्याचे वर्ष २०१७ मध्ये निदर्शनास आले. सदर प्रकरणी सर्वकष चौकशी केल्यानंतर वन विकास महामंडळाला रुपये १,९९,४७,८८६/- इतके आर्थिक नुकसान झाल्याचे निष्पन्न झाले आहे. या नुकसानीस तत्कालिन विभागीय व्यवस्थापक, सहाय्यक व्यवस्थापक, वनपरिक्षेत्राधिकारी वनपाल व वनरक्षक असे एकूण २१ अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर जबाबदारी निश्चित करण्यात आली आहे. यामध्ये श्री.पी.एन.वाघ, तत्कालिन सहाय्यक व्यवस्थापक/विभागीय व्यवस्थापक यांचे कालावधीतील म्हणजे सन २०१५-१६ व २०१६-१७ मधील नुकसानीची रक्कम रुपये १,६३,९५,७६६/- इतकी आहे. सदर प्रकरणात झालेली अनियमितता व भ्रष्टाचार प्रकरणी श्री.पी.एन.वाघ व इतर संबंधित अधिकारी/कर्मचारी यांचेवर फौजदारी प्रक्रिया सुरु करण्यासाठी जिल्हा पोलीस अधीक्षक, चंद्रपूर यांच्याकडे तक्रार दाखल करण्यात आली आहे. त्या अनुषंगाने श्री.पी.एन.वाघ व इतर अधिकारी/कर्मचारी यांचेविरुद्ध भारतीय दंड संहिता १८६० चे कलम ४०९, ४६६, ४७१ व ३४ अन्वये FIR NO. ११६८, दिनांक १७/१०/२०२१ रोजी बल्लारशाह पोलीस ठाणेत दाखल करण्यात आला आहे. या अनुषंगाने श्री.पी.एन.वाघ यांना दिनांक ०४/०१/२०२२ रोजी अटक करण्यात आली होती व दिनांक ०४/०४/२०२२ रोजी त्यांची जामिनावर सुटका करण्यात आली आहे. तसेच या प्रकरणी श्री.जितेंद्र धर्मराव मडावी, वनरक्षक यांनाही दिनांक १३/०१/२०२२ रोजी अटक करण्यात आली होती व दिनांक १६/०४/२०२२ रोजी त्यांची जामिनावर सुटका करण्यात आली आहे. पुढील कार्यवाही पोलीस विभागामार्फत सुरु आहे.

या प्रकरणी संबंधित विभागीय व्यवस्थापक, सहाय्यक व्यवस्थापक, वनपरिक्षेत्र अधिकारी, वनपाल व वनरक्षक असे एकूण २१ अधिकारी/कर्मचारी यांच्यावर रक्कम रुपये १,९९,४७,८८६/- बाबत जबाबदारी निश्चित करण्यात आली आहे. तसेच एकूण १९ अधिकारी/कर्मचारी यांच्याविरुद्ध शिस्तभंगविषयक कारवाईदेखील सुरु करण्यात आली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रेगुठा (ता.सिरोंचा, जि.गडचिरोली) परिसरातील नागरिक
प्राथमिक गरजांपासून वंचित असल्याबाबत**

(३७) * १४८८० श्री.अमोल मिटकरी, श्री.शशिकांत शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रेगुठा (ता.सिरोंचा, जि.गडचिरोली) परिसरातील २० गावातील नागरिकांपर्यंत शासनाच्या कोणत्याच योजना पोहोचल्या नसल्यामुळे नागरिकांना प्राथमिक गरजांपासून वंचित रहावे लागत असल्याच्या तक्रारी नागरिकांनी शासनाकडे वारंवार केल्याचे दिनांक १५ एप्रिल, २०२० रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्याच्या सीमेवरील रेगुठा परिसरातील कोतापल्ली ते तेलंगणातील वेमनपल्ली या दोन गावांना जोडणारा पूल प्राणहिता नदीवर उभारण्याबाबत गावकऱ्यांनी केलेल्या मागणीनुसार दोन्ही राज्यातील अधिकाऱ्यांनी तीन ते चार वेळा त्या ठिकाणी भेटी देऊन नकाशावर पाहणी करुनही अद्याप नदीवर पूल बांधण्याबाबत कोणतीही कार्यवाही केली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर दोन्ही राज्यातील गावांदरम्यान कोणताही रस्ता व पूल नसल्यामुळे गावकऱ्यांना प्राणहिता नदीतून छोट्या होडीमधून जीवघेणा व धोकादायक प्रवास करावा लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने राज्यातील अधिकाऱ्यांनी केलेल्या पाहणीनुसार प्राणहिता नदीवर पूल बांधण्याबाबत व गावागावांदरम्यान जोडरस्त्यांसह प्रमुख रस्ते बांधण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे नाही. या परिसरात राज्य क्षेत्रामार्फत RCPLWEA अंतर्गत नरसिंहापल्ली ते विठलरावपेठा, रामन्नापेठा नरसिंहापल्ली भिमरम रेगुठा ग्रा.मा.१५ व रामन्नापेठा पिरमिडा ग्रा.मा.८४ या रस्त्याचे खडीकरण करण्यात आले आहे. चिकेला पोचमार्गाचे डांबरीकरण देखील करण्यात आले आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) होय. सदर ठिकाणी काही अंशी डोंग्याद्वारे नागरीक प्रवास करतात.

(४) व (५) प्रश्नांकित ठिकाणी रस्ता व पुलाचे बांधकाम करण्याचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

महारेराकडून व्यपगत झालेल्या गृहनिर्माण प्रकल्पांबाबत

(३८) * १४६२६ श्री.सुनिल शिंदे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२६५१ ला दिनांक २३ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरणाकडे (महारेरा) सन २०१७ ते २०२२ मध्ये नोंदणी झालेले एकूण ४४८३ गृहप्रकल्प व्यपगत झाल्यामुळे महारेराकडून सुधारित यादी जाहीर झाली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०२२ मध्ये पहिल्या दोन महिन्यात किती गृहप्रकल्प व्यपगत झाले आहेत, व्यपगत झालेल्या गृहप्रकल्पातील रेषा कायदानुसार महारेरा नोंदणीकृत गृहप्रकल्प विहित मुदतीत पूर्ण न होण्याची कारणे काय आहेत,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर प्रकल्पात ज्यांनी घरांसाठी विकासकाकडे पैसे भरले आहेत त्यांच्या पैशाची वसूली होण्याच्या दृष्टीने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) सन २०२२ मध्ये पहिल्या दोन महिन्यामध्ये १५१ प्रकल्प व्यपगत झाले आहेत.

कोव्हीड-१९ च्या महामारीमुळे संपूर्ण देशात काही काळ बंदी असणे, मजुरांचा व बांधकाम साहित्याचा तुटवडा, अर्थिक चणचण इ. अडचणींमुळे गृहप्रकल्प विहित कालावधीत पूर्ण झाले नाहीत.

(३) याबाबत महाराष्ट्र स्थावर संपदा नियामक प्राधिकरण स्तरावर पुढील आवश्यक ती कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भंडारा जिल्ह्यातील बुरड कामगारांना चांगल्या प्रतीच्या बांबूचा पुरवठा करण्याबाबत

(३९) * १४५६५ डॉ.परिणय फुके, श्री.प्रविण दरेकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.नागोराव गाणार, श्री.प्रवीण दटके : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भंडारा जिल्ह्यात बुरड कामगार हिरव्या बांबूपासून कलाकुसरीच्या विविध वस्तु तयार करून उदरनिर्वाह चालवित असतात, परंतु वनविभागामार्फत बुरड कामगारांना बारिक स्वरूपाचा निकृष्ट दर्जाचा बांबू पुरवठा करण्यात येत असल्यामुळे बुरड कामगारांवर उपासमारीची वेळ आल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वनविभागातील बांबू वाटप करणारे अधिकारी स्वतःच्या आर्थिक फायद्यासाठी चांगल्या/उत्तम प्रतीचा बांबू ठेकेदार व शेतकऱ्यांना विकत असल्याची तक्रार बुरड कामगारांनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे तक्रार करून बुरड कामगारांना देण्यात येणारा बांबू इतरांना देण्यात येऊ नये, अशी मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) हे खरे नाही, भंडारा वनविभागांतर्गत ५१३ नोंदणीकृत बुरड कुटुंब आहेत. या कुटुंबांना शासन धोरणानुसार निस्तार दराप्रमाणे पुरवठा करण्यात येतो.

भंडारा वनविभागामार्फत मार्च, २०२२ ते मे, २०२२ पर्यंत ५४,९५४ नग बांबूची निस्तार दराप्रमाणे बुरड व्यावसायकांना विक्री करण्यात आली. वाटप केलेल्या बांबूची सरासरी लांबी ४/५ मीटर तसेच गोलाई १५/१८ सेमी पुरवठा करण्यात आला आहे.

सदर विक्री झालेल्या बांबुपैकी कुठलाही बांबू हा निकृष्ट दर्जाचा असल्याबाबत कोणतीही तक्रार प्राप्त झालेली नाही.

(२) हे खरे नाही, बुरड वगळून इतर व्यक्ती किंवा व्यावसायिकांना प्रामुख्याने बांबूची विक्री Online E-Auction प्रणाली मार्फत केली जाते. तरी सदर प्रक्रिया पारदर्शक व प्रतिस्पर्धात्मक असून कुठल्याही अनुचित प्रकरणास वाव नाही. तसेच अशी कोणतीही तक्रार उपवनसंरक्षक, भंडारा किंवा वरिष्ठ पातळीवर प्राप्त झालेली नाही.

(३) व (४) अशी कोणतीही मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधीकडून उपवनसंरक्षक, भंडारा किंवा वरिष्ठ पातळीवर झालेली नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे-घोडबंदर रस्त्यावरील उन्नत मार्गिका उभारणीचे काम करण्याबाबत

(४०) * १३६४० श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे ते घोडबंदर रस्ता दोन मार्गिकांचा असून या महामार्गावरून गुजरात राज्याकडे व जे.एन.पी.टी. कडे जाणाऱ्या अवजड वाहनांची वर्दळ असल्याने प्रवाशांना वाहतूक कोंडीचा त्रास सहन करावा लागत असल्याचे दिनांक १३ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, ठाणे-घोडबंदर रस्त्यावर उन्नत मार्गिका उभारणीचे काम प्रस्तावित करण्यात आले आहे, सदरहू उन्नत मार्गिकांचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे, त्यासाठी किती रुपयांचा खर्च अपेक्षित आहे, सदरहू उन्नत मार्गिकांचे काम किती कालावधीत पूर्ण करण्याचे शासनाचे नियोजन आहे,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने ठाणे-घोडबंदर रस्त्यावरील उन्नत मार्गिका उभारणीचे काम करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) अंशतः खरे आहे.

दिनांक १३ मे, २०२२ पूर्वीच ठाणे ते घोडबंदर रस्ता या महामार्गावरून गुजरात राज्याकडे व जे.एन.पी.टी. कडे जाणाऱ्या अवजड वाहनांची वर्दळ असल्याने प्रवाशांना वाहतूक कोंडीचा त्रास सहन करावा लागत असल्याचे निदर्शनास आल्यामुळे ठाणे ते घोडबंदर मार्गावर साखळी क्रमांक कि.मी.०/०० ते कि.मी. ४/४०० या अस्तित्वातील चार पदरी रस्त्यावर उन्नत मार्ग बांधण्यासाठी DFBOT (संकल्पन-वित्त पुरवठा-बांधा-वापरा-हस्तांतरित करा) या तत्वावर शासन निर्णय क्रमांक खाक्षेस-२०१५/प्र.क्र.४१५/रस्ते-८, दिनांक २४/११/२०१७ अन्वये रुपये ६६७.३७ कोटी इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे.

(२) होय, स्वरूप खालीलप्रमाणे आहे.

१.	४+४ at grade road from Ch. ०+००० to Ch. ०+४००
२.	४+४ lanes approach road without slip road from Ch. ०+४०० to Ch. १+५००
३.	३+३ lanes elevated road with २+२ lane slip roads from Ch. १+५०० to Ch. २+२००
४.	४+४ lanes elevated road without slip road from Ch. २+२०० to Ch. २+४००
५.	३+३ lanes with २+२ lanes slip roads from Ch. २+४०० to Ch. ३+४००
६.	४+४ lanes without slip road from Ch. ३+४०० to Ch. ४+३००
७.	३+३ lanes with २+२ lanes slip roads from Ch. ४+३०० to Ch. ४+५००
८.	४+४ lanes without slip road from Ch. ४+५०० to Ch. ४+७००
९.	४+४ lanes with २+२ lanes slip roads from Ch. ४+७०० to Ch. ४+९००

दिनांक ०६/०६/२०२२ रोजीच्या राज्य वन्यजीव मंडळाच्या बैठकीत सदर सुधारित सरेखनासहीत प्रस्तावाला मान्यता दिली असून सुधारीत सरेखनानुसार अंदाजपत्रकीय किंमत अंतिम करण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील धोकादायक असलेल्या म्हाडाच्या एकल इमारतींचा पुनर्विकास करण्याबाबत

(४१) * १३९४० श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील म्हाडा वसाहतीतील एकल इमारतींचा पुनर्विकास करता येणार नसून क्लस्टर धर्तीवर पुनर्विकास करावा, असा निर्णय म्हाडा प्रशासनाने घेतल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे जुन्या झालेल्या या इमारतींचा पुनर्विकास धोक्यात आला असून, अनेक पुनर्विकास प्रकल्प रखडले असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबई शहरात अनेक ठिकाणी असलेल्या म्हाडा वसाहतीतील इमारती या ६० वर्षांपेक्षा जुन्या असून धोकादायक परिस्थितीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील धोकादायक असलेल्या म्हाडाच्या एकल इमारतींच्या पुनर्विकासावरील बंदी उठवून सुलभरित्या या इमारतींचा पुनर्विकास करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेन्द्र फडणवीस : (१),(२), (३), (४) व (५) मुंबई, कोकण, नाशिक व पुणे या म्हाडा अधिनस्त मंडळांतर्गत ज्या अभिन्यासामध्ये अद्याप पुनर्विकासाची परवानगी देण्यात आलेली नाही, अशा ठिकाणी नियोजित पायाभूत सुविधांचा विकास व क्षेत्राचे समुचित नियोजन करणे शक्य व्हावे, याकरिता पुनर्विकास करावयाच्या क्षेत्रातील अधिकतम इमारती/ संस्था/ अभिन्यास यांचा समावेश करून केवळ एकत्रित पुनर्विकासाच्या प्रस्तावानाच मान्यता/ ना-हरकत प्रमाणपत्र प्रदान करण्याबाबत म्हाडास दिनांक २८/०४/२०२२ च्या शासन निर्णयान्वये निर्देश देण्यात आलेले आहेत.

तथापि, अपवादात्मक परिस्थितीत एकल इमारतींचा पुनर्विकास करणे गरजेचे असल्यास, त्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करण्याबाबत व शासन मान्यतेने अशा एकल इमारतींच्या पुनर्विकास प्रस्तावास मान्यता/ ना-हरकत प्रमाणपत्र देण्याबाबतही उक्त दिनांक २८/०४/२०२२ रोजीच्या शासन निर्णयात स्पष्ट करण्यात आले आहे.

औरंगाबाद-जळगाव रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(४२) * १४७०० श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद-जळगाव रस्त्याच्या सन २०१६ मध्ये कामाला सुरुवात करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याच्या कामाचे कंत्राट तेलंगणाच्या ऋत्विक् प्रोजेक्टस प्रा.लि. या कंपनीस देण्यात येवून कंत्राटधीन अटी व शर्तीनुसार रस्त्याचे काम सन २०१८ मध्ये पूर्ण होणे आवश्यक असतानाही सदर रस्त्याचे काम अद्याप अपूर्ण असल्याचे दिनांक २३ एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर रस्त्याचे काम रखडल्याने या रस्त्यादरम्यान येणाऱ्या जागतिक वारसा स्थळ अजिंठा लेणीकडे येणाऱ्या पर्यटक व अभ्यासकांच्या संख्येत घट होऊन सुमारे रुपये ३० कोटींचे नुकसान झाले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नियोजित कालावधीपेक्षा ४ वर्षे अधिकचा कालावधी होऊनही रस्त्याचे काम अपूर्ण राहण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने औरंगाबाद-जळगाव रस्त्याचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) हे खरे नाही. सदर रस्त्याची कामे माहे जून-२०१७ (कार्यारंभ आदेश) पासून सुरु करण्यात आले होते.

(२) हे खरे आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४), (५) व (६) सदर रस्त्यास सुरुवातीस दुपदरीकरणाकरिता मंजुरी होती. नंतर लोकप्रतिनिधी/स्थानिक लोकांनी सदर रस्ता चौपदरी करण्यात यावा अशी मागणी केली होती. त्यानुषंगाने सदर रस्त्याकरिता चौपदरीकरणाचे प्रस्ताव तयार करून केंद्र शासनाची मंजुरी खालीलप्रमाणे प्राप्त झाली.

भाग १ - हर्सुल ते सिल्लोड कि.मी.०/००० ते ६०/६३० दिनांक ३०/०१/२०१९,

भाग २- सिल्लोड ते फर्दापूर कि.मी.६०/६३० ते ९९/६६० दिनांक १४/११/२०१९,

भाग ३ - फर्दापूर ते जळगाव कि.मी.९९/६६० ते १४४/७५० दिनांक ०२/११/२०१८

चौपदरीकरणासाठी लागणारे भुसंपादन व त्यामुळे निर्माण झालेल्या स्थानिक समस्या, मागील २ वर्षांपासून कोरोना महामारी या कारणामुळे कामास विलंब होत असून सद्यःस्थितीत काम एकूण लांबी १४७.३८ कि.मी. पैकी १०९.२५ कि.मी.लांबी म्हणजेच ८५% पूर्ण झाले आहे व उर्वरित काम माहे डिसेंबर २०२२ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

झील एज्युकेशन सोसायटी, पुणे यांच्या शैक्षणिक वापरातील इमारतीचा बेकायदेशीररित्या वापर होत असल्याबाबत

(४३) * १४७४२ श्री.गोपिचंद पडळकर : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) झील एज्युकेशन सोसायटी, पुणे अंतर्गत येणाऱ्या झील कॉलेज ऑफ इंजिनिअरिंग आणि रिसर्च, नऱ्हे, झील इन्स्टिट्यूट ऑफ मॅनेजमेंट आणि कॉम्प्युटर ॲप्लिकेशन, नऱ्हे, झील इन्स्टिट्यूट ऑफ बिझनेस ॲडमिनीस्ट्रेशन संगणक ॲप्लिकेशन आणि रिसर्च सेंटर, नऱ्हे, पुणे यांच्या शैक्षणिक वापरातील इमारती अनधिकृत असून सदर इमारतीचा बेकायदेशीररित्या वापर होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उप अभियंता, पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण यांच्या दिनांक १२ डिसेंबर, २०१८ रोजीच्या अधिनियम १९६६ च्या कलम ५३ अन्वये नोटीसमध्ये झील एज्युकेशन सोसायटी, मौजे नऱ्हे, पुणे येथील स.नं.३९, ४० च्या मिळकतीमध्ये बेकायदेशीर, अनधिकृत, अनियमित, विनापरवाना बांधकाम केल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर प्रकरणाकडे पुणे महानगरविकास प्राधिकरणाचे संबंधित अधिकारी जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) सदर प्रकरणी बांधकाम परवानगीकरिता पुणे महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे प्राप्त प्रस्ताव सदर मिळकतीस १२ मी. रस्ता उपलब्ध नसल्याने वाढीव बांधकामास परवानगी मिळणेबाबतचा प्रस्ताव नामंजूर करण्यात आला. तदनंतर शासनाकडे दाखल केलेले अपीलही नाकारण्यात आले. सं न. ३९, ४० मौजे नऱ्हे, ता.हवेली मध्ये महाराष्ट्र प्रादेशिक नगररचना अधिनियम १९६६ चे कलम ५३(१) अन्वये वाढीव बांधकामाबाबत नोटीस बजावण्यात आली आहे. तथापि, सदर प्रकरणी मा.उच्च न्यायालयाच्या Writ petition No. ४७५५/२०२१ मध्ये बांधकामाचे निष्कासन करणेची कारवाई करण्यास स्थगिती आदेश दिलेले आहेत. सदर प्रकरण अद्याप न्यायप्रविष्ट आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची संयुक्त गट-क लिपिक कर सहाय्यक
पदाची मुख्य परीक्षा पुढे ढकलण्याबाबत**

(४४) * १४४०८ डॉ.सुधीर तांबे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.जयंत आसगावकर, श्री.अभिजित वंजारी, श्री.राजेश राठोड, श्री.विक्रम काळे, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.किशोर दराडे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या एमपीएससी संयुक्त गट-क लिपिक कर सहाय्यक पदासाठी माहे ऑगस्ट, २०२२ मध्ये घेण्यात येणाऱ्या मुख्य परिक्षेसाठी दिनांक १ जुलै, २०२२ पुर्वी उमेदवारांना टंकलेखन प्रमाणपत्र मिळणे आवश्यक आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, टंकलेखन परीक्षा घेणाऱ्या महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषदेने दिनांक २३ फेब्रुवारी, २०२२ रोजीची नियोजित परीक्षा अद्यापही न घेतल्यामुळे अनेक उमेदवारांना महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या मुख्य परिक्षेला बसण्याची संधी मिळणार नसल्याची शक्यता निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने शासनाने निर्णय घेऊन महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची परीक्षा पुढे ढकलण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) महाराष्ट्र गट-क मुख्य परीक्षा-२०२१ मधील लिपिक-टंकलेखक व कर सहाय्यक संवर्गाकरीता शासकीय वाणिज्य परीक्षा मंडळाची विहित टंकलेखन अर्हता मुख्य परीक्षेकरिता अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापर्यंत म्हणजेच दिनांक १४ जुलै, २०२२ पर्यंत प्राप्त करणे आवश्यक आहे.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे यांच्यामार्फत महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद अधिनियम १९९८ मधील तरतुदीनुसार माहे जुलै ते डिसेंबर २०२१ व जानेवारी ते जून २०२२ या दोन सत्राच्या शासकीय वाणिज्य प्रमाणपत्र परीक्षा, शासकीय संगणक टायपिंग प्रमाणपत्र परीक्षा व स्पेशल स्किल इन कॉम्प्युटर टायपिंग फॉर इन्स्ट्रक्टर्स अॅण्ड स्ट्रुडंटस् परीक्षा जुलै/ऑगस्ट २०२२ मध्ये घेण्यात येणार आहेत.

(३) महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग सांविधानिकदृष्ट्या स्वायत्त संस्था असून आयोगामार्फत परीक्षा प्रक्रिया राबविण्याबाबत धोरण ठरविले जाते. त्यामध्ये शासन स्तरावरून कोणताही हस्तक्षेप करण्यात येत नाही. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत घेण्यात येणारी महाराष्ट्र गट-क लिपिक-टंकलेखक व कर सहाय्यक या संवर्गाकरीता मुख्य परीक्षा-२०२१ ही ऑगस्ट २०२२ मध्ये घेण्यात येणार आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका (जि.ठाणे) येथील सेवानिवृत्त
कार्यकारी अभियंता यांना थकीत लाभ मिळणेबाबत**

(४५) * १३७५५ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११६११ ला दिनांक २२ डिसेंबर, २०२१ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका (जि.ठाणे) येथील सेवानिवृत्त कार्यकारी अभियंता श्री.प्रमोद कुलकर्णी यांना सेवाउपदान व सातवा वेतन थकबाकी, स्मार्ट सिटी थकीत वेतन बाबतचे लाभ मिळणेबाबत लोकप्रतिनिधी, परभणी यांनी सन २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान प्रधान सचिव, नगरविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांच्याकडे लेखी पत्र सादर केले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, श्री.कुलकर्णी यांच्या कार्यकारी अभियंता या पदावरील पदोन्नतीस कार्यांतर मान्यता मिळणेकरिता सर्वसाधारण सभेपुढे सादर केलेले प्रस्ताव स्थगित ठेवण्याची कारणे काय आहेत,
- (३) असल्यास, सदर प्रस्ताव सर्वसाधारण सभेने नव्वद दिवसात निकालात न काढल्याने महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम प्रकरण-२ मधील (स) तरतूदीनुसार शासनाचे निर्देश मिळणेसाठी शासनास प्राप्त झालेल्या प्रस्तावावरील कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सेवानिवृत्त कार्यकारी अभियंता यांना सेवा उपदानाची रक्कम, सातवा वेतन आयोग थकबाकी, स्मार्ट सिटी वेतन याबाबतचे लाभ देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३) व (४) श्री.प्रमोद कुलकर्णी, कार्यकारी अभियंता हे दिनांक २८/०२/२०१९ रोजी नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झालेले आहेत.

श्री.प्रमोद कुलकर्णी यांच्या कार्यकारी अभियंता पदावरील पदोन्नतीस सर्वसाधारण सभेची मान्यता नसल्याचे लेखापरीक्षा विभागाने आक्षेप नोंदविले होते.

त्यास अनुसरून श्री.कुलकर्णी यांच्या कार्यकारी अभियंता या पदावरील पदोन्नतीस कार्यांतर मान्यता मिळणेकरिता सर्वसाधारण सभेपुढे प्रस्ताव सादर केला असता, सदर विषयावर चर्चा करून प्रस्ताव स्थगित ठेवण्यात आला होता.

सदर प्रस्ताव सर्वसाधारण सभेने नव्वद दिवसात निकालात न काढल्याने आयुक्त, कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका यांचेकडून महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम १९४९ च्या प्रकरण-२, कलम १ (स) मधील तरतूदीनुसार, निर्देश मिळणेसाठी शासनास प्राप्त झाला असून त्यावर शासन स्तरावर निर्णय घेण्याची कार्यवाही सुरू आहे.

सद्यःस्थितीत श्री.प्रमोद कुलकर्णी, कार्यकारी अभियंता यांना महानगरपालिकेकडून १००% तात्पुरते निवृत्तीवेतन लागू करण्यात आले असून त्यांना भविष्य निर्वाह निधी, अर्जित रजा रोखीकरण याची पूर्ण रक्कम अदा करण्यात आली आहे, असे कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**ठाणे महानगरपालिकेसह राज्यातील इतरही महानगरपालिकांमध्ये
सातवा वेतन आयोग लागू करण्याबाबत**

(४६) * १३८०४ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे महानगरपालिकेसह राज्यातील इतरही महापालिकांमध्ये सातवा वेतन आयोग लागू करण्यात आला नसल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सातवा वेतन आयोग हा १०१ हेडमध्ये लागू होत असून महापालिकेतील २४७ हेडमध्ये लागू होत नसल्याने त्यास सामान्य प्रशासन विभागाने मान्यता दिलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून ठाणे महानगरपालिकेसह राज्यातील इतरही महापालिकांमध्ये सातवा वेतन आयोग लागू करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) अंशतः खरे आहे.

नगरविकास विभाग, शासन निर्णय क्र.एमसीओ-२०१९/प्र.क्र.१०२/नवि-१४, दिनांक ०२/०८/२०१९ अन्वये बहुतांश महानगरपालिकांमध्ये सातवा वेतन आयोग लागू करण्यात आलेला आहे.

(२) हे खरे नाही.

सामान्य प्रशासन विभागामार्फत वेतन आयोगाशी संबंधित कोणतेही कामकाज करण्यात येत नसल्याबाबत स्पष्ट अभिप्राय दिले आहेत.

तसेच याबाबत वित्त विभागाचे अभिप्राय अद्यापही अप्राप्त आहेत.

(३) ठाणे महानगरपालिकेच्या अधिकारी/ कर्मचाऱ्यांच्या एकूण २१८ संवर्गांना सातवा वेतन आयोग लागू करण्यात आलेला असून ११७ संवर्गांना लागू करण्याबाबत शासनास्तरावर कार्यवाही सुरु आहे. तसेच राज्यातील काही महानगरपालिकांना सातवा वेतन आयोग लागू करण्याबाबत शासन स्तरावर कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वन्यजीव कक्षेत येणाऱ्या लाल तोंडाच्या माकडांची तस्करी रोखण्याबाबत

(४७) * १३९१४ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील वन्यजीव (संरक्षण) अधिनियम १९७२ च्या कक्षेत येणाऱ्या लाल तोंडांच्या माकडांची परदेशात संशोधनासाठी मागणी असल्याने त्यांची तस्करी होत असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, वन्यजीव गुन्हे नियंत्रण ब्युरोने देशात व राज्यात तस्करीबाबत अर्लट घोषित करूनही राज्यातील प्रामुख्याने माहुर, चिखलदरा, भिमाशंकर, त्र्यंबकेश्वर, नाशिक, लोणावळा, लोणारा, मुक्तागिरी, रामटेक, सालबर्डी, नागपूर या भागातील लाल माकडांना पकडून त्याची तस्करी होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, वन्यजीवांच्या तस्करीकडे वन विभागाचे दुर्लक्ष होत असल्यामुळे राज्यातील धार्मिक स्थळापासून लाल तोंडांचे माकड लुप्त होत असून ही प्रजाती नष्ट होण्याची वेळ आली आहे, याप्रकरणी वन्यप्रेमींनी शासनाकडे तक्रार केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून राज्यातील माकडांची तस्करी रोखून वन्यजीवांचे संरक्षण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) हे खरे नाही

(४) क्षेत्रिय स्तरावर राज्यातील वन्यजीवांचे संरक्षणाच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे उपाययोजना करण्यात येतात.

- राज्यातील वन्यप्राण्यांबाबत गुन्हे प्रकरणांची अद्यावत माहिती ठेवणे, करीता वन्यजीव गुन्हे कक्ष Wildlife Crime Cell प्रधान मुख्य वनसंरक्षक कार्यालय, नागपूर येथे तयार करण्यात आला आहे व सदर कक्षाचे बळकटीकरण करण्यात येत आहे.
- क्षेत्रीय अधिकारी/वनकर्मचाऱ्यांकडून संरक्षित क्षेत्रात नियमितपणे पायी तसेच वाहनाद्वारे गस्त घालण्यात येते.
- जंगलात आवश्यक त्या ठिकाणी लक्ष केंद्रीत करण्यासाठी संरक्षण व निरीक्षण मनोरे उभारलेले असून गस्त करणारे वनकर्मचारी त्या ठिकाणी मुक्काम करतात.
- वन्यप्राण्यांच्या हालचालींचे सनियंत्रण करण्याकरीता अत्याधुनिक साधनसामुग्री जसे बिनतारी संदेश यंत्रणा, कॅमेरा ट्रॅप, जीपीएस, पीडीए यांचा वापर करण्यात येतो.
- वन्यप्राणी शिकारीच्या सर्व घटना न्यायप्रवीष्ट करून आरोपीस शिक्षा होण्याच्या अनुषंगाने प्रकरणांचा नियमित पाठपुरावा करण्यात येतो.
- अतिसंवेदशिल क्षेत्रात आवश्यक त्या ठिकाणी तपासणी नाके तयार करण्यात आले असून त्याद्वारे, येणा-या जाणा-या वाहनांची नियमित तपासणी करण्यात येते.
- वन्यजीव गुन्ह्यासंबंधाने निगराणी ठेवण्यात येते व अवैध शिकारी व गुन्हे इत्यादी बाबत गोपनियारित्या माहिती संकलित करण्यात येते. तसेच संशयित शिका-यांची यादी पोलीस विभागास पुरविण्यात आलेली आहे. तसेच खबऱ्याला बक्षिस देण्यासाठी गुप्त सेवा निधीची तरतूद केलेली आहे.
- अतिसंवेदशिल क्षेत्रात बिनतारी संदेश यंत्रणा कार्यान्वित करण्यात आली आहे.
- वन्यजीव संरक्षणाबाबत जनजागृती करण्यासाठी ग्राम परिस्थितीकीय विकास समिती, प्राथमिक बचाव पथक तसेच शाळा/ महाविद्यालयांमध्ये विविध कार्यक्रम आयोजित करून जनजागृती करण्यात येते व अश्या कार्यक्रमांना प्रसिध्दी दिली जाते.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

म्हैसमाळ (ता.खुलताबाद, जि.औरंगाबाद) येथील गिरजा देवी मंदिराची कामे पूर्ण करून विश्वस्तांची नेमणूक करण्याबाबत

(४८) * १३८६८ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) म्हैसमाळ (ता.खुलताबाद, जि.औरंगाबाद) येथील गिरजादेवी मंदिराचा जिर्णोद्धार झाला असून सभामंडप व कमानीचे काम सहा वर्षांपासून रखडले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गिरजादेवी मंदिर संस्थानचा कारभार खुलताबाद तहसिल कार्यालयामार्फत चालत असूनही तहसिलदार, खुलदाबाद यांच्या दुर्लक्षामुळे मंदिराची कामे अपूर्ण राहिल्याचे तसेच रिक्त असलेल्या विश्वस्थांची पदे भरली नसल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून गिरजा देवी मंदिराची अपूर्ण कामे पूर्ण करण्याबाबत तसेच विश्वस्तांची नेमणूक करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) नाही, हे खरे नाही, गिरजादेवी मंदिर संस्थानचे अध्यक्ष तहसिलदार, खुलताबाद हे आहेत. गिरजादेवी मंदिराच्या सभामंडपाच्या कमानीच्या बांधकामाकरीता गायत्री व आर्कीटेक्स, एन-४ सिडको, औरंगाबाद यांची नियुक्ती करण्यात आलेली आहे. त्यांच्यामार्फत सन २०१७ पर्यंत करण्यात आलेल्या सभामंडप व कमानीच्या बांधकामाचे देयक माहे सप्टेंबर, २०१७ मध्ये त्यांना अदा करण्यात आलेले आहे. त्यानंतर मार्च, २०२० पासून कोरोना-१९ या महामारीचा प्रादुर्भाव सुरु झालेला असल्याने सदरच्या कालावधीत काम ठप्प होते. टाळेबंदी संपल्यानंतर सभामंडपाचे व प्रवेशद्वाराचे अर्धवट राहिलेले कामकाज पूर्ण करण्यास गायत्री आर्कीटेक्स, औरंगाबाद यांना कळविण्यात आलेले आहे व सद्यःस्थितीत काम सुरु आहे.

श्री.गिरजादेवी संस्थान, म्हैसमाळ, ता.खुलताबाद, जि.औरंगाबाद न्यास नोंदणी क्र.ए-८९२(औ.) चे योजनेमध्ये दुरुस्ती करून एकूण ११ विश्वस्तांची नियुक्ती करणेबाबत योजना दुरुस्तीचा प्रस्ताव मा.धर्मादाय सह आयुक्त, औरंगाबाद यांच्या कार्यालयाकडे दिनांक २२/०२/२०११ रोजी सादर करण्यात आलेला आहे. सदर प्रकरण महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्था अधिनियम, १९५० चे कलम ५० अ (२) नुसार चौकशी अर्ज क्रमांक ६०७/२०११, कलम २२ अन्वये चौकशी अर्ज क्र.३०५/२०१३, कलम ४१-अ अन्वये चौकशी अर्ज क्र.१३५/२०१८ हे मा.सहाय्यक धर्मादाय आयुक्त-२ (न्याय शाखा ३) यांचेकडे न्याय प्रविष्ट आहे. तसेच कलम ४१ ई अन्वये चौकशी अर्ज क्र.१०/२०२० मा.धर्मादाय सह आयुक्त, औरंगाबाद यांचेकडे न्यायप्रविष्ट आहेत. त्यामुळे तहसिलदार, खुलताबाद यांचे दुर्लक्षामुळे मंदिराची कामे अपूर्ण राहिल्याचे तसेच रिक्त असलेल्या विश्वस्तांची पदे भरली नाहीत असे म्हणणे योग्य ठरणार नाही.

(४) प्रश्नच उद्भवत नाही.

वाशी (नवी मुंबई) परिसरातील सिडको महामंडळाच्या प्लॉट वाटपात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(४९) * १४००४ श्री.सुरेश धस : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नवी मुंबई/रायगड परिसरातील शहर विकासासाठी तसेच औद्योगिक विकासासाठी सिडको महामंडळ कार्यरत असून सिडको महामंडळाने शहराचा विकास करतांना तत्कालीन शासनाचे अनेक गैरव्यवहार निदर्शनास आणले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नॅचरल गॅस गृहनिर्माण संस्था विकासकांनी वाशी परिसरातील सेक्टर १९ D मधील १२०० स्क्वेअर मीटरचा प्लॉट नंबर २ संबंधित विकासक व सिडकोचे अधिकारी यांनी संगनमताने नियमांचे उल्लंघन करून नियमबाह्य रितीने प्लॉट वाटप करून कोट्यवधी रुपयांचा गैरव्यवहार केल्याचे माहे फेब्रुवारी, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, सिडकोने त्याच विकासकास प्लॉटच्या वापरामध्ये बदल करण्याची तसेच वेअरहाऊस साठी देण्यात आलेल्या प्लॉटच्या व्यावसायिक वापर करण्यासाठी परवानगी दिली असून त्यासाठी FSI सुद्धा १.०० वरून १.५० केला असल्याने सदर विकासकाने प्लॉटला लागून असलेला ११ मीटरचा सर्विस रोड गिळंकृत केल्याप्रकरणी तक्रारी करूनही सिडको प्रशासन जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष करीत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सिडकोच्या गैरव्यवहार प्रकरणातील दोषी अधिकारी व विकासक यांच्याविरुद्ध गुन्हे दाखल करून कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१), (२) व (३) हे खरे नाही.

मे.इम्पोर्टेड गॅस सॉर्टर्स अँड डिलर्स असोसिएशन यांना डिंक व्यवसाय करण्यासाठी सिडको संचालक मंडळ ठराव क्र.६२४५, दिनांक २८/०१/१९९४ नुसार वाशी येथील सेक्टर-१९ डी मधील भूखंड क्र.०२, क्षेत्रफळ ५४०२.७८ चौ.मी. दिनांक २२/०२/१९९४ रोजी सिडकोमार्फत वाटप करण्यात आला आहे. सदर मे.इम्पोर्टेड गॅस सॉर्टर्स अँड डिलर्स असोसिएशनने दिनांक १३/१२/१९९४ रोजी मे.नॅचरल गॅस ऑफ प्रिमायसेस को.ऑ.सो. लि. ची नोंदणीकृत स्थापना केल्यानंतर संस्थेच्या विनंतीनुसार लिज प्रिमियमचा भरणा करून उक्त भूखंडाचा करारनामा दिनांक १७/०८/२००० रोजी करण्यात आला. शासन अधिसूचना दिनांक २७/०५/२००४ नुसार वेअरहौसिंग झोन मध्ये वाणिज्यिक वापरास तत्वतः मान्यता दिल्यानुसार सिडकोच्या ठराव क्र.९३८१, दिनांक १०/०२/२००६ मधील धोरणानुसार अटी व शर्तीस अधीन दिनांक १५/०२/२००७ रोजी सदर भूखंडाच्या वापरातील बदलास मान्यता देण्यात आली आहे.

तथापि, उक्त भूखंड क्र.२ लगतच्या भूखंड क्र.२ बी क्षेत्र १२०४.३२ चौ.मी. व त्यात समावेश असलेल्या लगतच्या मोकळ्या जागेमध्ये पामबीच पासून पुर्वेच्या ३० मी. रस्त्यापर्यंत १०.५५ मी. रुंदीचा रस्ता सेवा रस्ता (सर्व्हिस रोड) संदर्भात मुंबई महानगरपालिकेने सामान्य विकास नियंत्रण नियमावली अंतर्गत परवानगी नाकारल्याने सिडकोने भूखंड क्र.२-बी बाबतचा सुधारित करारनामा रद्द केला आहे.

(४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील अग्निसुरक्षाविषयक अटी व शर्तीची पूर्तता न करणाऱ्या रुग्णालयांवर कारवाई करण्याबाबत

(५०) * १४०५१ श्री.राजहंस सिंह : तारांकित प्रश्न क्रमांक १३१२९ ला दिनांक ९ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील २४ रुग्णालयामध्ये अग्निसुरक्षेबाबत त्रुटी असल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबईतील १३२४ रुग्णालयांपैकी ६६३ रुग्णालयांना नोटीस देवून त्रुटीची पूर्तता करण्याबाबत कळविले, यापैकी ६३९ रुग्णालयांनी त्रुटीची पूर्तता केल्याचा अहवाल अग्निशमन दलाला सादर केला असून उर्वरित २४ रुग्णालयांना अग्निसुरक्षेविषयक त्रुटीची पूर्तता करण्याबाबत नोटीसा देऊनही कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, अग्निसुरक्षा विषयक अटी व शर्तींची पूर्तता विहित कालावधीत न करणाऱ्या रुग्णालयांवर महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ अन्वये कोणत्या स्वरूपाची कारवाई बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने केली आहे,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील रुग्णालयांनी अग्निसुरक्षेबाबत ना-हरकत प्रमाणपत्र मिळविण्याबाबत, रुग्णालयाचे आग/ऑक्सीजन/स्ट्रक्चरल/इलेक्ट्रीकल ऑडीट करण्याबाबत, अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्यासाठी निधी मंजूर करण्याबाबत, तसेच रुग्णालयांमध्ये अग्निप्रतिबंधाचे प्रशिक्षण घेण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहे ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) मुंबईतील एकूण १५७४ रुग्णालयांपैकी ६८७ रुग्णालयांमध्ये तपासणीदरम्यान अग्निसुरक्षेविषयक त्रुटी आढळून आल्यामुळे सदर रुग्णालयांना महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ अन्वये नोटीसा बजावण्यात आल्या होत्या. त्यापैकी २४ रुग्णालयांनी अग्निसुरक्षाविषयक अटी व शर्तींची पूर्तता विहित वेळेत केलेली नसल्याने त्यांच्यावर महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीव संरक्षक उपाययोजना अधिनियम २००६ मधील कलम ३६ नुसार शिक्षा व दंडात्मक कारवाईची प्रक्रिया सुरु आहे असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) मुंबईतील रुग्णालयांनी अग्निसुरक्षेबाबत ना-हरकत प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी रुग्णालयाचे आग/ऑक्सीजन/ स्ट्रक्चरल/ इलेक्ट्रीकल ऑडीट करण्याबाबत, अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्यासाठी निधी मंजूर करण्याबाबतची तरतूद ही संबंधित रुग्णालयांचे मालक/ भोगवटादार यांचेमार्फत करण्यात येते.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची चार प्रमुख रुग्णालये, एक दंत महाविद्यालय, १६ उपनगरीय रुग्णालये तसेच, ५ विशेष रुग्णालये आहेत.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या के.ई.एम. रुग्णालयाचे अग्निविषयक ऑडिट करण्यासाठी प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे. उर्वरित रुग्णालयांचे अग्निविषयक ऑडिट करण्यात आले असून, प्राप्त ऑडिटनुसार अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्यासाठी के.ई.एम. रुग्णालय रुपये २.५ कोटी, सायन रुग्णालय रुपये ४३ लाख, कुपर रुग्णालय रुपये १.९५ कोटी, उपनगरीय रुग्णालयांसाठी रुपये १ कोटी इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

सदर तरतूदीमधून आवश्यक अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्यासाठी तसेच तांत्रिक निविदा तयार करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे. तसेच कार्यकारी आरोग्य अधिकारी यांचे अखत्यारीतील प्रसुतीगृहे व रुग्णालयांमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्यासाठी स्वतंत्र निधी उपलब्ध नसून, यंत्रे व संयंत्रे या लेखा संकेतांकामधून भागविण्यात येईल. प्रसुतीगृहाकरिता अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.

तसेच, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या विशेष मोहिमेंतर्गत वेळोवेळी आढावा घेण्यात येतो व रुग्णालयातील कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण दिले जाते, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाला देय निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत

(५१) * १४५३२ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबई महानगरविकास प्राधिकरण क्षेत्रातील नागरिकांना सुविधा निर्माण करण्यासाठी रेल्वे मंत्रालय आणि राज्य शासनाच्या विद्यमाने एमयुटीपी २ व ३ मधील प्रकल्प राबविण्याबाबत निर्णय घेण्यात आला होता, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या प्रकल्पांसाठी राज्य हिस्सा म्हणून मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाला देय असलेला रुपये १ हजार कोटींचा निधी राज्य शासनाने गत ३ वर्षांपासून दिलेला नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, राज्य शासनाकडून निधी उपलब्ध होत नसल्यामुळे मुंबई व उपनगरातील नागरिकांसाठी आवश्यक असलेले रेल्वे प्रकल्प रखडले आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाला देय असलेला रुपये १ हजार कोटींचा निधी देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२), (३), (४) व (५) अंशतः खरे आहे.

मुंबई उपनगर रेल्वे सेवेच्या समक्षीकरणासाठी रेल्वे मंत्रालय व महाराष्ट्र शासनाच्या समप्रमाणातील वित्तीय सहभागाने मुंबई रेल्वे विकास महामंडळातर्फे टप्पा-१, २, ३ व ३अ विविध टप्प्यांमध्ये मुंबई नागरी परिवहन प्रकल्प (एमयुटीपी) राबविण्यात येत आहेत. एमयुटीपी टप्पा-१ व २ अ प्रकल्पांची कामे यापूर्वीच पूर्ण करण्यात आली आहेत. एमयुटीपी-२ब, ३ व ३अ प्रकल्पांची कामे प्रगतीच्या विविध टप्प्यांमध्ये आहेत.

एमयुटीपी-२ व ३ प्रकल्प किंमतीतील कर्जाचा भाग वगळता उर्वरित निधी राज्य शासनाचे वतीने एमएमआरडीए व सिडकोमार्फत वहन करण्यात येत आहे. सन २०२०-२०२१ मधील कोविड-१९ चा प्रादूर्भाव रोखण्यासाठी केलेल्या उपाययोजनांवरील खर्च व महसूल प्राप्तीतील घट यामुळे एमयुटीपी प्रकल्पासाठी वेळेवर निधी उपलब्ध करून देण्यात अडचणी निर्माण झाल्या.

एमयुटीपी-२अ प्रकल्पाच्या रुपये ५३०० या मूळ मंजूर किंमतीमध्ये रुपये २३३३ कोटी रेल्वेने त्यांच्याकडील जमिनीचे विकसन करून उभारणे आवश्यक होते. तथापि, रेल्वे विभागाकडून याप्रकरणी अद्यापपर्यंत कोणतीही कार्यवाही करण्यात आलेली नाही.

राज्य शासनाने एमयुटीपी-१ प्रकल्पासाठी रुपये २२५० कोटी तर एमयुटीपी-२ साठी आतापर्यंत रुपये ३३०० कोटी निधी उपलब्ध करून दिला आहे. एमयुटीपी-३ प्रकल्पावर आतापर्यंत झालेल्या खर्चापोटी आतापर्यंत सुमारे रुपये ४२५ कोटी निधी उपलब्ध केला आहे.

सन २०२०-२०२१ मधील कोविड-१९ चा प्रादूर्भाव रोखण्यासाठी केलेल्या उपाययोजनांवरील खर्च व महसूल प्राप्तीतील घट यामुळे एमयुटीपी प्रकल्पासाठी वेळेवर निधी उपलब्ध करून देण्यात अडचणी निर्माण झाल्या होत्या. तथापि, पुढील काळात आवश्यकतेप्रमाणे निधी उपलब्ध करून देण्यासाठी शासन प्रयत्नशील आहे.

**गौताळा अभयारण्यातील वन विभागाच्या हिवरखेडा (ता.कन्नड, जि.औरंगाबाद)
येथील कार्यालयातून चंदन आणि मौल्यवान दगडाची चोरी झाल्याबाबत**

(५२) * १४७७५ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गौताळा अभयारण्यातील वन विभागाच्या हिवरखेडा (ता.कन्नड, जि.औरंगाबाद) येथील कार्यालयातून जप्त केलेले पाच लाखांचे चंदन आणि मौल्यवान दगडाची चोरी वन विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या दुर्लक्षामुळे झाल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सिल्लोड येथील खवल्या मांजर चोरीच्या प्रकरणाकडेही वन विभागाच्या अधिकाऱ्यांकडून दुर्लक्ष करण्यात आले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१), (२) व (३) सहायक वन्यजीव रक्षक, कन्नड यांचे कार्यालयातून दिनांक ०९/०५/२०२२ रोजी एकूण रुपये १,८५,०००/- इतक्या रकमेचे चंदन (सुवासिक), चंदन जळतन व गारगोठी दगड चोरी झाल्याची घटना निदर्शनास आली आहे. प्रस्तुत प्रकरणी कन्नड शहर पोलीस स्थानकात दिनांक ०९/०५/२०२२ प्रथम खबर अहवाल (FIR) दाखल करण्यात आला असून पुढील तपास सुरु आहे.

मौजे अनाड, ता.सिल्लोड येथे दिनांक ०३/०३/२०२१ रोजी खवले मांजराची शिकार झाल्याची घटना निदर्शनास आली आहे. सदर प्रकरणी ९ आरोपींना अटक करण्यात आली होती. मा.न्याय दंडाधिकारी, प्रथम वर्ग, सिल्लोड यांनी सदर आरोपींना अटी व शर्तीच्या अधीन राहून जामीनावर मुक्त केले आहे. सदर प्रकरणी तपास पूर्ण करून आरोपींविरुद्ध मा.न्यायालयात दोषारोपत्र दाखल करण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

सुभाषनगर, चेंबूर (मुंबई) येथील म्हाडाच्या इमारतींचा पुनर्विकास करण्याबाबत

(५३) * १४१२३ डॉ.(श्रीमती) मनिषा कायंदे : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सुभाषनगर, चेंबूर (मुंबई) येथे आरएनए या विकासकाने मागील १६ वर्षांपासून याठिकाणी असलेल्या म्हाडाच्या अनेक इमारती पुनर्विकासासाठी रिकाम्या केल्या असून सदर म्हाडाच्या इमारतीत राहणाऱ्या

रहिवाशांना या विकासकाने मागील ५ वर्षे घरभाडे न दिल्यामुळे स्थलांतरित झालेल्या १३९ सदनिका धारकांवर बेघर होण्याची वेळ आली असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू म्हाडा इमारतीचा पुनर्विकास करणाऱ्या आरएनए विकासकास हटवावे, अशी मागणी या ठिकाणच्या २३ हौसिंग सोसायट्यांनी म्हाडाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने आरएनए विकासकास हटवून पुनर्विकासासाठी रिकाम्या केलेल्या इमारतीमधील सदनिकाधारकांना निवासस्थान उपलब्ध करून देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) सुभाषनगर, चेंबूर वसाहतीमधील एकूण २७ सहकारी संस्थांचा पुनर्विकास/समूह पुनर्विकास, सन २००४-२००५ सालापासून संबंधित संस्थांकडून नेमण्यात आलेले विकासक मे.जी.ए.बिल्डर्स प्रा.लि. (आरएनए) यांच्याकडून करण्यात येत आहे.

म्हाडाच्या मुंबई मंडळाकडे मे, २०२२ मध्ये आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीमध्ये, रहिवाशांनी “विकासक मागील ५ वर्षांपासून घरभाडे देत नसल्यामुळे स्थलांतरित झालेल्या १३९ सदनिका धारकांवर बेघर होण्याची वेळ आली आहे” असे म्हाडास कळविले आहे.

(२) हे खरे आहे.

(३) व (४) म्हाडाच्या मुंबई मंडळाने सुभाषनगर वसाहतीतील संस्थांसोबत बैठका घेतलेल्या आहेत.

या वसाहतीतील ३ सहकारी गृहनिर्माण संस्थांनी विकासकासोबतचा विकास करारनामा रद्द करून म्हाडाकडे नव्याने सादर केलेल्या पुनर्विकासाच्या प्रस्तावावर तातडीने कार्यवाही करून त्या संस्थांना म्हाडाच्या मुंबई मंडळाने देकारपत्रे जारी केली आहेत.

सहकारी गृहनिर्माण संस्थांनी पुढाकार घेऊन विकासकासोबत नोंदणीकृत केलेले विकास करारनामे कायद्याची योग्य प्रक्रिया राबवून (Due Process of Law) रद्द करणे आवश्यक आहे. संस्था व विकासकामध्ये वाद असल्यास त्यांनी सदर करारनाम्यातील तरतुदीनुसार Arbitration / मा.न्यायालयाच्या आदेशानंतर पुढील कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

तसेच संस्थांनी पूर्वीच्या विकासकांस व विकास करारनामे रद्द करून नवीन विकासक नेमून/स्वयंपुनर्विकास प्रस्ताव सादर केल्यास त्यावर म्हाडाकडून प्रचलित नियमांतील तरतुदीनुसार कार्यवाही करता येईल.

**मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारित असलेल्या मानखुर्द चीता
कॅम्प परिसरातील दीनदयाळ उपाध्याय उद्यानाच्या डागडुजी व
देखभालीच्या कामात गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(५४) * १४४१६ श्री.प्रसाद लाड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई महानगरपालिकेच्या अखत्यारित असलेल्या मानखुर्द चीता कॅम्प परिसरातील दीनदयाळ उपाध्याय उद्यानाच्या डागडुजी व देखभालीसाठी सन २०१८-२०१९ व २०१९-२०२० या आर्थिक वर्षात कंत्राटदाराने कोणतीही डागडुजी व देखभालीचे काम केले नसतानाही संबंधित कंत्राटदाराने प्रशासनातील

अधिकाऱ्यांशोबत आर्थिक संगनमत करुन कामांचे बोगस देयके सादर करुन लाखो रूपयांचा गैरव्यवहार केल्याची सविस्तर लेखी तक्रार फारुक मेवाती व अन्य नागरिकांनी आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका, एम पूर्व विभागाचे सहाय्यक आयुक्त तसेच लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाकडे करुन १ वर्षांचा कालावधी होऊनही दोषींवर कोणतीही कारवाई करण्यात आली नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करुन दोषी अधिकारी व कंत्राटदारावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) व (२) अशा आशयाची तक्रार बृहन्मुंबई महानगरपालिकेस प्राप्त झाली आहे, हे खरे आहे.

कंत्राटदार मे. राजदिप इंटरप्रायजेस यांना देण्यात आलेल्या कार्यादेशानुसार मानखुर्द चीता कॅम्प परिसरातील दिनदयाळ उपाध्याय उद्यानात नामफलक, सूचना फलक लावणे, झाडे-झुडुपे लावणे, कचरा कुंडी बसविणे, नागरिकांना बसण्याकरिता बाक बसविणे, प्रवेशद्वार बसविणे व २ वर्षे ६ महिने या कालावधीकरिता मैदानाची साफसफाई करणे, झाडे झुडुपांची निगा राखणे, सुरक्षा व्यवस्था इत्यादी पार पाडलेल्या कामांसाठी कंत्राटदारास रुपये ७१.४६ लाख इतक्या रकमेचे अधिदान करण्यात आले आहे.

तथापि, सदर कामाच्या पाहणीदरम्यान वेळोवेळी आढळून आलेल्या त्रुटींसाठी सदर कंत्राटदारास रुपये ४.२५ लाख इतका दंड आकारून वसूल करण्यात आला आहे. तसेच सदर मैदानात परिरक्षण कामाच्या पाहणीदरम्यान आढळून आलेल्या त्रुटींनुसार कंत्राटदारास देय असलेल्या रकमेतून रुपये १.३७ लाख इतकी रक्कम बचत केली असून, रुपये ४० हजार इतका दंड वसूल करण्यात आला आहे.

तसेच, माहे एप्रिल, २०२० ते सप्टेंबर, २०२० या वाढीव कालावधीसाठी कंत्राटदारास रुपये १४ लाख इतक्या रकमेचा परिरक्षणासाठी कार्यादेश देण्यात आला होता. तथापि, सदर कालावधीत कोविड-१९ च्या प्रादुर्भावामुळे कंत्राटदाराने मैदानाचे परिरक्षणाचे काम योग्य प्रकारे न केल्याने त्यांना कोणतेही अधिदान करण्यात आलेले नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबई ते गोवा महामार्गावरील चौपदरीकरणाचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(५५) * १४६२८ श्री.सुनिल शिंदे, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.बाळाराम पाटील, श्री.कपिल पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबई ते गोवा महामार्गाच्या चौपदरीकरणाच्या कामाकरीता कोट्यवधी रुपये खर्च करुनही गत १० वर्षांपासून मुंबई ते गोवा महामार्गावरील पळस्पे ते इंदापूर मार्गाचे चौपदरीकरणाचे काम रखडले असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मुंबई ते गोवा महामार्गाच्या चौपदरीकरणाच्या कामांची प्रगती व सद्यःस्थिती काय आहे, या रस्त्यांचे काम केव्हा सुरु करण्यात आले होते व त्यावर किती खर्च करण्यात आला आहे, या रस्त्यांचे काम केव्हा पूर्ण करण्यात येणार आहे,

- (३) असल्यास, महामार्गाच्या दुरुवस्थेमुळे अपघाताची संख्या वाढत असून हजारो नागरिकांचा बळी गेल्याचे निदर्शनास आले आहे, सदर महामार्गाचे काम निर्धारित वेळ ठरवून पूर्ण करण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबई ते गोवा महामार्गावरील चौपदरीकरणाचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) मुंबई-गोवा महामार्गाचे चौपदरीकरण केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असून पनवेल ते इंदापूर (८४ कि.मी.) लांबीतील काम भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण यांचेमार्फत प्रगतीपथावर आहे. हे खरेआहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पनवेल यांनी कळविले आहे.

(२) पनवेल ते इंदापूर (८४ कि.मी.) लांबीतील चौपदरीकरणाचे काम BOT तत्वावर सवलतदारामार्फत दिनांक १९/१२/२०११ पासून सुरु करण्यात आले होते. या कामाची एकूण किंमत रुपये ९४२.६९ कोटी इतकी आहे. सद्यःस्थितीत जवळपास ६३ कि.मी.चे काम झाले असून ८८ टक्के (Physical Progress) प्रगती आहे. पनवेल ते कासू (४२ कि.मी.) लांबीतील काम जवळपास पूर्ण झाले असून कासू ते इंदापूर (४२ कि.मी.) लांबीतील उर्वरित काम काँक्रीटकरणाने पूर्ण करण्यासाठी निविदा प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात आहे. बांधकाम कालावधी १.५ वर्षे असून ऑगस्ट २०२२ पर्यंत सुरु होणे अपेक्षित आहे, असे प्रकल्प संचालक, भारतीय राष्ट्रीय राजमार्ग प्राधिकरण, पनवेल यांनी कळविले आहे.

मुंबई-गोवा रा.म.क्र.६६ इंदापूर (कि.मी. ८४/०००) ते झाराप (कि.मी.४५०/१७०) या ३५५.२८० कि.मी. डिझाईन लांबीच्या चौपदरीकरणाच्या कामासाठी एकूण १० भाग करून महामार्गाचे ८० टक्के संपादित जागा ताब्यात आल्यानंतर प्रत्यक्ष काम नोव्हेंबर, २०१७ ते जानेवारी, २०१८ दरम्यान सुरु झाले.झाराप (कि.मी. ४५०/१७०) ते पात्रादेवी (कि.मी. ४७१/३००) या २१.१३ कि.मी.लांबीमधील चौपदरीकरणाचे काम सन २०१३ मध्ये पूर्ण करण्यात आले असून सदर लांबी सुस्थितीत आहे.

सदर १० टप्प्यांपैकी टप्पा क्र.४, ८, ९ व १० (कशोडी ते परशुराम घाट व वाटूळ ते झाराप) या चार टप्प्यांचे काम जवळजवळ पूर्ण झालेले आहे व उर्वरित ६ टप्प्यांचे काम प्रगतीत आहे. सदर महामार्गाच्या एकूण लांबीपैकी २४३.७७ कि.मी.लांबीचे सुमारे ७३ टक्के काम पूर्ण झालेले आहे व उर्वरित १११.९०३ कि.मी. लांबीचे काम प्रगतीत आहे. सदर कामांसाठी राष्ट्रीय महामार्ग मंडळांतर्गत सुमारे ३०३४.६६ कोटी एवढा खर्च करण्यात आला आहे.सदर महामार्गाचे काम डिसेंबर २०२३ पर्यंत पूर्ण करण्याचे नियोजन आहे.

(३) हे अंशतः खरे आहे.

मुंबई गोवा महामार्ग क्र.६६ च्या चौपदरीकरणाचे काम सुरु झाल्यापासून नंतरच्या काळात या महामार्गावर होणाऱ्या अपघातांच्या संख्येत घट झाल्याचे प्राप्त आकडेवारीनुसार दिसून येते.

(४) व (५) राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६६ पनवेल ते इंदापूर टप्प्यात सवलतदाराच्या डिफॉल्टमुळे कलम ३७ अंतर्गत सवलत कराराची समाप्ती करण्याचे आदेश दिनांक १७/११/२०२१ रोजी निर्गमित करण्यात आले आहे. तथापि, सदर प्रकरण लवादामध्ये न्यायप्रविष्ट आहे. सद्यःस्थितीत, मा.लवाद न्यायाधिकरणाकडून कलम १७ याचिकेची सुनावणी प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात असून निर्णय प्रतिकेत आहे.

महामार्गाचे काम त्वरेने पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने विविध स्तरावर वेळोवेळी बैठका घेणे, कामातील भूसंपादनाबाबत व वनजमिनीबाबत अडथळे दूर करणे, कंत्राटदारांना प्रगती योग्य राखणेबाबत सूचित करण्यात आले आहे.

मुंबई-गोवा राष्ट्रीय महामार्ग क्र.६६ चे चौपदरीकरणाचे काम जलदगतीने पूर्ण करण्यासाठी करण्यात आलेल्या उपाययोजना :-

- १) राज्य शासनाने केंद्र सरकारशी समन्वय साधून भूसंपादन मोबदला वाटपाची प्रक्रिया सुरु केली असून भूसंपादन मोबदला रक्कम वाटपाची प्रक्रिया केंद्र शासनाच्या भूमीराशी पोर्टलमार्फत प्रगतीत आहे.
- २) वनजमिनीमध्ये काम करण्यासाठी वनविभागामार्फत Stage-I ची मंजूरी प्राप्त झाली असून काम करण्यासाठीची परवानगी प्रक्रिया वनविभागामार्फत प्रगतीत आहे.
- ३) सदर रा.म.क्र.६६ चे टप्पा ६-आरवली ते काटे व ७ काटे ते वाकेड ची कामे वेळेत पूर्ण करण्यासाठी मूळ ठेकेदार मे.एम.ई.पी.कंपनीला सबस्टीट्यूट करून मे.रोडवेज इन्फ्रा सोल्युशन यांची नियुक्ती करण्यात आली असून सदर कामे प्रगतीपथावर आहे.

माथेरान (ता.कर्जत, जि.रायगड) नगरपरिषदेचा प्रलंबित सांडपाणी पुनर्प्रक्रिया प्रकल्प सुरु करण्याबाबत

(५६) * १३६४३ श्री.विलास पोतनीस, श्री.सुनिल शिंदे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) माथेरान (ता.कर्जत, जि.रायगड) नगरपरिषदेच्या सांडपाणी पुनर्प्रक्रिया प्रकल्पासाठी विविध शासकीय परवानग्या प्राप्त झाल्या असून रुपये ३३ कोटींचा निधी मंजूर होऊनही गत ४ वर्षांपासून सांडपाणी पुनर्प्रक्रिया प्रकल्प प्रलंबित असल्याचे दिनांक १२ मे, २०२२ रोजी वा त्या सुमारास निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरहू प्रकल्प प्रलंबित असल्याने माथेरानमधील हॉटेल व्यावसायिक सांडपाणी थेट दऱ्याखोऱ्यात व ग्रामस्थांच्या घराजवळ सोडत असल्याने त्याचा त्रास माथेरानवासियांना होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने माथेरान नगरपरिषदेचा प्रलंबित सांडपाणी पुनर्प्रक्रिया प्रकल्प सुरु करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) सदर प्रकल्प मंजूर नाही तसेच, त्याकरीता निधी देखील मंजूर झालेला नाही.

(२) माथेरान येथील सर्व मोठ्या हॉटेलमध्ये स्वतःचे सांडपाणी पुनर्प्रक्रिया प्रकल्प कार्यान्वित केलेले असून ते चालू स्थितीत आहेत. तसेच, छोटे हॉटेलमधील सांडपाण्याचे प्रमाण हे नगण्य असून त्यांच्याद्वारे सदरील सांडपाणी त्यांच्या हॉटेलच्या आवारात शोष खड्याद्वारे प्रक्रिया केली जाते.

(३) माथेरान नगरपरिषदेमार्फत मलनिःस्सारण प्रक्रिया प्रकल्पाच्या महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाकडून तांत्रिक मान्यता घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील शासकीय रुग्णालयांमध्ये रक्ताचा पुरवठा करण्याबाबत

(५७) * १३९२४ श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.नागोराव गाणार, श्री.रमेश कराड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डोंबिवली (जि.ठाणे) येथे थॅलेसेमिया व्याधीने बाधित रुग्ण रक्त चढविण्यासाठी शीव येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालयात दिनांक ३१ मे, २०२२ रोजी गेले असता रुग्णालयात रक्त उपलब्ध नसल्यामुळे रुग्णांना परत जावे लागले असल्याचे माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, माहे एप्रिलच्या शेवटच्या आठवड्यापासून रक्ताचा तुटवडा असतानाही आवश्यक त्या उपाययोजना केल्या नसल्यामुळे तसेच माहे मे महिन्यात रक्ताचा तुटवडा अधिक वाढून थॅलेसेमियाच्या बालकांना माहे मे महिन्यात रक्त उपलब्ध होण्यास अडचणी निर्माण झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर बालकांना रक्त देण्यासाठीचे रक्तदाते उपलब्ध असूनही रुग्णालयातील रक्तपेढीच्या वेळेची अडचण तसेच रविवारी रक्तपेढी बंद असल्यामुळे रक्तदातांना रक्त देता आले नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने मुंबईतील शासकीय रुग्णालयांमध्ये रक्ताचा पुरवठा सुरळीत करण्यासाठी रुग्णालयातील रक्तपेढ्यांच्या वेळेत बदल करून रविवारी रक्तपेढी सुरु ठेवण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) दिनांक ३१ मे, २०२२ रोजी डोंबिवली येथील थॅलेसेमिया व्याधीने बाधित सदर रुग्णास लोकमान्य टिळक रुग्णालयाच्या रक्तकेंद्रात आवश्यक रक्त गटाची कमतरता असल्यामुळे रक्त उपलब्ध होऊ शकले नाही.

सदर रुग्णास अन्य रक्तकेंद्रातून रक्ताची तरतूद करता येईल या हेतूने लोकमान्य टिळक रुग्णालयात दाखल होण्यास सांगितले होते. तथापि, रुग्णाच्या नातेवाईकांनी त्यास नकार देऊन रक्तसंक्रमणासाठी दुसरी तारीख घेतली, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(२) व (३) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमार्फत बहुतांश रविवारी रक्तदान शिबिर आयोजित करण्यात येते. तथापि, एप्रिल व मे महिन्यांत प्रतिवर्षी विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा व उन्हाळी सुट्ट्या असल्यामुळे रक्तदात्यांचे प्रमाण कमी असते.

माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये लोकमान्य टिळक महानगरपालिका सर्वसाधारण रुग्णालयामार्फत आयोजित १३ रक्तदान शिबिरांमार्फत ९९४ व रक्तकेंद्रात स्वेच्छारक्तदानाने ११४ रक्तपिशव्यांचे संकलन करण्यात आले. त्यापैकी ३०९ रक्तपिशव्या थॅलेसेमिया रुग्णांसाठी देण्यात आल्या.

तसेच, माहे मे २०२२ मध्ये आयोजित १६ रक्तदान शिबिरांमार्फत १४६९ व रक्तकेंद्रात स्वेच्छारक्तदानाने ८५ रक्तपिशव्यांचे संकलन करण्यात आले. त्यापैकी ४१५ रक्तपिशव्या थॅलेसेमिया रुग्णांसाठी देण्यात आल्या, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमध्ये बहुतांश रविवारी रक्तदान शिबिरे आयोजित केली जात जातात. तसेच रुग्णालयांतील रक्तपेढी विभाग रुग्णांच्या सेवेकरीता २४ तास कार्यरत असतो. रक्तपेढी विभागातील बहुतांश कर्मचारी वर्ग शिबिराकरिता उपस्थित असल्यामुळे रक्तपेढी विभागात रविवारी रक्तदात्याला रक्तदान करता येत नाही, असे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोल्हा ते झिरोफाटा (जि.परभणी) राष्ट्रीय महामार्गाचे काम पूर्ण न करणाऱ्या दोषी कार्यकारी अभियंता यांचेवर कारवाई करून महामार्गाचे काम पूर्ण करण्याबाबत

(५८) * १३८४० श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सतिश चव्हाण : तारांकित प्रश्न क्रमांक १२०८१ ला दिनांक ९ मार्च, २०२२ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) कोल्हा ते झिरोफाटा (जि.परभणी) या राष्ट्रीय महामार्ग क्र. ६१ या रस्त्याचे काम मागील पाच वर्षांपासून पूर्ण न झाल्यामुळे ११३ जणांचा मृत्यू व २१८ अपघात झाले असल्याने याप्रकरणी जबाबदार कार्यकारी अभियंता यांच्यावर फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याबाबत जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी माहे मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान आदेश काढले आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, नागरिकांच्या मृत्यूस व अपघातास कारणीभूत असणारे तसेच कागदोपत्री कार्यवाही करून विहित मुदतीत काम पूर्ण न करणारे कार्यकारी अभियंता यांच्याविरुद्ध गुन्हा नोंद करण्यात आला आहे काय, याबाबत थोडक्यात सविस्तर माहिती काय आहे,

(३) असल्यास, जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी आदेशित करूनही कार्यकारी अभियंता यांचेवर कोणतीही कारवाई न करता त्यांना सहकार्य करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून कोल्हा ते झिरोफाटा (जि.परभणी) राष्ट्रीय महामार्गाचे काम पूर्ण न करणाऱ्या दोषी कार्यकारी अभियंता यांचेवर कारवाई करून महामार्गाचे काम पूर्ण करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) अंशतः खरे आहे. या कालावधीत ७० अपघात झाले असून ७१ मृत्यू झाले आहेत.

(२) कोल्हा ते झिरो फाटा या राष्ट्रीय महामार्गाचे काम Ganon Dunkerley & Co. या कंपनीला केंद्र शासनाने दिनांक १४ एप्रिल, २०१७ रोजी प्रदान केले होते. या कामाच्या कलम १०.४ करारनामानुसार बांधकाम कालावधीत अपघाताची संपूर्ण जिम्मेदारी कंत्राटदाराची असते. तसेच या कामावर निरीक्षणासाठी M/s Mare Technocrats Pvt.Ltd या कंपनीची केंद्र शासनाच्या परिवहन मंत्रालयाकडून नेमणुक करण्यात आली होती. कामाची संध प्रगती लक्षात घेता दिनांक ९ मार्च, २०२२ रोजी हे कंत्राट केंद्र शासनाने रद्द केले व उर्वरित कामाची निविदा प्रक्रिया पूर्ण झाली असून कंत्राटदारास Work-Order देण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.

यास्तव अपघाताची जबाबदारी कंत्राटदाराची असल्याने कार्यकारी अभियंता यांच्या विरोधात गुन्हा नोंद करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
 (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

वरळी (मुंबई) येथील बीडीडी चाळ पुनर्वसन प्रकल्पातील पोलीस कुटुंबियांसाठीच्या घराची किंमत कमी करण्याबाबत

(५९) * १३८२६ अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.प्रविण दरेकर, डॉ.परिणय फुके, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) वरळी (मुंबई) येथील बीडीडी चाळीत दिनांक १ जानेवारी, २०११ पर्यंत राहणाऱ्या २२५० पोलीस कुटुंबांना प्रत्येकी रुपये ५० लाखात घर देण्याचा वा बांधकाम खर्चाच्या ५० टक्के रक्कम आकारून नवीन सदनिका देण्याचा निर्णय शासनाने माहे, मे, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान घेतला आहे, हे खरे आहे काय,
 (२) असल्यास, बीडीडी चाळीमधील घरे पोलिसांना देण्यात येतील, अशी हमी शासनाने मा.न्यायालयात दिली असून पोलीस कुटुंबियांचे उत्पन्न, त्यांची आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेऊन बीडीडी चाळीतील घरांची निर्धारित रक्कम निश्चित करावी तसेच रुपये ५० लाखाची रक्कम कमी करण्याची मागणी पोलीस कुटुंबिय व लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
 (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बीडीडी चाळ पुनर्वसन प्रकल्पात पोलीस कुटुंबियांसाठी लावलेली घराची किंमत कमी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
 (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१), (२), (३) व (४) बी. डी. डी. चाळींमध्ये दिनांक १/०१/२०११ रोजी पर्यंत जे पोलीस कर्मचारी पोलीस सेवा निवासस्थानात वास्तव्यास आहेत (सेवेत कार्यरत, सेवानिवृत्त व दिवंगत पोलीस कर्मचाऱ्यांचे कायदेशीर वारस इत्यादी) त्यांना रुपये ५० लाखात घर देण्याचा वा बांधकाम खर्चाच्या ५० टक्के रक्कम आकारून नवीन सदनिका देण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला नाही.

तर उक्त पोलीस कर्मचाऱ्यांना बी. डी. डी. चाळींच्या पुनर्विकासांतर्गत ५०० चौ. फूट क्षेत्रफळाचा पुनर्विकसित गाळ्याचे वितरण त्यांच्याकडून पुनर्विकसित गाळ्याच्या बांधकाम खर्चाची रक्कम (Construction Cost) आकारून मालकी तत्वावर करण्याचा निर्णय या विभागाच्या दिनांक १८/०८/२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये घेण्यात आला आहे.

**नाकाडोंगरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील बावनथडी नदीवरील पुलाच्या
बांधकामाकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत**

(६०) * १४५१८ श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे : सन्माननीय सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम वगळून) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नाकाडोंगरी (ता.तुमसर, जि.भंडारा) येथील बावनथडी नदीवरील आंतरराज्य पुलाची सुरक्षा मुदत संपल्यामुळे गत दिड वर्षांपासून या पुलावर अवजड वाहतूक बंद करण्यात आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, नवीन पुल बांधकामाचा रुपये ११५ कोटींचा प्रस्ताव शासनाकडे मंजुरीकरिता सादर करण्यात आला असून प्रस्तावास अद्याप मंजुरी मिळाली नसल्यामुळे अवजड वाहनधारकांना ५० कि.मी. चा फेरा मारून आंतरराज्य सिमा पार करावी लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बावनथडी नदीवरील पुल बंद असल्याने अवजड वाहनधारकांचा वेळ व इंधनाचा खर्च वाढला असून अवजड वाहतुकीमुळे तुमसर ते वाराशिवनी मार्गाची दुरवस्था होऊन रस्ते वाहतुकीस अडथळा निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने बावनथडी नदीवरील पुलाच्या बांधकामाकरिता निधी उपलब्ध करून पुलाची बांधणी करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रविंद्र चव्हाण : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय.

(३) सदर रस्त्याची दुरुस्ती करून रस्ता वाहतुकीस योग्य करण्यात आलेला आहे.

(४) व (५) रस्ता वाहतुकीस योग्य करण्यात आला असून, पुलाचे बांधकाम करण्याचे काम निकष, मंजूरी व निधी उपलब्धतेच्या अधीन राहून हाती घेण्याचे नियोजन राहिल.

**राज्य शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभाग व आदिवासी विकास विभागाच्या
शासन निर्णयामध्ये परस्पर विसंगती असल्याबाबत**

(६१) * १४३४४ श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, श्री.अमरनाथ राजूरकर, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्य शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाने दिनांक ११ डिसेंबर, २०२० रोजी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयामध्ये कर्मचाऱ्यांच्या सेवा, शर्ती तसेच त्यांना शासकीय सेवेत नियमित करण्याबाबतच्या तरतुदी आदेशित करण्यात आल्या असून त्यानुसार शासन सेवेतील कार्यरत चतुर्थश्रेणी पदे व्यपगत करण्याचा व या पदांवर मानधन पध्दतीने कंत्राटी कर्मचारी भरण्यात येणार असल्याचे नमूद करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शासन निर्णयानुसार आदिवासी विकास विभागामध्ये दहा वर्षे किंवा त्यापेक्षा अधिक काळ कंत्राटी किंवा रोजंदारी कर्मचारी म्हणून सेवा देणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना शासकीय सेवेत सामावून घेण्याबाबत मा.न्यायालयाच्या निकालास अधीन राहून, आदिवासी विकास विभागाने त्यांचे स्तरावर तसा शासन निर्णय निर्गमित केला असल्याचे दिनांक २० एप्रिल, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, त्यामुळे राज्य शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभाग व आदिवासी विभागाच्या शासन निर्णयामध्ये परस्पर विसंगती असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उपरोक्त दोन्ही शासन निर्णयातील विसंगती दूर करण्याबाबत तसेच कंत्राटी वा रोजंदारी पध्दतीवर नेमलेल्या कर्मचाऱ्यांकडून शासकीय कामकाज पध्दतीची गोपनियता कशाप्रकारे पडताळली जाणार आहे, याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) दिनांक ११ डिसेंबर, २०२० रोजी अशा स्वरूपाचा कोणताही शासन निर्णय सामान्य प्रशासन विभागाकडून निर्गमित करण्यात आलेला नाही.

(२), (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

नायगांव (ता.पाटोदा, जि.बीड) येथील मयुर अभयारण्यातील ग्लिरिसिडीया वनस्पती नष्ट करून त्याजागी वन्यजीवांना पोषक झाडे लावण्याबाबत

(६२) * १४३३८ श्री.सुरेश धस : दिनांक ४ मार्च, २०२२ रोजी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आलेल्या अतारांकित प्रश्नोत्तरांच्या यादी क्रमांक ८ मधील प्रश्न क्रमांक १०७१० ला दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नायगांव (ता.पाटोदा, जि.बीड) येथील सुप्रसिध्द मयुर अभयारण्यात सन २०१८-२०१९ च्या मोजणीनुसार मोरांची संख्या ८२०३ इतकी असल्याचे तसेच इतर वन्य पशुपक्षीही मोठ्या प्रमाणावर असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या अभयारण्य क्षेत्रामध्ये ग्लिरिसिडीया (उंदीरमारी) या झाडांची संख्या लक्षणीय असून ते अत्यंत विषारी असल्याने परिणामी मोर व अन्य वन्यजीव यांची प्रजनन शक्ती कमी झाल्याचे तसेच मोरांच्या संख्येत घट झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, वन्यजीवांना वाचविण्यासाठी सदरहू झाडे नष्ट करून त्याजागी वन्यजीवांना पोषक वड, पिंपळ, बेहडा, करवंद, बिबा, टेंभूर्णी, उंबर, चिंच, धामोडा यांसारख्या वृक्षांची लागवड करण्याची मागणी होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, नायगाव मयुर अभयारण्याच्या मंजूर व्यवस्थापन आराखड्यामध्ये ग्लिरिसिडीया वनस्पती काढून त्याजागी इतर वन्यजीव पोषक झाडे लावण्याची बाब अंतर्भूत करून ग्लिरिसिडीयाची झाडे काढण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने नायगाव मयुर अभयारण्यातील ग्लिरिसिडिया वनस्पती नष्ट करून त्याजागी वन्यजीवांना पोषक वड, पिंपळ, बेहडा, करवंद, बिबा, टेंभूर्णी, उंबर, चिंच, धामोडा यांसारख्या वृक्षांची लागवड करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुधीर मुनगंटीवार : (१) सन २०१९ च्या पक्षीगणनेनुसार नायगाव मयुर अभयारण्यातील मोरांची संख्या ८२०३ इतकी नोंदविण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) हे खरे आहे.

(५) ग्लिरिसिडिया या वनस्पतीच्या समुळ उच्चाटनाबाबत (Eradication) अवलंबिण्याची पध्दत व त्याचे परिणाम तसेच उपयुक्त प्रजाती संवर्धनाबाबत अभ्यास करण्यासंबंधी विभागीय वन अधिकारी (वन्यजीव), औरंगाबाद यांनी डॉ. सचिन पुणेकर, बायोस्फियर संस्था, पुणे, तसेच पर्यावरण शास्त्र विभाग प्रमुख, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर, मराठवाडा विद्यापीठ औरंगाबाद यांना विनंती करण्यात आली आहे. सदर अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर पुढील आवश्यक कार्यवाही करण्यात येईल.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

नवी मुंबईतील सिडकोच्या मालमत्तेवर वाढीव मोबदल्याच्या वसुलीसाठी जप्तीची कारवाई करण्यात आल्याबाबत

(६३) * १४०५५ श्री.राजहंस सिंह : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नवी मुंबईतील सिडकोच्या मालमत्तेवर वाढीव मोबदल्याच्या रुपये २६ कोटींच्या वसुलीसाठी जप्तीची कारवाई करण्यात आल्याचे माहे एप्रिल, २०२२ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वाढीव मोबदल्याची प्रकरणे हाताळण्याची जबाबदारी असलेल्या संबंधित विभागाने सदर फाईल लपवून ठेवल्याने सिडकोवर जप्तीची कारवाई करण्यात आल्याचा आरोप कर्मचारी वर्गानी केला असून संबंधित अधिकाऱ्यांची चौकशी करण्याची मागणी देखील कर्मचारी वर्गाने केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने वाढीव मोबदल्याची फाईल लपवून ठेवणाऱ्या दोषी अधिकाऱ्यावर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) होय.

सिडको महामंडळाकडून प्राथम्य क्रमाने व निधी उपलब्धतेनुसार वाढीव मोबदल्याची रक्कम मा.न्यायालयात जमा करण्यात येते. भूसंदर्भ क्र. ४५१/२०२० मध्ये मा.दिवाणी न्यायालयात दिनांक ०६/१०/२०१८ च्या आदेशानुसार वाढीव मोबदला मंजूर केला आहे. परंतु, मा.उच्च न्यायालयात प्रथम

अपिल दाखल करण्याची बाब विचाराधीन असल्याने तसेच विना अपिल रक्कम वितरीत केल्यास पुनर्विलोकन याचिकांमध्ये प्रतिकूल परिस्थिती निर्माण होण्याची शक्यता विचारात घेता वाढीव मोबदल्याची रक्कम वितरीत करण्यात आली नव्हती. त्यामुळे सिडकोविरुद्ध जप्तीची कार्यवाही करण्यात आली होती. परंतु, दिनांक १८/०४/२०२२ रोजी वाढीव मोबदल्याची रक्कम मा.न्यायालयात जमा करण्यात आली आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील पुनर्विकासासाठी 'झोपडपट्टी' म्हणून घोषित केलेल्या
अधिसूचनेचे पुनर्विलोकन करण्याबाबत**

(६४) * १४५४४ श्री.प्रविण दरेकर, श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर, श्री.चंद्रशेखर बावनकुळे, डॉ.परिणय फुके, श्री.सुरेश धस, श्री.प्रसाद लाड, डॉ.रणजित पाटील, श्री.प्रवीण दटके, श्री.नागोराव गाणार, श्री.गोपिचंद पडळकर, श्री.निलय नाईक, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.राजहंस सिंह, श्री.रमेशदादा पाटील, श्री.चंदूभाई पटेल : सन्माननीय उप मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सन २००० ते २०११ या कालावधीत ज्या झोपडपट्ट्यांचा पुनर्विकास झालेला नाही त्यांना पुनर्विकासासाठी 'झोपडपट्टी' म्हणून घोषित करण्याबाबतची अधिसूचना दिनांक २३ मे, २०२२ रोजी वा त्यासुमारास झोपडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरणाने निर्गमित केली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यामुळे मोक्याच्या जागांवरील झोपड्या खाजगी विकासकांकडून खरेदी केल्या जाऊन एसआरए योजनेचे सर्व फायदे घेऊन खुल्या बाजारात सदनिका विक्री करण्याची शक्यता निर्माण झाली असल्यामुळे झोपडपट्टी पुनर्विकासाचे मूळ उद्दिष्ट साध्य होणार नसल्याची स्थिती निर्माण झाली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने एसआरएचे धोरण विकासकांच्या फायद्याचे असल्यामुळे सदर धोरणाचे पुनर्विलोकन करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.देवेंद्र फडणवीस : (१) व (२) 'झोपडपट्टी गणना क्षेत्र' म्हणून कलम ४ अन्वये घोषित केलेले आहे, अशा ठिकाणी सन २०११ पूर्वी झोपडपट्टी अस्तित्वात आहे अशा सर्व झोपडपट्ट्यांना 'झोपडपट्टी पुनर्वसन क्षेत्र' म्हणून घोषित करण्यासंदर्भात झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाकडून दिनांक २३/०५/२०२२ रोजी अधिसूचना निर्गमित करण्यात आली आहे. सदरहू अधिसूचनेनुसार झोपडपट्टी वासियांचे पुनर्वसन जलद गतीने करणे शक्य होईल.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भावसिंगपुरा-पडेगाव (जि.औरंगाबाद) रोडवरील महानगरपालिकेच्या कचरा डेपोमधील कचऱ्यावर बायोमायनिंग प्रक्रिया राबवून कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याबाबत

(६५) * १४७८५ श्री.अंबादास दानवे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भावसिंगपुरा-पडेगाव (जि.औरंगाबाद) रोडवरील महानगरपालिकेच्या कचरा डेपोमधील कचऱ्यावर कोणतीही प्रक्रिया न राबविता कचरा जाळण्यात येत असल्यामुळे जळालेल्या कचऱ्यांतून विषारी धूर व वायू हवेमध्ये मिसळून डेपोलगतच्या ग्लोरिया सिटी वसाहतीमध्ये राहणाऱ्या एक हजार कुटुंबियांना श्वसनाचे विकार झाल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाच वर्षापूर्वी सदर कचरा डेपोला नागरिकांनी विरोध केल्यावर महानगरपालिकेने कचरा डेपोतील कचऱ्यावर प्रक्रिया होईल, त्याची शास्त्रोक्त पध्दतीने विल्हेवाट लावली जाईल, असे आश्वासन दिले होते, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, परंतु सदर आश्वासनांची अद्याप पूर्तता झालेली नसून जुन्या साठलेल्या कचऱ्यातून तयार होणाऱ्या मिथेन वायुमुळे कचरा पेटत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने भावसिंगपुरा-पडेगाव (जि.औरंगाबाद) रोडवरील महानगरपालिकेच्या कचरा डेपोमधील कचऱ्यावर प्रक्रिया राबवून कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याबाबत तसेच शहरातील प्रदूषण रोखण्याचेदृष्टीने उपाययोजना करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.एकनाथ शिंदे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) पडेगाव येथे साठलेला कचरा असल्याने त्यामध्ये मिथेन वायु तयार होत असल्याने दिनांक ७/४/२०२२ रोजी आग लागली होती, परंतु सदर आग महानगरपालिकेमार्फत त्वरीत विझविण्यात आली असल्याचे महानगरपालिकेने कळविले आहे.

(४) स्वच्छ महाराष्ट्र अभियानांतर्गत औरंगाबाद शहराकरिता मंजूर करण्यात आलेल्या रुपये १४८.७९ कोटी किंमतीच्या घनकचरा व्यवस्थापनाच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालानुसार पडेगाव येथे १५० मे. टन प्रतिदिन क्षमतेचा घनकचरा प्रक्रिया केंद्र कार्यान्वित आहे. तेथील ओल्या कचऱ्यावर शास्त्रोक्त पध्दतीने प्रक्रिया करून सेंद्रीय खताची निर्मिती करण्यात येत असून सुका कचरा (RDF) वापरासाठी सिमेंट कंपनीला पाठविण्यात येतो.

शहरात विविध ठिकाणी प्रदूषण रोखण्यासाठी राष्ट्रीय शुध्द हवा कार्यक्रमांतर्गत कामे सुरू असून शहरातील दुभाजकांमध्ये वृक्षारोपण करणे, नाल्यावर बॅरिकेटींग करणे इत्यादी प्रयत्न महानगरपालिका स्तरावर सुरू आहेत.

पडेगाव येथील जुन्या साठलेल्या कचऱ्यावर बायोमनिंग प्रक्रिया करण्याकरीता मशिनरी खरेदी प्रक्रिया महानगरपालिका स्तरावर सुरू आहे असे आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका यांनी कळविले आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

श्री.राजेन्द्र भागवत
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रक्रिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.